

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ
KATEDRA NĚMECKÉHO JAZYKA

**ORIENTAČNÍ DIAGNOSTIKA ROZVOJE ČTENÁŘSKÉ
GRAMOTNOSTI V 1. A 2. ROČNÍKU ZŠ**
DIPLOMOVÁ PRÁCE

Jana Rohová

Učitelství pro 1. stupeň základní školy (1. st.nov)

Vedoucí práce: PhDr. Jarmila Wagnerová, CSc.

Plzeň, 2017

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni, 1. března 2017

.....
vlastnoruční podpis

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucí své diplomové práce PhDr. Jarmile Wagnerové, CSc. za spolupráci a vedení při tvorbě mé diplomové práce. Před lety mne přivedla ke čtení genetickou metodou. Velice si vážím toho, že jsem měla možnost pracovat právě s ní.

Také chci poděkovat svým kolegyním ze ZŠ Františka Ladislava Čelakovského – Nině Černé, Lence Eyblové, Miloslavě Míčkové a Kateřině Vrškové, které pracovní listy k diagnostice čtení ověřily v praxi a poskytly mi zpětnou vazbu.

„Chcete zmoudřet? Můj ty světe – otevřete knížku – čtěte!“

– Jiří Žáček

ZDE SE NACHÁZÍ ORIGINAL ZADÁNÍ KVALIFIKAČNÍ PRÁCE.

OBSAH

SEZNAM ZKRATEK	7
ÚVOD	8
1 PRVOPOČÁTEČNÍ ČTENÍ.....	9
1.1 PRVOPOČÁTEČNÍ ČTENÍ Z HLEDISKA PSYCHOLOGIE A PEDAGOGIKY	9
1.2 HISTORIE VÝUKY PRVOPOČÁTEČNÍHO ČTENÍ	11
1.3 METODA ANALYTICKO – SYNTETICKÁ A METODA GENETICKÁ	12
2 DIAGNOSTICKÉ LISTY.....	14
2.1 DIAGNOSTICKÉ LISTY K VÝUCE PRVOPOČÁTEČNÍHO ČTENÍ	14
3 POUŽITÉ METODY VÝZKUMU.....	16
3.1 CÍL, ČASOVÝ HARMONOGRAM, POUŽITÉ METODY	16
4 PRACOVNÍ LISTY – HYPOTÉZA, POTVRZENÍ HYPOTÉZY, ZÁVĚREČNÝ DOTAZNÍK.....	18
4.1 STANOVENÍ HYPOTÉZY, ZÁSADY, METODY A POSTUPY	18
4.2 DOTAZNÍK	20
4.3 VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKU	21
4.4 VÝSLEDKY VÝZKUMU – OVĚŘENÍ PRACOVNÍCH LISTŮ V PRAXI, POTVRZENÍ HYPOTÉZY	26
ZÁVĚR.....	91
RESUMÉ	93
SEZNAM LITERATURY	95
SEZNAM OBRÁZKŮ	97
SEZNAM GRAFŮ	98
SEZNAM TABULEK	99
SEZNAM PŘÍLOH	100

SEZNAM ZKRATEK

ADHD – Attention Deficit Hyperactivity Disorder (porucha pozornosti s hyperaktivitou)

PL – pracovní list, listy

ZŠ – základní škola

ZŠ FLČ – Základní škola Františka Ladislava Čelakovského

Úvod

Pro svou práci jsem si vybrala téma Orientační diagnostika rozvoje čtenářské gramotnosti v 1. a 2. ročníku ZŠ. Toto téma jsem zvolila proto, že již dlouhou dobu vyučuji čtení v první a druhé třídě, zabývám se tvorbou pracovních listů k výuce čtení. Také jsem spoluautorkou dvou pracovních sešitů k výuce prvopočátečního čtení (Moje první čtení, Moje druhé čtení), které vydalo nakladatelství Fortuna Praha.

Čtení je základem procesu učení, ale zároveň obohacuje člověka o jiné vnímání světa, rozvíjí jeho fantazii, umožňuje mu prožitek z přečteného. Učím již 27 let, ale vždycky mám po ukončení první třídy radost, jak se ti malí lidé díky čtení změnili, jak vyrostli. Vidím, že nejen čtou, ale dokáží čtení rozumět, vyprávět a v neposlední řadě si volit, co číst. Myslím si, že naučit dítě číst, je jeden z nejkrásnějších aspektů mé práce.

Ve své práci jsem vytvořila dva soubory pracovních listů pro diagnostiku čtení v 1. a 2. ročníku ZŠ. Všechny pracovní listy byly vyzkoušeny učiteli ZŠ FLČ¹ ve Strakonících v 1.

a 2. ročníku ZŠ. Jednalo se o soubor pracovních listů pro 1. ročník (8 listů) a pro 2. ročník (9 listů). Pracovní listy byly ověřovány pravidelně v průběhu školního roku 2015/2016. Výsledky byly vyhodnoceny, v listech byly učiněny drobné úpravy podle připomínek učitelů. V mé práci předkládám tabulky výsledků dětí podle počtu chyb i podle času vypracování, ale i hodnocení samotných učitelů. Protože pracovní listy byly odzkoušeny v běžné praxi, měla jsem možnost zjistit, jak s nimi budou pracovat žáci s poruchami učení, ADHD² apod. Moje kolegyně, které pracovní listy ověřovaly v praxi, mi poskytly cenné připomínky, podle kterých došlo k dílčím úpravám listů. Myslím si, že pracovní listy mohou být používány v běžné výuce na prvním stupni ZŠ. Učitel tak získá přehled a srovnání práce žáků v hodinách čtení, vidí, jak žáci rozumí textu, jak s ním umí pracovat. Listy jsou koncipovány tak, aby se daly použít k diagnostice na konci každého měsíce, ale mohou se použít i jednotlivě podle potřeb učitele. Témata listů jsem zvolila blízka dětem, přiměřená věku. Snažila jsem se využít i mezipředmětové vztahy. Věřím, že má práce bude přínosná tím, že diagnostické listy budou dobře použitelné v běžné praxi učitelů na ZŠ.

¹ Základní škola Františka Ladislava Čelakovského

² Attention Deficit Hyperactivity Disorder (porucha pozornosti s hyperaktivitou)

1 PRVOPOČÁTEČNÍ ČTENÍ

1.1 PRVOPOČÁTEČNÍ ČTENÍ Z HLEDISKA PSYCHOLOGIE A PEDAGOGIKY

Rámcově vzdělávací program základního vzdělávání vymezuje pojem čtenářská gramotnost jako celoživotně se rozvíjející vybavenost člověka vědomostmi, dovednostmi, schopnostmi, postoji a hodnotami potřebnými pro užívání všech druhů textů v různých individuálních a sociálních kontextech. (Kocurová, 2012, s. 9)

Rozvíjení čtenářské gramotnosti je jeden z hlavních cílů vzdělávacího procesu na základní škole.

Zvládnutí procesu čtení s porozuměním je nezbytné pro další učení každého dítěte. Dítě, které se naučí dobře číst, má předpoklad úspěšného zvládnutí jiných vyučovacích předmětů. Čtení se prolíná celým vzdělávacím procesem dítěte, poskytuje mu možnost poznání a získávání informací. Zároveň se ale stává se i prostředkem pro odpočinek a zábavu.

Období nástupu do školy je fází počáteční čtenářské gramotnosti. Hlavním cílem je položit základy čtení, toto období je tedy klíčové pro další rozvoj dítěte jako čtenáře. Záleží jak na zvládnutí techniky čtení, tak na vybudování vztahu ke čtení.

Dítě v první a druhé třídě, tedy v období mladšího školního věku, má řadu věkových zvláštností, na které je třeba dbát. Jak při výuce čtení, tak při diagnostice.

Důležitá je u dítěte:

1. zralost nervového systému tj. schopnost koncentrace, adaptace na režim ve škole, schopnost koordinace pohybů, zrakové a sluchové vnímání na odpovídající úrovni, ale také emoční zralost dítěte a schopnost koncentrace po přiměřenou dobu.
2. sociální připravenost: tj. chování odpovídající věku, schopnost přiměřené komunikace, vyjádření, potřeby, názoru. Dítě by mělo umět přijmout pravidla a respektovat autoritu.

Když si představíme šesti až sedmileté dítě, vidíme, jak složitý nástup do školy je, kolik toho musí zvládnout. Naštěstí nám pomáhají přirozené věkové zvláštnosti (zvědavost, vnímavost, obrazotvornost...).

Nástup dítěte do školy je přesto v jeho životě velkou změnou. Musí se přizpůsobit v novém prostředí a navíc se zintenzivňuje proces učení. Učení postupně nahrazuje hru a stává se hlavní činností ve škole.

Učení, které je v mladším školním věku hlavní činností, ovlivňuje všechny psychické funkce a ty se zdokonalují. Probíhá intelektualizace poznávacích procesů, významný je aspekt záměrnosti a uvědomělé psychické činnosti (formování záměrné paměti a pozornosti, uvědomělé prožívání citů). (Novotná, Hříchová, Miňhová, 2012, s. 50).

Právě v této době se dítě se dítě učí číst, zdokonaluje řeč, rozvíjí se výrazně slovní zásoba.

Dochází k těmto změnám:

1. Schopnost decentrace, dovednost posuzovat skutečnost podle více hledisek
2. Schopnost pochopit podstatu určité skutečnosti, rozeznání její totožnosti za různých okolností
3. Významovým znakem logického myšlení je reverzibilita, tzn. že logické operace jsou vratné

(Novotná, Hříchová, Miňhová, 2012, s. 51)

Z toho vyplývá, že dítě má schopnost rozeznat a třídit tvar písmen a je schopno analýzy a syntézy, dvou operací důležitých pro skládání písmen do slov a naopak. Zároveň je schopno přečtenému slovu přiřadit správný význam. Dítě samo dokáže postupně slova skládat do myšlenkových celků – vět. Již po přečtení prvních krátkých textů v 1. ročníku je většinou schopno odpovědět na otázku z textu, text reprodukovat. Postupně jsou jeho schopnosti lepší. Textu nejen rozumí, dokáže jej reprodukovat, odpovídat na otázky, ale dochází k tomu, že o textu přemýšlí, dokáže dělat jednoduché závěry, odpovídat na otázky za text apod.

Výuka čtení by měla vycházet z respektování zájmů a zkušeností dětí. Záleží na individuálně mentálních předpokladech dítěte, úroveň rozvoje jeho vnímavosti, pozornosti, paměti, představivosti, obrazotvornosti, fantazie, logického a obrazotvorného myšlení spjatého s řečí a vyjadřováním. Psychika dětského čtenáře se vyznačuje zvýšenou mírou zvědavosti, mimořádně detailní pamětí, krátkodobou pozorností a konkretismem. (Kocurová, s. 166)

Předpokladem ke zvládnutí úspěšného vzdělávání v jazykové oblasti je také to, zda se s dítětem správně a dostatečně mluví, děti, které vyrůstají v podnětném prostředí, mají

větší předpoklad čtení zvládnout. Důležité je i předčítání, společné čtení pohádek, později pravidelné čtení dítěte. Z vlastní praxe mohu říci, že vliv rodiny a její spolupráce s učitelem je pro dítě v prvním a druhém ročníku ZŠ klíčová. Mám zkušenost, že při dobré spolupráci a pravidelné práci s dítětem doma, se i čtenář, který se jeví jako slabý, může vyrovnat ostatním. Číst se dítě učí čtením.

1.2 HISTORIE VÝUKY PRVOPOČÁTEČNÍHO ČTENÍ

V historii výuky prvopočátečního čtení se setkáváme se řadou metod a postupů při výuce čtení, na vývoji metod se podílí řada vlivů. V Čechách to bylo např. i politické zřízení, kdy po roce 1951 byla jako jediná možná metoda povolena analyticko – syntetická.

Do poloviny 20. století se v Československu používala řada metod, vycházelo hodně učebnic, které se pro výuku čtení používaly. Známou učebnicí z této doby jsou např. Kožíškova Poupata, učebnice pro výuku čtení genetickou metodou.

Jak jsem již uvedla, od roku 1951 u nás byla povolena pouze analyticko - syntetická metoda čtení. Až do roku 1989, kdy došlo díky demokratickému vývoji v naší republice k rozvoji dalších metod čtení, se rozvíjela a podporovala pouze tato metoda. Vznikla řada učebních materiálů i materiálů metodických. Do současné doby je tato metoda nejrozšířenější. Podle mého názoru i proto, že na školách stále převažuje generace učitelů, kteří na této metodě vyrostli, spoléhají na propracované materiály i svou zažitou praxi.

Po roce 1989 dochází k demokratizaci našeho školství. Dochází k rozšíření dalších metod. Z nich nejvýznamnější se stává genetická metoda, kterou přivedla na naše školy PhDr. Jarmila Wagnerová, CSc., která na ZČU FPE zpracovala a upravila první materiály a učebnice pro výuku prvopočátečního čtení. Genetická metoda se velmi rozšířila a během uplynulých let se k ní připojilo téměř 40% základních škol.

Další metody čtení se v současnosti používají spíše okrajově.

Např. globální metoda, která je založena na čtení slov jako celku. Metoda splývavého čtení, která je založena na spojení sluchu, zraku, dechu a hlasu.

1.3 METODA ANALYTICKO – SYNTETICKÁ A METODA GENETICKÁ

Analyticko – syntetická metoda je nejrozšířenější metodou pro výuku prvopočátečního čtení u nás.

Klade velký důraz na techniku čtení a dobře vyhovuje těm učitelkám, které jsou zvyklé na frontální výuku ve škole transmisivní. Výuka je založena na tréninku slabik a vázání slabik do slov. (Wagnerová, Kocurová 2012, s. 142)

System výuky této metody vychází z práce Jarmily Hřebejkové, autorky slabikářů a metodických materiálů. I v současné době se používá nejprve obrázkový materiál (dříve Živá abeceda), poté slabikář. Někdy se používá třetí učebnice, kterou žáci používají k procvičování na konci třetího období.

Etapy výuky čtení dle Hřebejkové:

- etapa jazykové přípravy,
- etapa slabičně – analytického čtení,
- etapa plynulého čtení slov a vět.

Kreislová (2008) uvádí následující výhody a nevýhody metody:

Výhody: systematické procvičování písmen a struktur, dostatečný výběr učebnic a dalších pomůcek.

Nevýhody: mechanická práce se slabikou, čtení slabik bez významu, souběžné vyvozování 4 tvarů písmen. (Kocurová, 2012, s. 12)

Genetická metoda je druhou nejrozšířenější metodou v našich ZŠ. Vytvořila ji J. Wagnerová, aby rozšířila nabídku metod k výuce čtení. Metoda se velmi rychle rozšířila.

Metoda vznikla z potřeb praxe, nového pohledu na dítě a moderních lingvistických, psychologických a didaktických poznatků. (Kocurová, 2012, s. 149)

1. etapa nácvičku čtení touto metodou je seznámení s velkými tiskacími písmeny. Děti se je učí číst a zároveň je zapisují, tím se fixuje tvar písmene. Cvičí se pravidelně sluchová hlásková syntéza (děti postupují od poznávání hlásky na začátku slova k hláskování celých slov).
2. etapa je tvoření základních čtenářských návyků – čtení slov a vět, jejich zapisování velkými tiskacími písmeny
3. etapa přechodu ke čtení malými tiskacími písmeny. V této době děti již začínají psát psací tvary písmen.

Kreislová (2008) uvádí opět tyto výhody a nevýhody:

Výhody: Vyšší účinnost souběžného čtení a psaní, kvalitnější porozumění čtenému, počáteční práce pouze s jedním hůlkovým grafémem snazším pro motoriku.

Nevýhody: riziko přetrvávajícího dvojího čtení, nutnost kvalitní spolupráce s rodiči, menší výběr učebnic a dalších pomůcek. (Kocurová, 2012, s. 12)

Pokud zde mohu uvést svůj názor na výuku prvopočátečního čtení, ráda bych uvedla, že jsem vyučovala opakovaně prvopočáteční čtení. Nejprve analyticko – syntetickou metodou, od roku 2005 metodou genetickou. Myslím si, že u výběru metody rozhoduje zaměření osobnosti učitele. Analyticko – syntetická metoda má velkou oporu ve výborně vypracované metodice, založené na dlouholeté práci a praxi učitelů. Ze své zkušenosti a zkušenosti z mého okolí mi připadá, že učitelé genetické metody jsou přístupnější novým věcem, změnám, snaží se více vzdělávat, pracují na vlastních pomůckách. Já jsem si tuto metodu vybrala, protože je kreativnější, zábavnější, brzy je vidět výsledek práce dětí. Setkala jsem se s názorem, že tato metoda není vhodná pro děti s poruchami učení. Já osobně mám zkušenost, která potvrzuje opak. Setkala jsem se s několika dětmi, které měly dyslektickou poruchu. Přesto se dokázaly naučit touto metodou dobře číst. Osvědčila se mi metoda nácviku kvalitní sluchové a zrakové analýzy a syntézy u dětí s problémy i formou individuálního doučování. Podobné zkušenosti mají s výukou genetické metody i další učitelé.

Každá z metod má své pro a proti, důležitý je ale cíl, který je všem metodám společný, aby dítě dobře četlo, rozumělo tomu, co čte a umělo s textem pracovat.

V roce 2009/2010 došlo k realizaci výzkumu, který vedla PaedDr. Marie Kocurová z FPE v Plzni ve spolupráci s doc. PaedDr. Zelinkovou, CSc., z HTF UK v Praze. Jednalo se o porovnání počátečního vývoje čtení analyticko – syntetickou a genetickou metodou. I v tomto výzkumu se obě metody jeví jako srovnatelné s mírnými rozdíly u jednotlivých zkoušek.

Já jsem zvolila pro tvorbu diagnostických listů metodu genetickou, která je mně osobně bližší, ale listy pro 2. roč. se již dají použít pro všechny metody výuky čtení.

2 DIAGNOSTICKÉ LISTY

2.1 DIAGNOSTICKÉ LISTY K VÝUCE PRVOPOČÁTEČNÍHO ČTENÍ

Při výuce prvopočátečního čtení učitel musí výkony dětí posuzovat a hodnotit. Hodnotí každé dítě individuálně, jeho vývoj, pokroky. Také samozřejmě porovnává výkony dětí ve skupině a v neposlední řadě hodnotí vlastní práci s dítětem.

V prvním ročníku se jedná o zvládnutí písmen abecedy, analýzu a syntézu slov. Poté nastává čtenářské období, kdy dítě spojuje slova do vět, věty do krátkých textů. Učí se správnému rytmu, intonaci. V 1. ročníku převládá zpočátku hlasité čtení, ale cílem je zvládnutí tichého čtení a porozumění čtenému. Zvládne odpovídat na jednoduché otázky z textu. Ve druhém ročníku již dbáme na plynulost čtení, dítě většinou zvládne čtení obtížnějších textů, dokáže odpovídat na otázky z textu, text reprodukovat. Umí vyhledávat a třídit informace přiměřeně jeho věku.

Učitel samozřejmě hodnotí a porovnává každý den, jeho hodnocení má ale některé nedostatky. Záleží na aktivitě samotného žáka, na zadané práci. Často se v hodině nemohou při velkém počtu žáků ani všichni prostřídat. Proto si myslím, že je dobré v pravidelných intervalech provádět diagnostiku, kdy je všem žákům za stejných podmínek zadána práce, kterou samostatně splní. Učitel zapisuje čas, porovná počet chyb. Zjistí tak rychlost čtení textu, porozumění textu (většinou zodpovězením otázek), zjistí, kde dělají děti chyby nejčastěji, na co by se měl zaměřit. Pravidelným zadáváním úkolů hodnotí i pokroky jednotlivých žáků porovnáváním jejich prací.

Prvními diagnostickými prověrkami, se kterými jsem se setkala, byly diagnostické prověrky Jarmily Wagnerové. Jsou součástí učebnice **Učíme se číst**, vydané SPN v roce 2003.

Prověrky jsou určeny pro diagnostiku čtení vždy po ukončení čtenářského období. U genetické metody jsou tedy tři. První prověřuje znalost velkých tiskacích písmen a schopnost jejich spojování do slov. Součástí je i zápis slov. Druhá již měří rychlost a přesnost čtení souvislého textu v pololetí, třetí pak na konci školního roku.

Tyto prověrky opakovaně používám ve své praxi pro zjištění rychlosti a správnosti čtení. Jsou jednoduché a poskytují obrázek o rychlosti a správnosti čtení textu během 1. ročníku ZŠ.

Druhým materiálem, se kterým jsem ve své praxi pracovala, bylo **Diagnostické portfolio pracovních listů k hodnocení čtenářské gramotnosti** autorského kolektivu PaedF UK Praha z roku 2012. Toto portfolio je již uceleným materiálem, se kterým lze pravidelně pracovat v 1. ročníku ZŠ. Existují dvě sady materiálů – pro analyticko – syntetickou metodu a pro metodu genetickou. Ke každému pracovnímu listu je podrobně zpracovaná metodika, která velmi pomůže hlavně začínajícím učitelům. Autoři na počátku uvádí, že listy mohou být použity nejenom k diagnostice, ale i jako běžná součást výuky. Listy pro obě metody si jsou obsahově podobné, liší se např. jen použitým písmem (velké tiskací pro genetickou metodu). Listy jsou velmi kvalitně zpracované. Také s nimi mám zkušenost ve své praxi.

Další materiály, které využívám k diagnostice čtení jsou například **Čteme s porozuměním každý den**. Jedná se o listy anglické autorky Karen Cardellové, které pro české děti přeložila a upravila Kateřina Šafránková, propagátorka a lektorka metody kritického myšlení ve výuce. Testy jsou řešeny jednotnou formou, vždy se přečte text, který je doplněn obrázkem. Poté dítě volí správnou odpověď volením možností. Jsou rozděleny do jednotlivých sekcí (např. Posloupnost, Porovnávání, Fantazie a realita...). Součástí testů je i tabulka pro záznamy učitele. Testy jsou velmi pěkné, ale stále se opakuje stejné schéma volby odpovědí. Při častějším zadání už si učitelé z praxe stěžovali, že děti již úkoly tolik nezaujaly (nebyly dostatečně pozorné, odpovědi tipovaly). Častou připomínkou byla také náročnost testů vzhledem k věku. Toto se dá v praxi ale běžně vyřešit zařazením testu podle schopností žáků. Testy jsou vhodné i k využití pro mezipředmětové vztahy.

Zajímavým materiálem jsou čtecí karty **Dovedeš už číst** Heleny Šimíčkové. Jedná se o barevné karty s folií, na kterou žáci pracují smazatelným fixem. Plní se tu různé druhy úkolů (volba odpovědí, jednoduché křížovky, doplňovačky apod.). Úkoly jsou jednoduché, zábavné. Pro diagnostiku je možné je využít pro okamžitou kontrolu odpovědí, protože se využívá folie, není možné odpovědi uchovat.

V pracovním sešitě **Moje druhé čtení** jsme s kolegyní zapojily jednoduchou diagnostiku přímo do textů - např. práce s textem na straně 48. Zde odpovídají žáci 1. ročníku na několik otázek, které se váží na přečtenou větu.

Myslím si, že většina používaných pracovních sešitů má ve svém obsahu texty a úkoly, které se dají použít pro běžnou diagnostiku nebo pro ni upravit.

3 POUŽITÉ METODY VÝZKUMU

3.1 CÍL, ČASOVÝ HARMONOGRAM, POUŽITÉ METODY

Záměrem mého výzkumu bylo v praxi vyzkoušet dvě sady diagnostických listů pro výuku čtení. První sada byla vyzkoušena ve třech 1. třídách ZŠ FLČ (celkem 69 žáků), druhá sada pak ve dvou 2. třídách ZŠ FLČ (celkem 55 žáků) ve Strakonících. Mimo to listy prozkoušela a zhodnotila i paní učitelka Eva Foralová z 2. třídy ZŠ v Měšicích. Výsledky byly srovnatelné se strakonickými žáky, ale nebyly zahrnuty do hodnocení v mé práci, protože děti v Měšicích neprozkoušely všechny listy.

Časový harmonogram byl stanoven na školní rok 2015/2016. Každý měsíc (kromě prosince) byl vyzkoušen jeden list v první a jeden ve druhé třídě ZŠ.

Cílem výzkumu bylo ověřit listy v praxi, zjistit jejich přiměřenost věku a čtenářským dovednostem, zvládnutému učivu. Dalším aspektem bylo odhalení případných chyb a nejasností (např. při zadávání otázek).

Byly zvoleny aplikované metody výzkumu blízké realitě, které umožnily vyzkoušet v praxi relevantní materiály využitelné pro běžnou praxi ve školní výuce.

Při mém výzkumu byly použity zejména metody kvantitativního výzkumu – sběr dat, potvrzení/ vyvrácení hypotézy. Pracovala jsem se stejnými žáky v období jednoho roku (školní rok 2015/2016). Sledovala jsem pravidelně časy vypracování, počty chyb, nejčastější chyby.

V menší míře došlo z mé strany i k výzkumu kvalitativnímu. Sledovala jsem schopnost porozumění textu, vyvozování z textu. Mohla jsem pozorovat vývoj jednotlivých žáků a zvláštnosti v projevech žáků (např. zajímavé odpovědi respondentů na položené otázky).

Výstupem obou metod výzkumu jsou hotové sady pracovních listů, které odpovídají ve své kvalitě věku dítěte, jeho schopnostem, umí porovnat úroveň čtení a porozumění textu dětí v dané skupině. Potvrdily můj předpoklad, že pracovní listy jsou pro tento věk vhodné, přiměřené, témata jsou dětem blízká.

Metody odhalily drobné chyby a nepřesnosti v zadání některých otázek, v jednom případě byl upraven (snížen) počet otázek, protože se list ukázal jako příliš náročný. V 1. ročníku

byla upravena u listu z měsíce března velikost písma (text se zdál příliš malý, děti se v něm hůře orientovaly).

Použité metody výzkumu byly pro mou práci odpovídající a přinesly poznatky a data, která jsem mohla zpracovat po ověření pracovních listů.

4 PRACOVNÍ LISTY – HYPOTÉZA, POTVRZENÍ HYPOTÉZY, ZÁVĚREČNÝ DOTAZNÍK

4.1 STANOVENÍ HYPOTÉZY, ZÁSADY, METODY A POSTUPY

Pracovní listy jsem vytvořila v letošním školním roce 2015/2016. Jsem autorkou všech pracovních listů, ilustrace jsou také mé vlastní. Při stanovení hypotézy jsem se zamyslela nad tím, k jakému účelu chci listy vytvořit, jaký způsob a jakou formu chci zvolit. Důležité také bylo, jakým způsobem provedu ověření a vyhodnocení mé práce. Na základě těchto kritérií jsem zformulovala a posléze potvrdila svou hypotézu.

Hypotéza: Žáci ve sledovaném věku zvládnou přečíst text a vypracovat zadané úkoly podle svých schopností a dovedností. Učitel může zadané pracovní listy použít k diagnostice úrovně čtení a práce s textem za daných podmínek.

Při tvorbě pracovních listů jsem se držela těchto zásad:

1. Přiměřenost věku

První list v 1. ročníku je založen na obrázcích, jeho vypracování je otázkou několika minut. Postupně se dítě zdokonaluje v procesu čtení, text je delší, náročnější, objevují se úkoly z textu, otázky na text jsou postupně složitější, objevují se otázky, kde dítě musí o textu přemýšlet, na základě informací vyvodit závěr.

2. Posloupnost

Podle úrovně získaných znalostí a dovedností v procesu čtení jsou listy obsáhlejší a úkoly těžší. Pokud dítě zvládne jednoduché počáteční úkoly, vidím, že složitost i délku textu mohu zadat náročnější.

3. Téma blízké věku dítěte

Jako témata svých pracovních listů jsem si vybírala okruhy blízké dětem (rodina, škola, zvířata, pohádky...). Snažila jsem se o příběh, který děti zaujme, hravost, vtip. Nad tématem, které je mu blízké, se může dítě zamyslet, vyvodit závěr, proto jsem v průběhu 2. ročníku již mohla volit otázky za text nebo nechat dítě vyjádřit vlastní názor.

4. Standardizovaná metoda

Děti ve všech testovaných třídách pracovaly se stejným pracovním listem ve stejném období. Všechny listy jsem hodnotila jednotnou metodou podle počtu chyb. Obsah listu navazoval na probrané a zvládnuté učivo v daném období.

Co vše můžeme na základě diagnostického testu porovnat?

Porovnání zvládnutí učiva žákem s předem definovanou normou.

Porovnání výsledků testů žáků mezi sebou navzájem.

Individuální sledování pokroku žáka v učení.

Porovnání výsledků skupin žáků.

(Vališová, Kasíková, 2011, s. 346 – 347)

Z diagnostického testu zjistíme, zda úroveň čtení žáka odpovídá probranému učivu, je zpětnou vazbou pro učitele.

Můžeme zde porovnat jednotlivé žáky, úroveň jejich čtenářských dovedností.

Protože testy jsou koncipovány v pravidelných intervalech, můžeme zde vidět individuální pokrok jednotlivého žáka.

Při zadávání testů sledovanému vzorku tříd je možné srovnat i vědomosti a dovednosti žáků v několika třídách.

Metody a postupy při zadávání zkušebního vypracování testů byly standartní, běžně užívané a praxí ověřené. *Metody a postupy, které jsou označeny jako standartní, se vyznačují především tím, že jejich užití je běžné, tradiční, praxí ověřené a doporučované v přístupných metodikách a učebnicích.* (Vališová, Kasíková, 2011, s. 347)

Pracovní listy jsem ověřovala v ZŠ Františka Ladislava Čelakovského ve Strakonici. Ověřování se účastnilo pět tříd – tři první a dvě druhé třídy. V prvních třídách celkem 69 dětí (z toho 29 dívek), ve druhých pak 55 dětí (z toho 23 dívek).

V prvním ročníku jsou dvě děti s diagnózou ADHD, šest dětí bylo vyšetřeno PPP a potvrdil se u nich rozvoj poruch učení. Jeden chlapec 1. třídu opakuje.

Ve druhém ročníku mají diagnostikované ADHD dva žáci. Devět dětí je v péči poradny kvůli vývojovým poruchám učení.

Při ověřování pracovních listů docházelo ke kolísání počtu žáků kvůli nemocnosti.

Listy byly ověřovány v pravidelných intervalech, stejným způsobem, děti dostávaly stejné instrukce, kterým rozuměly. Všechny děti v průběhu úkolů pracovaly samostatně, paní

učitelky pouze pomáhaly při čtení otázek v 1. ročníku a žákům s poruchami učení. Vyučující hodnotili pracovní listy kladně. Se všemi byla výborná spolupráce.

4.2 DOTAZNÍK

Na závěr své práce jsem pro děti připravila krátký dotazník. Celkem odpovídalo 124 dětí.

Pro ilustraci přikládám dva dotazníky dětí ze druhého ročníku. Vybrala jsem chlapce (příloha I.) a dívku (příloha II.). Myslím si, že obě dobře vypovídají o zájmech dětí tohoto věku. Chlapec je velmi zvědavý, výborný žák (všechny ověřované pracovní listy vypracoval bez chyby). Má rád encyklopedie, naučné knížky, ale i příběhy, pohádky. Dívka ráda a hodně čte. Zapisuje si i svoje vlastní příběhy, má fantazii. Vybírá si hlavně dívčí příběhy. Oba jsou velmi dobří čtenáři.

Cílem dotazníku bylo zjistit, jaký mají děti vztah ke čtení, co rády čtou a jakým způsobem.

Zadání dotazníku bylo zvoleno formou šesti jednoduchých otázek.

Obrázek 1: Vzor dotazníku

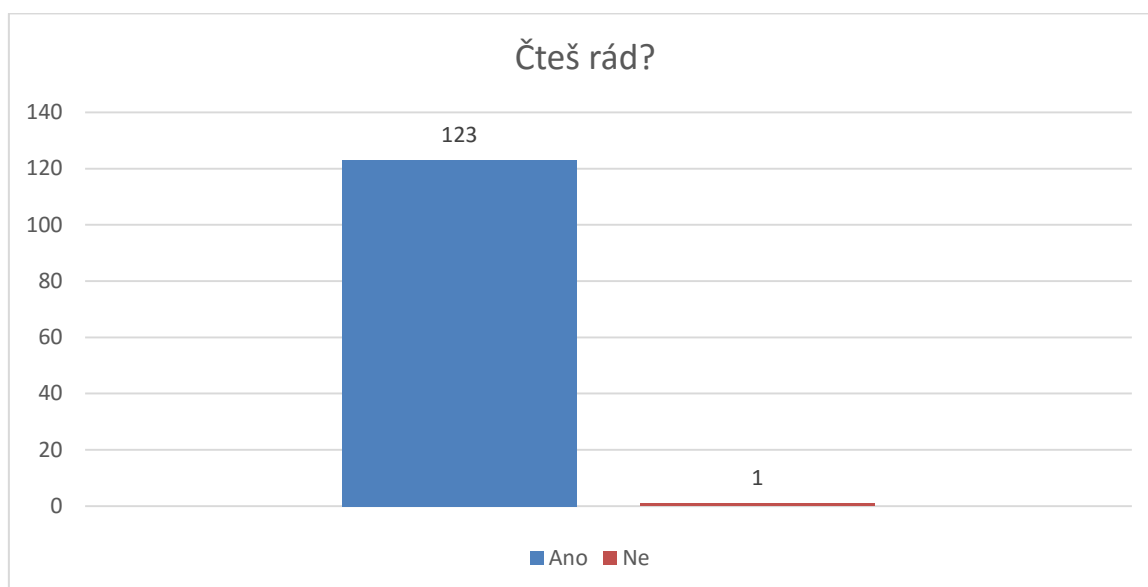
Máme rádi čtení?
Čteš rád? _____
Čteš pěkně, plynule? _____
Čteš raději nahlas nebo potichu? _____
Co rád čteš? _____
Jakou knížku máš nejraději? _____
S kým si doma čteš? _____

4.3 VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKU

1. Čteš rád?

- Ano – 123 odpovědí
- Ne – 1 odpověď

Graf 1: Čteš rád?

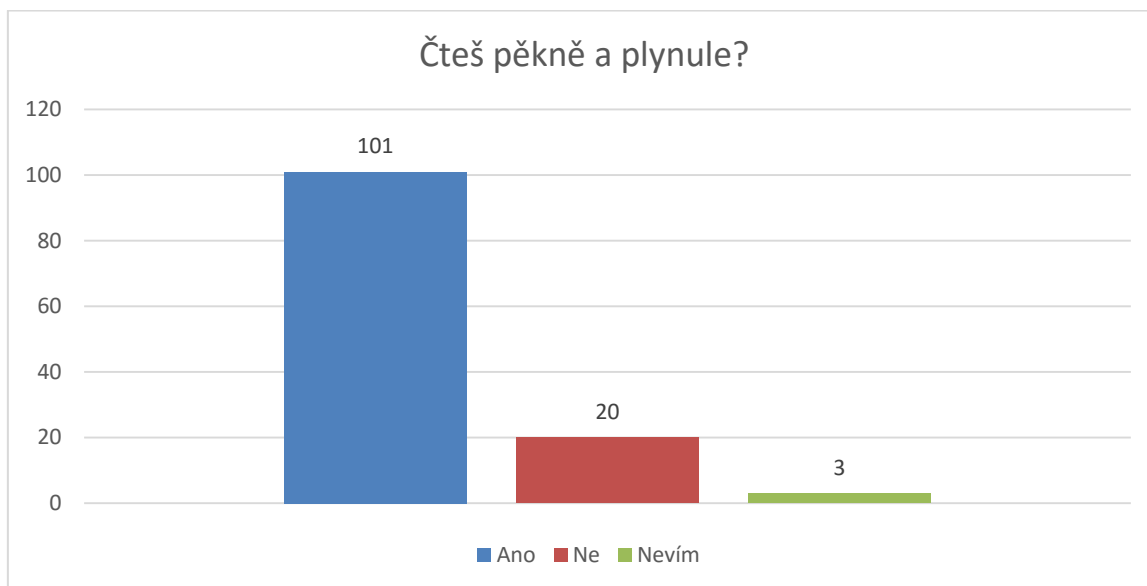

U této odpovědi mne mile překvapil počet dětí, které uvedly, že čtou rády. Myslím si, že na kladné odpovědi mají zásluhu i osobnosti mnou vybraných učitelů, které jsem si pro dotazník vybrala. Jedná se o schopné a kreativní pedagogy, kteří dokáží vybudovat kladný vztah ke čtení u většiny žáků. Používají kvalitní učebnice, materiály, dokáží zaujmout děti svými nápady a přístupem. Na škole fungují čtenářské dílny, knihovničky, děti navštěvují knihovnu ve městě. Děti mají rády příběhy i získávání informací. Stačí jim správně ukázat, jak na to. To vše posiluje jejich vztah ke čtení. Myslím si, že v odpovědi nelžou, v tomto věku ještě skutečně čtou rády.

2. Čteš pěkně a plynule?

- Ano -101 odpovědí
- Ne – 20 odpovědí
- Nevím - 3 odpovědi

Graf 2: Čteš pěkně a plynule?

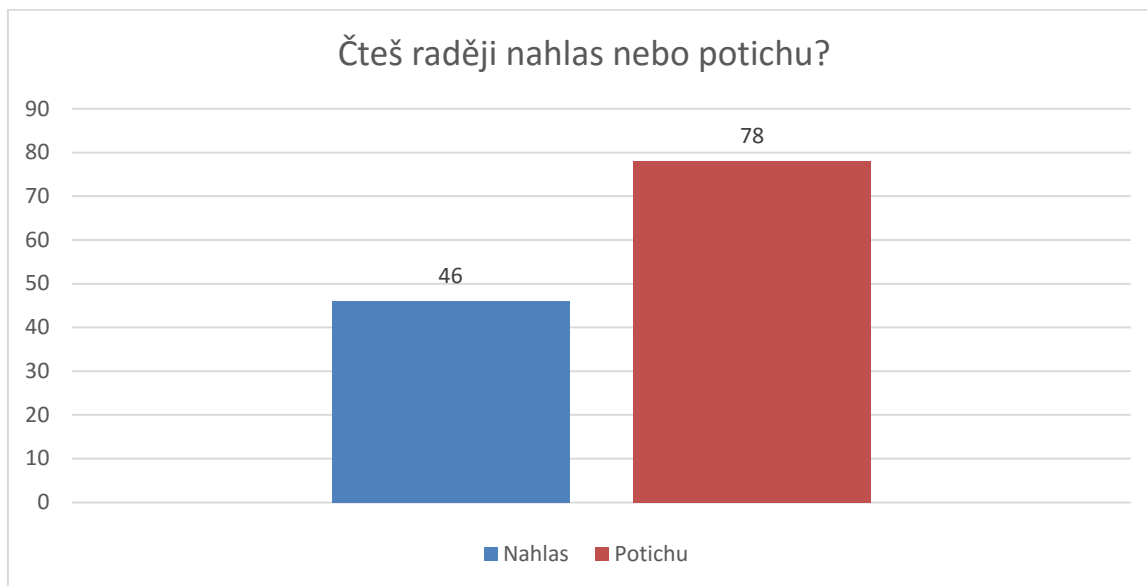

U této otázky se samozřejmě objevuje vliv kvality čtení. Děti, které čtou hůře v důsledku problémům ve čtení (vlivem poruchy, ale i nezájmu rodiny o čtení dítěte) samozřejmě pociťují rozdíl mezi čtením svým a ostatních. Dokáží se kriticky ohodnotit. Hraje tu roli i sebevědomí dítěte. I výborný čtenář může mít při sebehodnocení pocit, že by to ještě mohlo jít lépe a naopak. Tři žáci nedokázali své čtení ohodnotit. Jednalo se o děti s nižší inteligencí a špatným sociálním zázemím v 1. ročníku, kteří spíše zvolili nejjednodušší odpověď – nevím.

3. Čteš raději nahlas nebo potichu?

- Nahlas – 46 odpovědí (42 z 1. ročníku)
- Potichu – 78 odpovědí

Graf 3: Čteš raději nahlas nebo potichu?

U této otázky bych ráda uvedla, že tu byl patrný rozdíl mezi žáky v 1. a 2. ročníku. Žáci ve druhém ročníku již v drtivé většině odpovídali, že čtou raději potichu. Pro hlasité čtení se vyslovilo jenom několik výborných, sebevědomých čtenářů. V první třídě se děti ještě velmi rády prezentují nahlas, ale s přibývajícím věkem již děti berou čtení jinak, jako prostředek k získání informace, individuálnímu zážitku. Směřují k tomu, co je cílem výuky čtení.

4. Co rád čteš?

Nejčastější odpovědi: pohádky, encyklopedie, příběhy o dětech, komiksy, všechno.

Děti jsou v tomto věku snadno ovlivnitelné, čtou to, co jim doporučí kamarád, rodina, to, kde se jim líbí obrázky. Učitel může v dobrém slova smyslu četbu ovlivnit, doporučit knihu, přečíst úryvek, o knize si s dětmi popovídat, ukázat ilustrace. V mojí třídě máme **Čtenářský deník trochu jinak**. Vždy v pátek si v hodině čtení povídáme o přečtených knížkách, proč se nám líbily, proč bychom je doporučili... Také každý měsíc navštěvujeme knihovnu, kde nám paní knihovnice připravuje stůlek zajímavých knížek s tématy např. příroda, dětský hrdina, encyklopedie apod. Žáci mají několik možností setkat se s dobrou dětskou knihou a zároveň si volit, co budou číst. V měsíci únoru 2. ročníku jsme

v knihovně vyzkoušeli hru „Rande s knihou naslepo“. Každé s dětí si odneslo domů knihu zabalenou v neprůhledném papíře. Až doma zjistilo, jakou knihu si půjčilo. Kromě dvou žáků si všichni knihy přečetli, seznámili se tak s knížkou, kterou by si možná sami nevybrali. Bylo to oživení výběru knih, děti mají rády hru a tajemství.

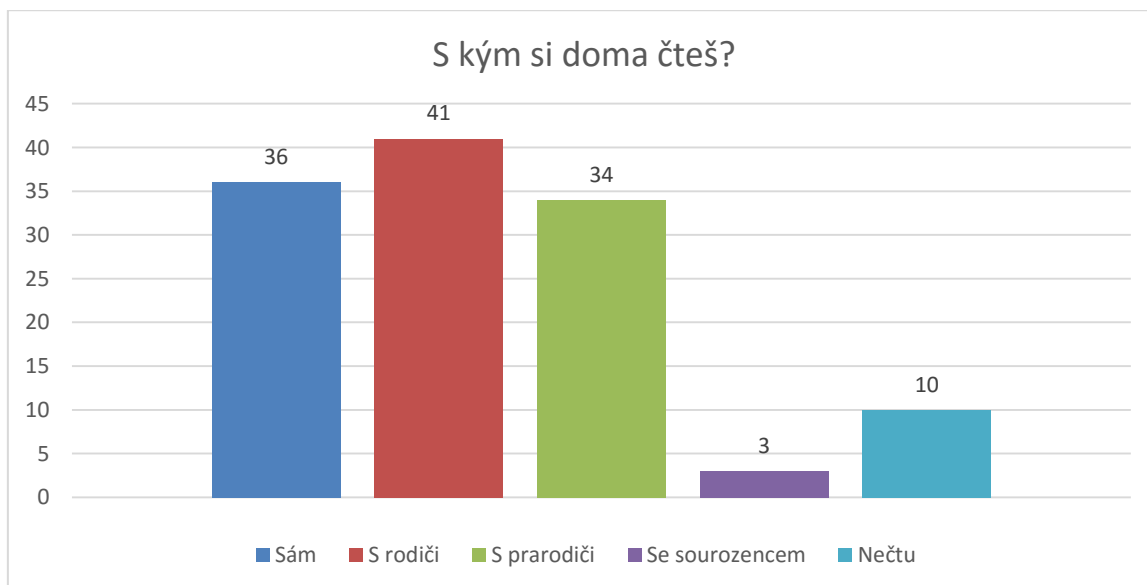
5. Jakou knížku máš nejraději?

Objevilo se 98 různých knížek. Opakovaly se často tituly: O pejskovi a kočičce, Komisař Vrťapka, encyklopedie, pohádky... Myslím si, že u dětí stále vedou pohádky, příběhy o zvířatech a dětech. Mají rády děj, spád, vtip. Rády se dozvídají nové informace. Bylo zajímavé, v souvislosti s minulou otázkou, sledovat, kolik dětí si vybralo knihy z naší školní knihovničky. Například knížka Komisař Vrťapka byla v mé třídě nejvíce zmiňovanou knihou. Máme několik výtisků a dílů této knihy. Děti si ji půjčují i domů a hodně se jim líbí. Splňuje mnou zmíněné atributy. Je zajímavá, napínavá, řeší záhady, děti jsou aktivně zapojené, má krásné ilustrace. Je to zároveň titul, který lze využít i pro práci ve dvojicích, společné hledání řešení, kladení otázek a odpovědí...

6. S kým si doma čteš?

- Sám – 36 odpovědí
- S rodiči (tatínkem, maminkou nebo oběma) – 41 odpovědí
- S prarodiči (babičkou nebo dědečkem) – 34 odpovědí
- Se sourozencem (nebo čtu sourozenci) – 3 odpovědi
- Nečtu – 10 odpovědí!

Graf 4: S kým si doma čteš?

Určitě by mi každý potvrdil, že večerní čtení před usnutím patří k nejhezčím zážitkům z dětství. Jsem ráda, že hodně rodin tento hezký zvyk dodržuje.

V první třídě vždy dělám v červnu miniprojekt Čtení do postýlky. Jedná se o to, že děti si s rodiči zapisují každý den, co si společně přečetly. Nemusí to být jen před spaním, ale většinou to tak je. Je zajímavé, že většina rodičů se zapojí (i když to normálně nedělají). Děti, které odpověděli, že nečtou, většinou nemají ani co doma číst, přibývá rodin, které nemají doma ani jedinou knihu. Mám ve třídě chlapce, který je velmi chytrý a šikovný, ale jeho rodina je velice sociálně slabá, prostředí doma opravdu není podnětné. Chlapec chodí téměř každé ráno do školy dřív, sedne si vzadu na koberec a v klidu si čte. Je to ale výjimka. Přesto mám za něj obrovskou radost.

Dotazník byl velmi zajímavý. Hlavně poslední odpověď, kdy děti doma čtou za domácí úkol konkrétní úkoly, mne velmi překvapila. Neotevřou tedy ani čítanku. Vzhledem k tomu, že u některých žáků leží úkol naučit číst jen na škole, nedivím se, že se zhoršuje čtenářská gramotnost dětí.

První odpověď mi naopak udělala radost. Není to tak špatné, děti čtou rády!

Ráda bych zde vyjádřila svůj názor k takzvané povinné četbě dětí, která se vztahem dětí ke čtení také souvisí. Myslím si, že by učitelé měli mít na paměti, že mohou špatným výběrem knih děti spíše od četby odradit. Knihy by měly být přiměřené věku, výběr různorodý. Děsí mne, když děti čtou v některých školách ty samé knihy, které mám já ve svém čtenářském deníku z roku 1975. Je hodně opomíjena světová literatura, v naší literatuře se často stále učitelé drží zavedených klasiků a nepřidávají nic nového.

Uvedu vlastní příklad. Můj bývalý žák, který velmi rád čte, je studentem tercie víceletého gymnázia. V loňském roce (tedy ve třinácti letech) četl jako povinnou četbu Děti z Bullerbynu od Astrid Lingrenové. Knihu, kterou měl samozřejmě přečtenou v sedmi letech. I další knihy byly velmi dětské, naprosto nepřiměřené věku (Luisa a Lotka, Mikulášovy patálie, Pohádky Boženy Němcové). Výsledkem bylo, že si nesedal ke knize rád. I když knihy znal, musel je podrobně přečíst, protože kontrola četby probíhala písemným testem s otázkami typu: „Ve které kapse měl hlavní hrdina schované peníze?“. V letošním roce dostal na český jazyk syn novou vyučující, která vybírá četbu s citem, zajímavou, přiměřenou věku. Kontrola probíhá tvorbou recenzí, diskusí, vyjádřením

vlastního názoru studenta. Student čte opět rád, nemá obavu, že nebude vědět, jaké oči měl pes na straně 42, dělá si na knihy vlastní názor. Myslím si, že učitel může svou osobností, demokratickým způsobem k četbě, velice ovlivnit to, jestli žáci budou ve svém životě rádi číst.

Je určitě hodně možností ke vzbuzení zájmu o čtení – čtenářské dílny, tvorba časopisu, zajímavé úkoly, skrývačky, tajenky, volba zajímavých knih, návštěvy knihovny, besedy apod.

4.4 VÝSLEDKY VÝZKUMU – OVĚŘENÍ PRACOVNÍCH LISTŮ V PRAXI, POTVRZENÍ HYPOTÉZY

Jak jsem již uvedla, pracovní listy jsem ověřovala ve školním roce 2015/2016 na ZŠ Františka Ladislava Čelakovského ve Strakonících. Všechny pracovní listy jsem vypracovala i ilustrovala sama.

Listy byly ověřeny vždy ve stejný den a stejnou dobu v ročníku. Děti neověřovaly list v prosinci. Po poradě s učiteli, vzhledem k vánočním prázdninám, jsme PL³ vynechali a vůbec ho do řady nezařazují. Na ověřování se podílelo pět pedagogů a 124 respondentů (počet se mírně liší u jednotlivých listů kvůli nemocnosti dětí).

Pracovní listy podle mého předpokladu zmapovaly aktuální úroveň čtení dětí v průběhu roku i jejich schopnost samostatné práce s textem (hledání informací, třídění, vyvozování z textu...).

Pro všechny listy bych chtěla zdůraznit jeden metodický pokyn. PL jsou určeny pro diagnostiku dětí učitelem. I když s nimi budeme dále pracovat, nemůžeme sestavovat pořadí a práce dětí před ostatními porovnávat. Pro slabší žáky by bylo toto hodnocení demotivující. Listy jsou zaměřeny na oblast čtení a práci s textem, v žádném případě bychom neměli hodnotit chyby v pravopise a interpunkci nebo úpravu. Důležitá je obsahová stránka odpovědi.

Jednotlivé listy jsem ověřila a upravila podle připomínek učitelů a práce dětí, jak bude dále uvedeno u jednotlivých hodnocení.

³ pracovní listy

Výsledky jsem zpracovala do tabulek, vždy podle počtu chyb a času, za který děti úkoly zvládly. U času vypracování došlo k zajímavému vývoji. Zatímco v 1. ročníku potřebovali delší čas na vypracování nejméně chybní, u 2. ročníku to bylo přesně naopak. Nejrychlejší žáci byli většinou bezchybní.

V průběhu roku byl na všech dětech vidět ohromný pokrok, který podle mého názoru můžeme nejvíce zažít jako učitelé právě v první a druhé třídě ZŠ.

Učitelé mohli sledovat i individuální práci a její vývoj u každého žáka.

Potvrzení hypotézy: Žáci ve sledovaném věku dokázali přečíst a vypracovat pracovní listy dle zadaných podmínek podle svých schopností a dovedností. Učitelé mohou použít sady pracovních listů k diagnostice čtení v prvním i druhém ročníku ZŠ.

Listy 1. ročník – Září

Obrázek 2: Pracovní listy (Čteme v září)

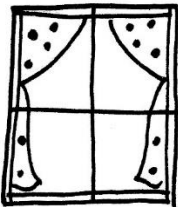

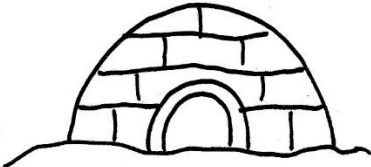

Jméno: _____ 1/1

Čteme v září

1. Přečti písmena. Zakroužkuj dlouhé hlásky.

A O Ú Í E Á Y É Ý Ó I

2. Prohlédni si obrázky, napiš, jakým písmenem začínají slova.

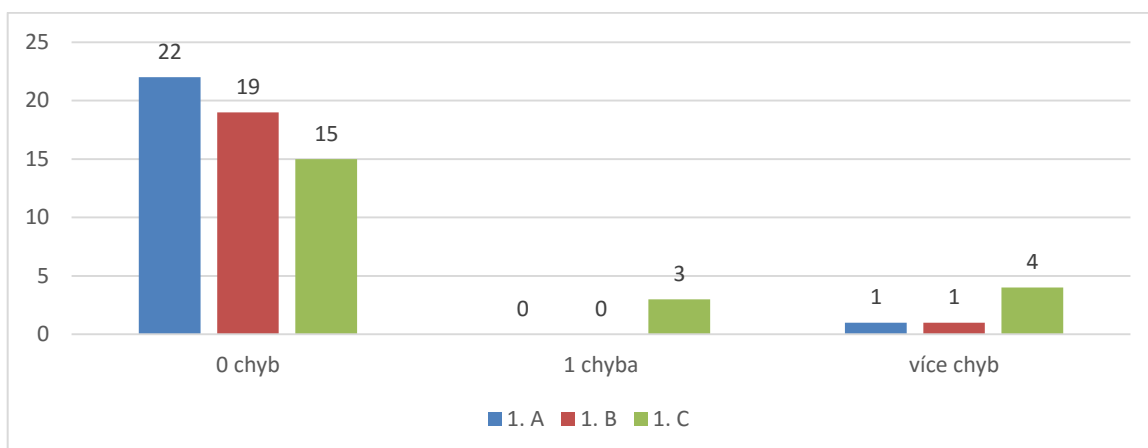
	_____		_____
	_____		_____
	_____		_____

Počet chyb: _____

Tabulka 1: Září - počet chyb (listy 1. ročník)

Třída	1. A	1. B	1. C
Žáků celkem	23	20	22
0 chyb	22	19	15
1 chyba	0	0	3
více chyb	1	1	4

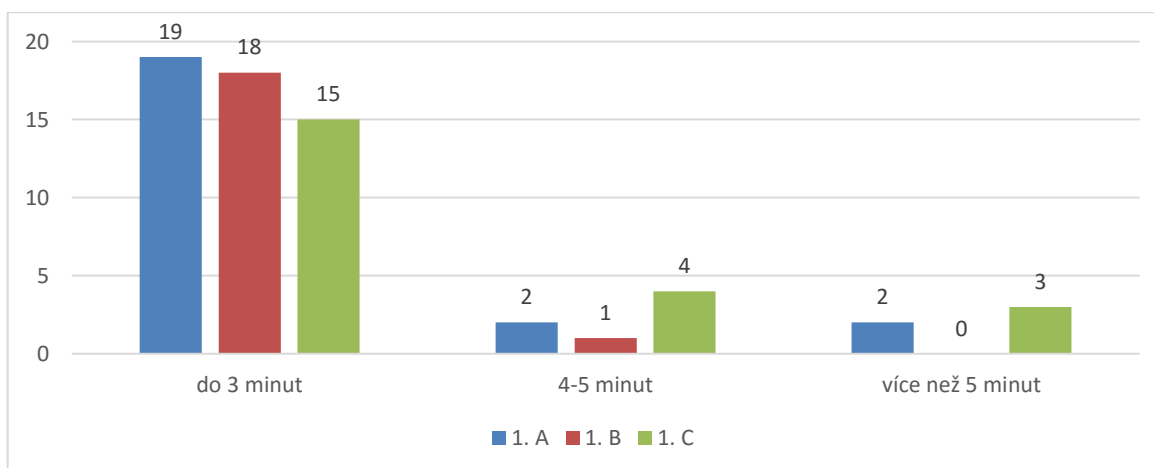
Graf 5: Září - počet chyb (listy 1. ročník)

Tabulka 2: Září – Čas vypracování (listy 1. ročník)

Třída	1. A	1. B	1. C
Žáků celkem	23	20	22
do 3 minut	19	18	15
4-5 minut	2	1	4
více než 5 minut	2	0	3

Graf 6: Září – Čas vypracování (listy 1. ročník)

Metodický pokyn:

Tento list je prvním diagnostickým listem v 1. ročníku. Je zaměřen na kontrolu zvládnutí velkých tiskacích samohlásek. List prověří rozlišení krátkých a dlouhých hlásek a rozlišení hlásky na počátku slova. Učitel zde dětem přečte a vysvětlí jednoduché zadání prvního i druhého úkolu najednou. V prvním úkolu žáci rozlišují délku hlásky, kroužkují dlouhé. Ve druhém úkolu si přiřadí k obrázku slovo a zapíše, jakým písmenem slovo začíná. V této době již děti podobné úkoly znají, ale pro slabší žáky doporučuji uvést příklad. Doporučuji časový limit 5 minut.

Hodnocení:

List byl zadán žákům ve stejný den (25. září, 1. vyučovací hodinu). Tento den ověřilo list 65 žáků.

Pro většinu dětí byl úkol jednoduchý, pracovaly rychle a bez chyb. Z 65 žáků vypracovalo úkol 56 žáků bez jediné chyby, 3 žáci měli 1 chybu. Více chyb měli pouze žáci, kteří mají problémy s učením celkově a jsou sledováni PPP. I vypracování z hlediska času mělo obdobný výsledek. Déle práce trvala zmiňovaným slabým žákům. Pro ilustraci příkládám dva pracovní listy. První je vypracován bezproblémovým, šikovným žákem (viz. příloha III.). Druhý pak slabým žákem, který pracuje s IVP (viz. příloha IV.).

Ve všech třídách děti dobře pochopily zadání, pracovaly pěkně. Jak se ukazuje, i později u dalších pracovních listů, výsledky ve třídě 1. C jsou vždy o něco horší. Projevuje se tu větší procento žáků s poruchami učení a ADHD, než je to v souběžných třídách. Tito žáci podávají vždy horší výkon. Zbytek třídy ovšem pracuje srovnatelně s žáky ostatních prvních tříd.

Závěr:

List jsem ponechala beze změny.

Listy 1. ročník – Říjen

Obrázek 3: Pracovní listy (Čteme v říjnu)

½

ČTEME V ŘÍJNU

JMÉNO: _____

TOM MÁ		BOBA.	
EVA MÁ		MÍCU.	
JANA MÁ		LORU.	
PAVEL MÁ		ÁJU.	

PŘIPOJ SPRÁVNÉ ZVÍŘÁTKO KE JMÉNU DÍTĚTE:

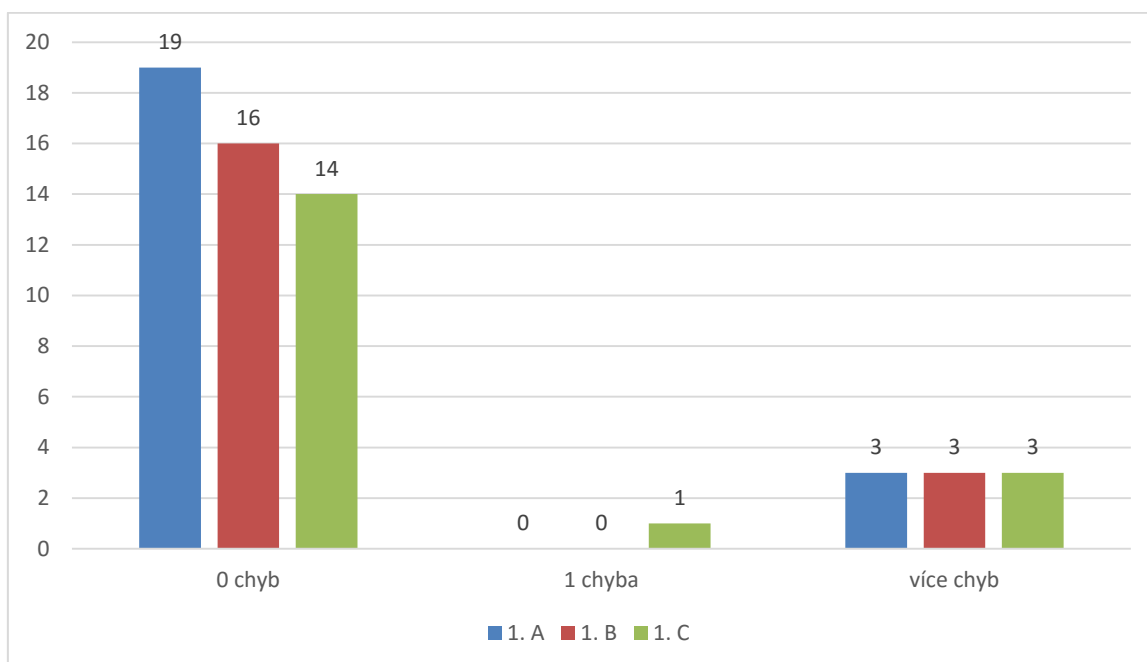
TOM	PAVEL	JANA	EVA
			

ČAS: _____ POČET CHYB: _____

Tabulka 3: Říjen - počet chyb (listy 1. ročník)

Třída	1. A	1. B	1. C
Žáků celkem	22	19	18
0 chyb	19	16	14
1 chyba	0	0	1
více chyb	3	3	3

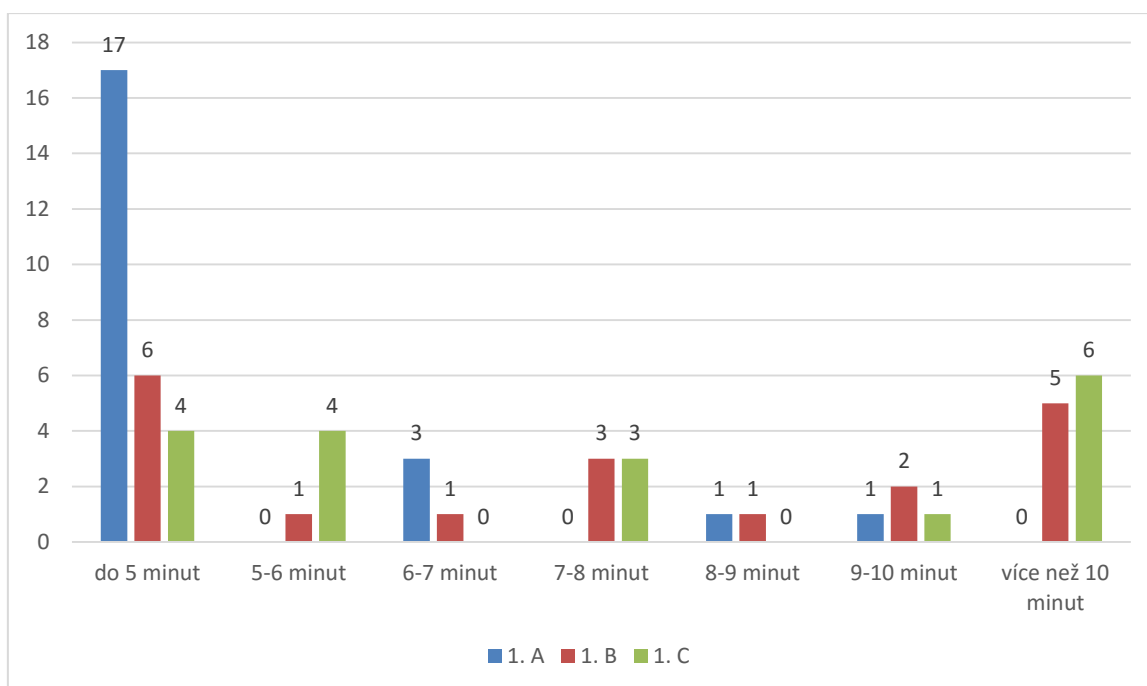
Graf 7: Říjen - počet chyb (listy 1. ročník)

Tabulka 4: Říjen – Čas vypracování (listy 1. ročník)

Třída	1. A	1. B	1. C
Žáků celkem	22	19	18
do 5 minut	17	6	4
5-6 minut	0	1	4
6-7 minut	3	1	0
7-8 minut	0	3	3
8-9 minut	1	1	0
9-10 minut	1	2	1
více než 10 minut	0	5	6

Graf 8: Říjen – Čas vypracování (listy 1. ročník)

Metodický pokyn:

List je určen pro čtení genetickou metodou. Prověřuje znalost čtení velkých písmen a jejich spojování do slov. V prvním úkolu si děti přečtou věty doplněné obrázky zvířat. V následujícím úkolu mají na základě přečteného spojit zvíře se jménem dítěte. Je vhodné jim říci, jakým způsobem (např. čarou), by měly jméno a zvíře spojit. Učitel vysvětlí dětem zadání, pak pracují samostatně. Tentokrát již zapisujeme i čas vypracování.

List můžeme použít jako výchozí k učivu prvouky domov, domácí zvířata, lze na něj navázat při výtvarné výchově (namaluj, vymodeluj své domácí zvířátko apod.).

Hodnocení:

List byl zadán žákům prvních ročníků ve stejný den (27. října, 1. hodinu). Ve všech třech třídách pracovalo v tento den 59 žáků. List spojuje čtení velkých písmen a obrázky - pro zajímavost textu i kvůli následnému úkolu. Práce byla dětem opět vysvětlena, pak pracovali všichni samostatně.

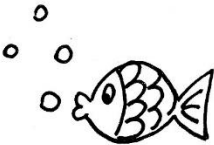
Výsledky ve třídách byly srovnatelné. Mírně horší výsledky byly v 1. C, kde je to dáno složením žáků. Někteří žáci pracovali velmi rychle, byli schopni vypracovat list za méně než 2 minuty a zároveň měli práci bez chyb (16 žáků z celkového počtu). Podle mého názoru na tento výsledek má vliv i to, že některé děti znají písmena před vstupem do školy a při nácviku čtení genetickou metodou, kdy pochopí postup spojování slov, čtou brzy velmi dobře a rychle. Správně splnilo úkol 49 žáků z 59. Z 9 žáků s více chybami je jeden žák, který opakuje ročník a čtyři žáci u kterých je již z vyšetření PPP potvrzen rozvoj poruch učení.

Závěr:

List jsem ponechala beze změny.

Listy 1. ročník – Listopad

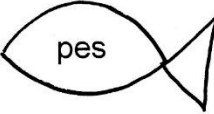

Obrázek 4: Pracovní listy (Čteme v listopadu)

Čteme v listopadu

Jméno : _____

1. Spoj čarou rybičky se stejnými slovy:

2. Odpověz na otázky ANO – NE. Správnou odpověď zakroužkuj.

Má slon chobot?	ANO	NE
Je sníh červený?	ANO	NE
Umí ryba plavat?	ANO	NE
Chodíš rád (ráda) do školy?	ANO	NE

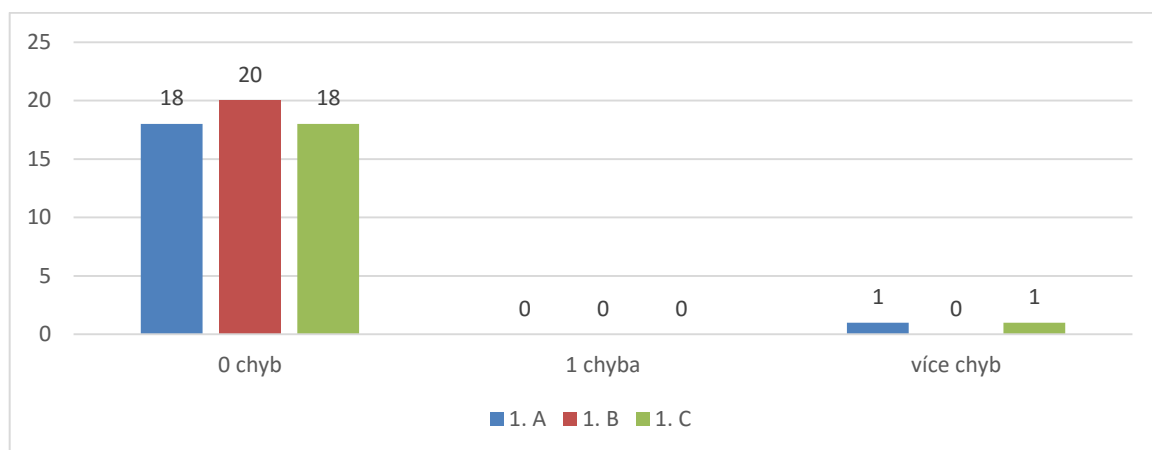

Čas: _____ Počet chyb: _____

Tabulka 5: Listopad - počet chyb (listy 1. ročník)

Třída	1. A	1. B	1. C
Žáků celkem	19	20	19
0 chyb	18	20	18
1 chyba	0	0	0
více chyb	1	0	1

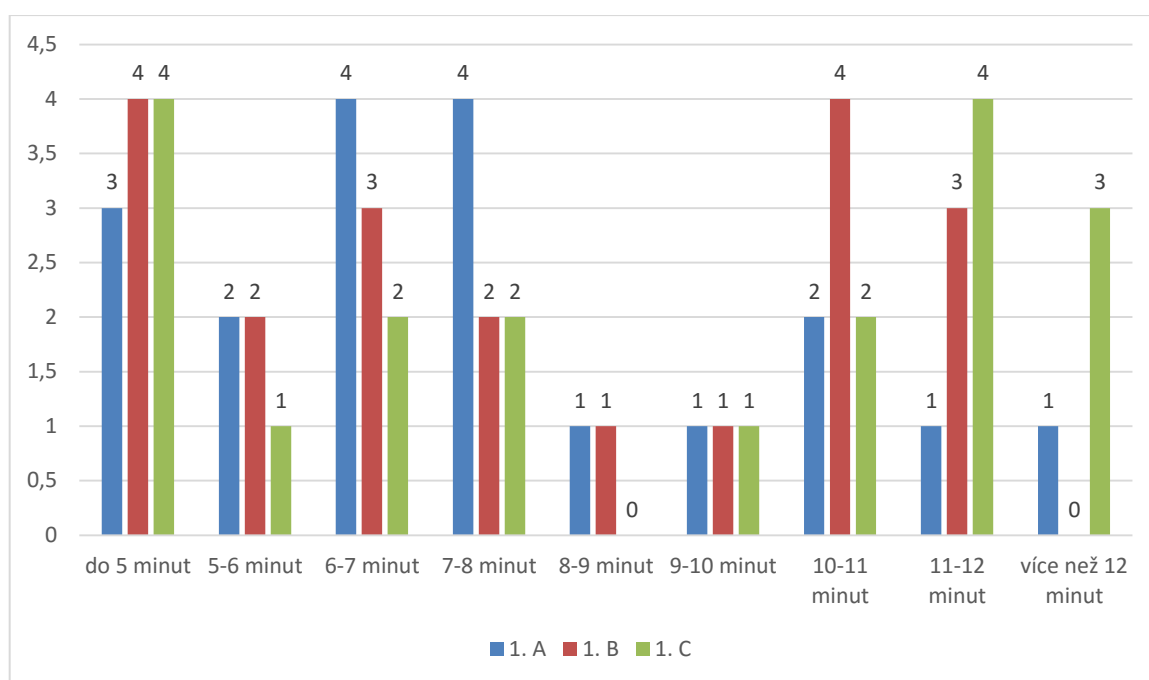
Graf 9: Listopad - počet chyb (listy 1. ročník)

Tabulka 6: Listopad – Čas vypracování (listy 1. ročník)

Třída	1. A	1. B	1. C
Žáků celkem	19	20	19
do 5 minut	3	4	4
5-6 minut	2	2	1
6-7 minut	4	3	2
7-8 minut	4	2	2
8-9 minut	1	1	0
9-10 minut	1	1	1
10-11 minut	2	4	2
11-12 minut	1	3	4
více než 12 minut	1	0	3

Graf 10: Listopad – Čas vypracování (listy 1. ročník)

Metodický pokyn:

List je určen pro čtení genetickou metodou.

Prověřuje zvládnutí přechodu na malá tiskací písmena. Děti přiřazují slova psaná velkými písmeny ke stejným slovům, která jsou již psaná malými písmeny. Učitel dětem vysvětlí, že si mají pečlivě přečíst slova a najít stejná slova psaná velkými a malými písmeny. Spojí je čarou. Poté již zkusí samostatně přečíst jednoduché otázky a odpovědět na ně. Učitel pečlivě vysvětlí dětem oba úkoly, pak pracují samostatně. Zapisujeme čas i počet chyb.

Tento list učitelé poskytuje i zpětnou vazbu, zda děti chodí do školy rády. Je to zpětná vazba na konci prvního čtvrtletí ve škole. K otázce se můžeme vrátit, zhodnotit dosavadní dobu ve škole, popovídat si o tom, co děti mají rády, co je baví, co by se jim líbilo jinak.

Hodnocení:

List byl zadán žákům prvních ročníků ve stejný den (25. listopadu, 1. hodinu). Po pečlivém vysvětlení pracovali žáci samostatně. Děti zvládly PL výborně. Pouze dva slabí žáci měli více chyb, ostatní pracovali zcela bez chyby. Výkony ve třídách byly srovnatelné. Přikládám správné vypracování listu žákem (viz. příloha V.).

Závěr:

List jsem ponechala beze změny.

Listy 1. ročník – Leden

Obrázek 5: Pracovní listy (Čteme v lednu)

Čteme v lednu

Sněhulák

Před domem na zahradě postavily děti krásného velikého sněhuláka. Na hlavě měl hrnec s jedním uchem a v ruce držel koště. Místo nosu měl mrkev a místo očí dva černé uhlíky. Z uhlíků měl i pusku a knoflíky. Usmíval se, protože děti chtěly mít veselého sněhuláka.

Sněhulák byl ale trochu smutný, protože byl sám.

Druhý den ráno byla sobota, děti nešly do školy a tak postavily na zahradě další dva sněhuláky – maminku a malého sněhuláčka. Maminka byla moc krásná, také se usmívala a na hlavě měla krásný starý klobouk. Sněhuláček byl malý a roztomilý.

Večer, když odešly děti domů se sněhuláci spřátelili a rozhodli se, že budou rodina. Protože každý potřebuje mít někoho rád.

Odpověz na otázky:

1. Kolik bylo na zahradě sněhuláků? _____
2. Co měla na hlavě maminka? _____
3. Koho máš rád ty? _____

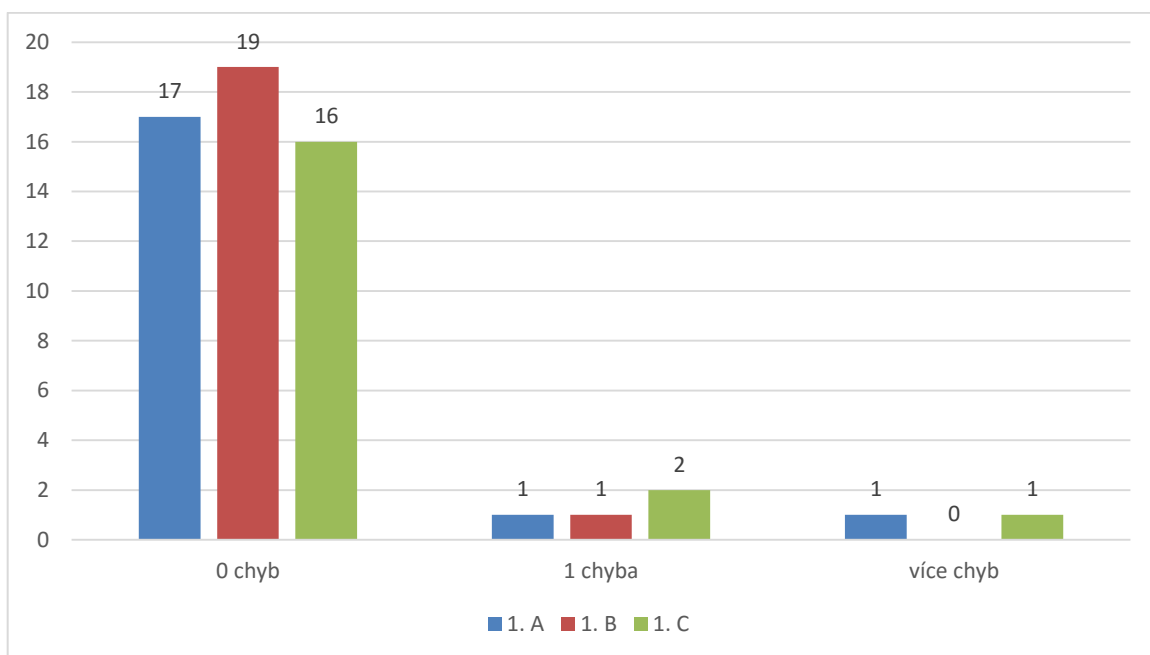
Čas: _____ Body: _____

Tabulka 7: Leden - počet chyb (listy 1. ročník)

Třída	1. A	1. B	1. C
Žáků celkem	19	20	19
0 chyb	17	19	16
1 chyba	1	1	2
více chyb	1	0	1

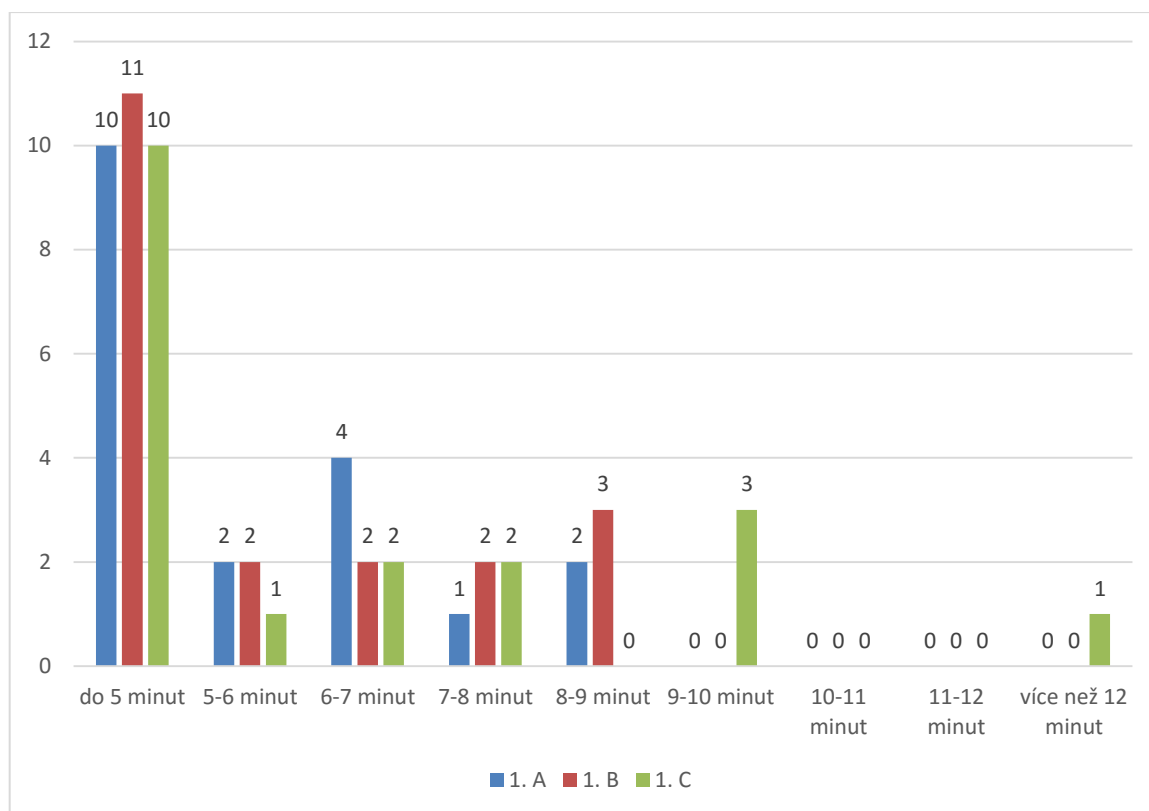
Graf 11: Leden - počet chyb (listy 1. ročník)

Tabulka 8: Leden – Čas vypracování (listy 1. ročník)

Třída	1. A	1. B	1. C
Žáků celkem	19	20	19
do 5 minut	10	11	10
5-6 minut	2	2	1
6-7 minut	4	2	2
7-8 minut	1	2	2
8-9 minut	2	3	0
9-10 minut	0	0	3
10-11 minut	0	0	0
11-12 minut	0	0	0
více než 12 minut	0	0	1

Graf 12: Leden – Čas vypracování (listy 1. ročník)

Metodický pokyn:

List je určen pro kontrolu zvládnutí přechodu na malá písmena před pololetím 1. ročníku. Děti již dokáží přečíst krátký souvislý text – příběh. Z příběhu vychází jednotlivé otázky. Poslední otázka je otázkou pro dítě, kde může odpovědět podle vlastní volby. Učitel si společně s dětmi ukáže úkoly pod textem a vysvětlí jim, že mají na otázky odpovědět podle článku, u posledního úkolu podle sebe. Pak děti pracují samostatně. Slabým žákům můžeme v průběhu práce dovysvětlit zadání.

List souvisí s tématem rodina, vztahy mezi lidmi. Můžeme jej využít v rámci prvouky. Jak uvádím v hodnocení, musíme být obezřetní v rámci rodinných vztahů v rodinách ve třídě (neúplnost rodin apod.). Také jej můžeme použít jako motivaci pro hodinu výtvarné výchovy (malba, kresba sněhuláka), při pobytu venku můžeme postavit sněhuláka a jeho rodinu např. jako skupinovou práci apod.

Hodnocení:

List byl zadán žákům prvních ročníků ve stejný den (26. ledna, 1. hodinu). Po pečlivém vysvětlení pracovali žáci samostatně.

List má zimní tematiku, navazuje na učivo prvouky – zima, ale i na vztahy mezi lidmi a v rodině. Na poslední otázku lze navázat a popovídat si s dětmi o vztazích v rodině, blízkých lidech. Musíme být obezřetní v případech, kdy jsou ve třídě děti s problémovými vztahy v rodině.

Žáci odpovídají na tři otázky. Poslední otázku si zodpoví podle sebe, vlastního pocitu – *Koho máš rád?* Všichni žáci, kromě dvou, dali na první místo maminku.

Žáci pracovali samostatně, téměř bez chyb (52 žáků mělo vše správně). Kromě jednoho žáka skončili všichni v čase do 10 minut. Výkony ve třídách byly srovnatelné, opět mírně horší v 1. C.

Závěr:

List jsem ponechala beze změny.

Listy 1. ročník – Únor

Obrázek 6: Pracovní listy (Čteme v únoru)

Čteme v únoru

KARNEVAL V 1.C

Petr a Tomáš se dnes těšili do školy. Ve třídě měli totiž karneval. Všechny děti přišly do školy v maskách. V masce přišla i paní učitelka. Všem to moc slušelo a celý den byla skvělá zábava. A co všechno děti dělaly? Hrály hry, soutěžily, volily nejkrásnější masku. Vyhrál Petr s Tomášem, měli totiž společnou masku dvouhlavého draka. Měli velkou radost, protože si kostým vyráběli sami. Den rychle utekl, snad se příští rok karneval také vydaří.

1. Přečti si následující věty a dokresli podle nich obrázek.

Princezna má korunku a šaty s červenými květinami.

Vodník má zelené šaty a červený klobouk.

Kouzelník má na šatech žluté hvězdičky.

Piráť má modře pruhované tričko a černou pásku přes oko.

Víla má světle modré šaty a zelený věneček.

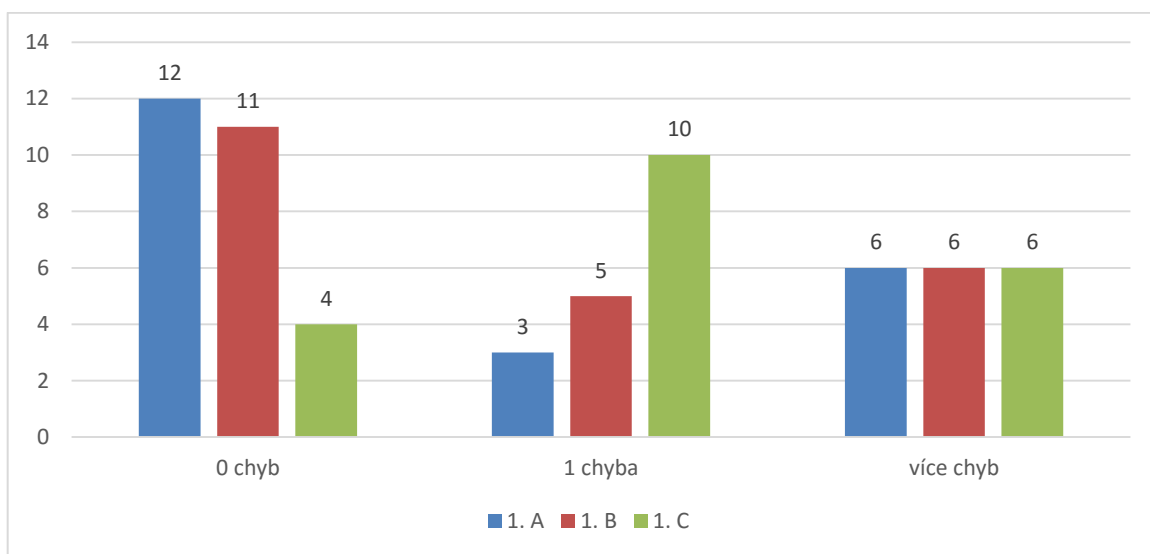
2. Zakroužkuj na obrázku Petra s Tomášem.

Čas: _____ Počet chyb: _____

Tabulka 9: Únor - počet chyb (listy 1. ročník)

Třída	1. A	1. B	1. C
Žáků celkem	21	22	20
0 chyb	12	11	4
1 chyba	3	5	10
více chyb	6	6	6

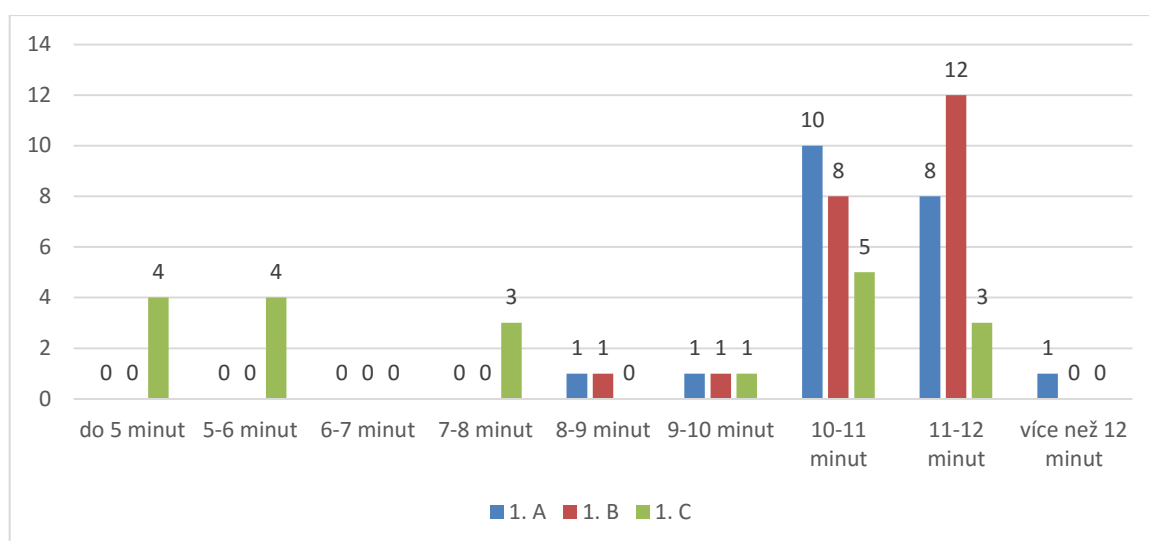
Graf 13: Únor - počet chyb (listy 1. ročník)

Tabulka 10: Únor – Čas vypracování (listy 1. ročník)

Třída	1. A	1. B	1. C
Žáků celkem	21	22	20
do 5 minut	0	0	4
5-6 minut	0	0	4
6-7 minut	0	0	0
7-8 minut	0	0	3
8-9 minut	1	1	0
9-10 minut	1	1	1
10-11 minut	10	8	5
11-12 minut	8	12	3
více než 12 minut	1	0	0

Graf 14: Únor – Čas vypracování (listy 1. ročník)

Metodický pokyn:

List můžeme využít pro obě metody čtení.

Navazuje na učivo prvouky – zvyky, masopust, karneval. Lze tedy využít v rámci mezipředmětových vztahů (lidové zvyky – prvouka, čtení, výroba masky – výtvarná nebo pracovní výchova) Děti již čtou zadání samostatně, učitel pomůže slabým čtenářům. Před zadáním práce si děti připraví a zkontrolují pastelky, které budou potřebovat. Zapisujeme čas i počet chyb, dbáme na to, aby děti zbytečně nespěchaly, četly pozorně.

Hodnocení:

List byl zadán žákům prvních ročníků ve stejný den (19. února, 1. hodinu). Pracovalo 63 žáků. Po pečlivém vysvětlení pracovali žáci samostatně. Text již byl zaměřen na pozorné čtení a porozumění textu (viz. příloha VIII.).

Výsledky v 1. A i 1. B byly srovnatelné. Žáci v 1. C pracovali sice o poznání rychleji, ovšem s největším počtem chyb. Tato třída má ovšem nejvíce žáků s problémy v učení i s ADHD, kteří jsou sledováni PPP. Překvapilo mne, že několik žáků si ještě pletlo barvy (např. výměna černé za červenou).

U tohoto listu bylo patrné, že pomalejší vypracování bylo i pečlivější. Bez chyb splnilo úkoly 27 žáků.

Hodnocení:

List jsem ponechala beze změny.

Listy 1. ročník – Březen

Obrázek 7: Pracovní listy (Zajíček Březňáček)

Zajíček Březňáček

Na jaře se narodilo zaječí mamince pět malých zajíčků. Za tři týdny už si troufli sami vylézt z vyhrátého pelíšku. Pásli se na zelené trávě, s chutí okusovali čerstvé jarní lístečky. Maminka stála opodál a dávala na ně pozor. Večer zavolala: „Březňáčci, honem do pelíšku, brzy bude tma!“ A zajíčci poslušně hopkali domů.

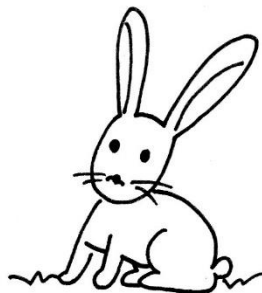
Nejmenší zajíček byl ze všech nejzvědavější, musel vždycky všechno očichat a ochutnat, zajímala ho každá kytička, každý kamínek. Také mu vrtalo hlavou, proč na něho a všechny brášky maminka volá stejným jménem. A co to zvláštní jméno Březňáček znamená?

Jednou uviděl na poli starého hraboše, vylezl se chvíli ohřát na sluníčko a odpočinout si. „Dobrý den“, řekl nesměle zajíček. „Kdo jsi?“ Hraboš zvedl hlavu, podíval se na zajíčka a odpověděl: „Já jsem pan Hraboš, zajíčku Březňáčku.“ „Jak víš, jak se jmenuji?“ Zajíček byl moc překvapený. „To je přece jasné, ty i tví bráškové jste se narodili v březnu, proto jste Březňáčci.“ Zajíček začal radostně poskakovat: „Hurá, už to vím!“ A běžel se pochlubit bratříčkům.

Přečetl sis příběh pozorně? Zkus odpovědět na otázky:

1. Kolik měl zajíček bratříčků? _____
2. Proč se jmenoval Březňáček?

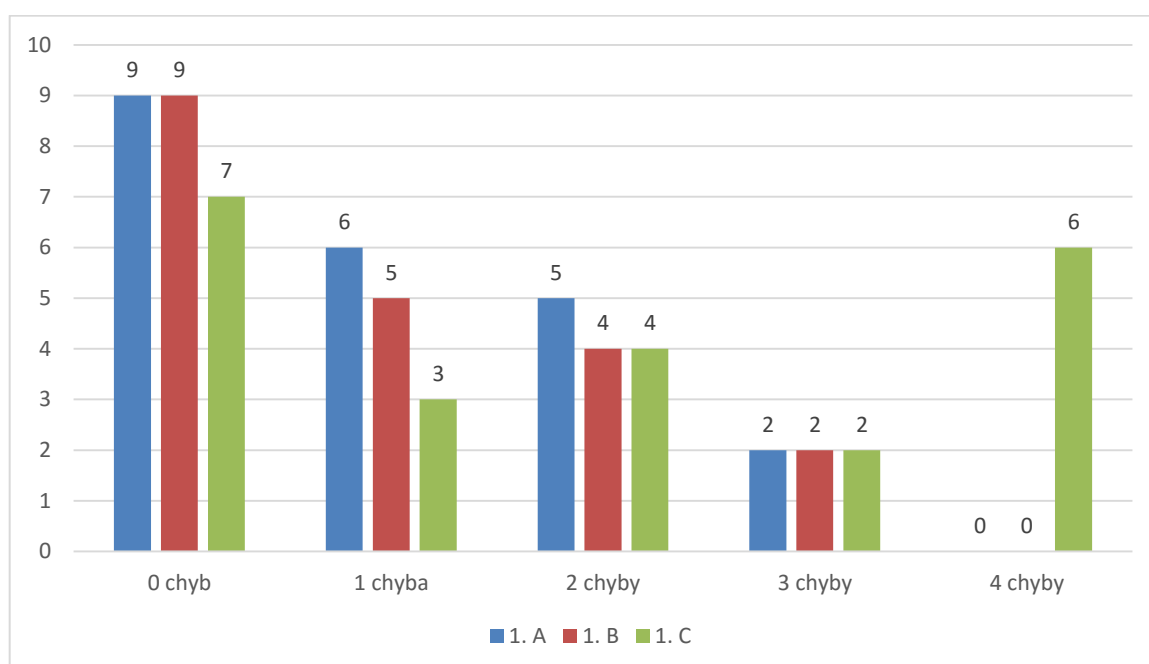
Čas: _____ Počet chyb: _____

Tabulka 11: Březen - počet chyb (listy 1. ročník)

Třída	1. A	1. B	1. C
Žáků celkem	22	20	22
0 chyb	9	9	7
1 chyba	6	5	3
2 chyby	5	4	4
3 chyby	2	2	2
4 chyby	0	0	6

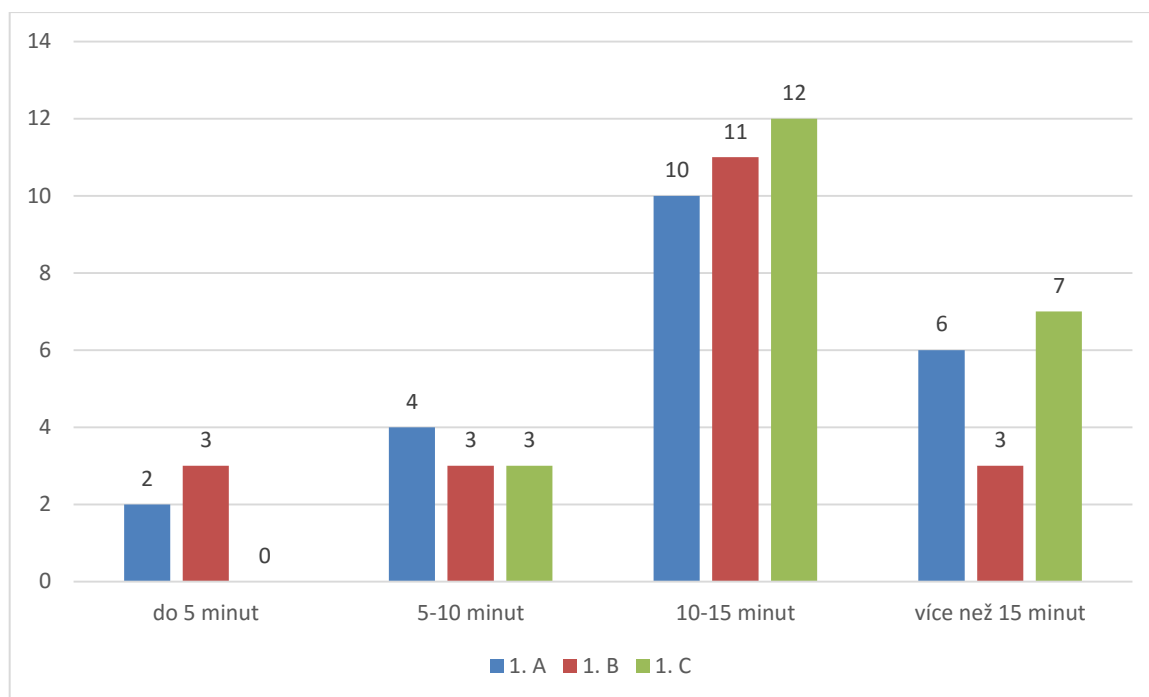
Graf 15: Březen - počet chyb (listy 1. ročník)

Tabulka 12: Březen – Čas vypracování (listy 1. ročník)

Třída	1. A	1. B	1. C
Žáků celkem	22	20	22
do 5 minut	2	3	0
5-10 minut	4	3	3
10-15 minut	10	11	12
více než 15 minut	6	3	7

Graf 16: Březen – Čas vypracování (listy 1. ročník)

Metodický pokyn:

List je určen pro čtení oběma metodami, v této době již bývají žáci při obou metodách na srovnatelné úrovni. Navazuje na učivo prvouky – jaro, mláďata. Také už apeluje na znalost měsíců v roce. Druhou otázku by děti bez této znalosti nezvládly. Z textu vyplývá, že zajíček se narodil v březnu.

Učitel dětem zadá práci, pak již pracují samostatně. Text je již delší, dbáme proto, aby děti četly pozorně a zbytečně nespěchaly. Slabým žákům můžeme pomoci. Opět zaznamenáváme čas a počet chyb.

Hodnocení:

List byl zadán žákům prvních ročníků ve stejný den (25. března, 1. hodinu). Celkem list ověřovalo v tento den 64 žáků.

U tohoto listu jsem se původně rozhodla zmenšit písmo a zadat čtyři otázky. Příběh o zajíčkovi měl navazovat na učivo prvouky - jaro, mláďata. Téma se dětem líbilo, ale s listem se jim špatně pracovalo. Zvolené písmo bylo pro ně příliš malé, v textu se hůře orientovaly. I čtyři zvolené otázky byly pro toto období v souvislosti s písmem těžké.

Pouze 25 dětí mělo úkoly dobře, což je asi jedna třetina. Zcela špatně mělo práci 6 žáků. Obtížnost se projevila i na čase vypracování. 16 dětí potřebovalo více než 15 minut, což je v 1. ročníku neúnosné.

Přesto ovšem mělo správně vypracované úkoly 25 žáků, což mne překvapilo.

Závěr:

Na základě prozkoušení v praxi jsem ohodnotila tento list jako nevyhovující.

Celý list jsem přepracovala, zvětšila text a snížila počet otázek na dvě. Finální verzi jsem prokonzultovala s učiteli testovaných ročníků.

Listy 1. ročník – Duben

Obrázek 8: Pracovní listy (O hodné čarodějnici)

O hodné čarodějnici

V malém, hezkém, trochu šišatém domečku na kraji lesa žila hodná a laskavá babička Amálka.

Měla ale jedno tajemství. Uměla čarovat. Určitě jste mnohokrát slyšeli, že čarodějnice jsou zlé a tropí neplechu. Amálka byla ale opravdu velice hodná čarodějnice.

Nikdo se jí nebál, kdo šel kolem, rád k ní zašel na návštěvu.

Uměla péct vynikající perníky. Kdo se zastavil, dostal perník a kakao.

Nejradši měla Amálka děti. Čarovala jim pro radost. U lesa vyčarovala krásné lesní hřiště s prolézačkami, houpačkami a trampolínou. A byla spokojená, že mají radost.

Zakroužkuj správnou odpověď:

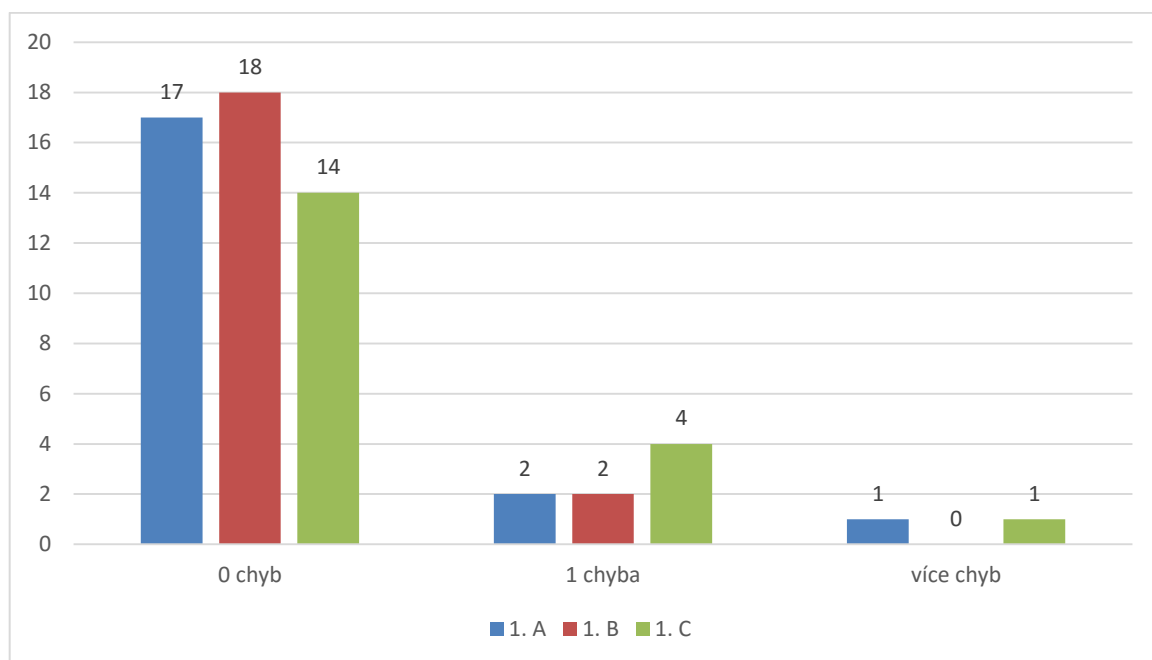
1. Čarodějnice se jmenovala a) Anička
b) Amálka
c) Alenka
2. Pekla výborné a) buchtý
b) perníky
c) koláče
3. Co vyčarovala na hřišti? a) prolézačky, houpačky a trampolínu
b) prolézačky, bazén a trampolínu
c) prolézačky, králíky a trampolínu
4. Chtěl bys potkat hodnou čarodějnici? ANO - NE

Tabulka 13: Duben - počet chyb (listy 1. ročník)

Třída	1. A	1. B	1. C
Žáků celkem	20	20	19
0 chyb	17	18	14
1 chyba	2	2	4
více chyb	1	0	1

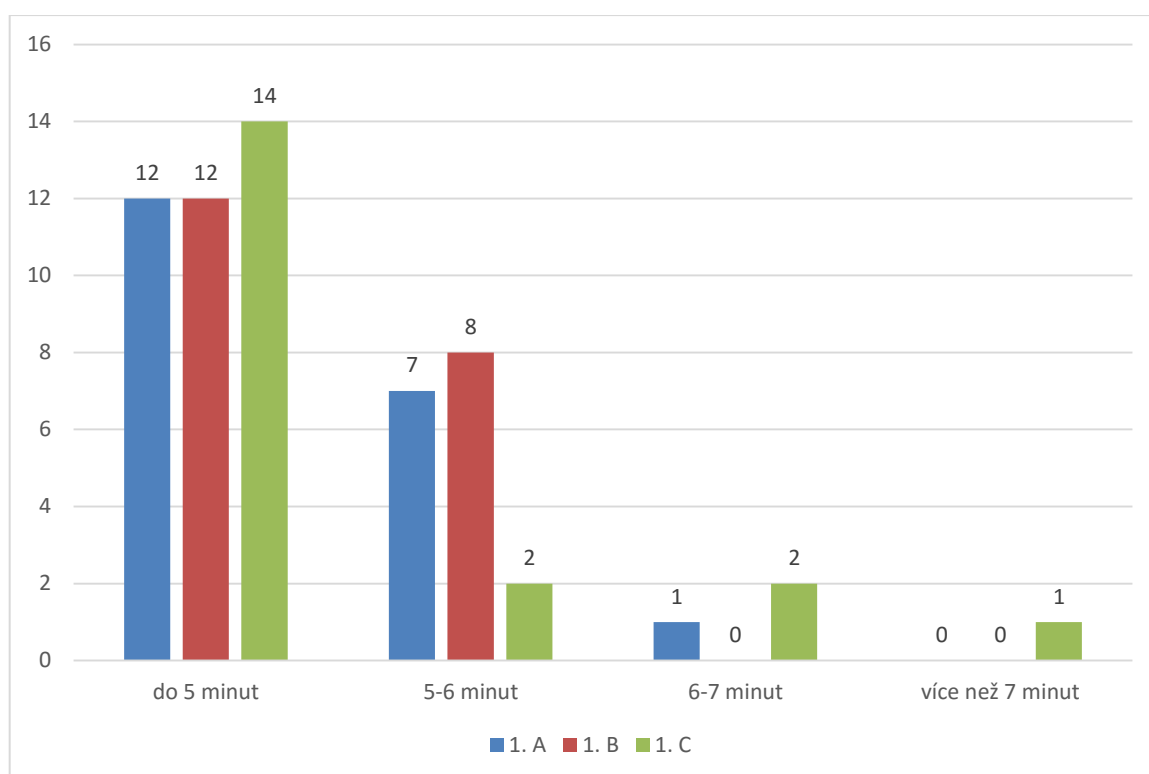
Graf 17: Duben - počet chyb (listy 1. ročník)

Tabulka 14: Duben – Čas vypracování (listy 1. ročník)

Třída	1. A	1. B	1. C
Žáků celkem	20	20	19
do 5 minut	12	12	14
5-6 minut	7	8	2
6-7 minut	1	0	2
více než 7 minut	0	0	1

Graf 18: Duben – Čas vypracování (listy 1. ročník)

Metodický pokyn:

List lze použít pro obě metody čtení. Opět navazuje na prvouku – lidové zvyky. Lze použít i v rámci výtvarných a pracovních činností (kresba, malba, vyrábění čarodějnice), ale i např. v rámci projektového dne apod.

Tentokrát dětem vysvětlíme, že budou volit u prvních tří úkolů z několika možností, mohou vybrat pouze **jednu** správnou. Zvolenou odpověď zakroužkují. U posledního úkolu děti volí podle sebe. Na list můžeme navázat rozhovorem o poslední otázce. Proč si vybraly právě tu možnost, kterou zvolily (téma dobra a zla). Měříme opět čas a počet chyb.

Hodnocení:

List byl zadán žákům prvních ročníků ve stejný den (28. dubna, 1. hodinu). Pracovalo 59 žáků. Po pečlivém vysvětlení pracovali žáci samostatně. List byl koncipován tak, aby předcházel lidovému zvyku pálení čarodějnic. Můžeme na něj navázat v hodinách prvouky. Po přečtení textu odpovídaly děti na čtyři otázky. Tři z nich byly otázky na text, kde děti volily správnou odpověď ze tří podobných nabízených možností. Čtvrtá otázka

vybídla děti k uvažování. Všechny děti odpověděly, že hodnou čarodějnici by potkat chtěly. Jeden žák si dal podmínku, že by musela být opravdu hodná.

Byl vidět pokrok žáků 1. ročníku ve čtení, vesměs pracovali rychle, bez chyb (49 žáků). Výsledky ve třídách 1. A i 1. B byly opět srovnatelné, 1. C měla výsledky mírně horší, což je dáno složením žáků.

Závěr:

List jsem ponechala beze změny.

Listy 1. ročník – Květen, červen

Obrázek 9: : Pracovní listy (Těšíme se na prázdniny)

Těšíme se na prázdniny

Děti z 1. A si povídaly s paní učitelkou o prázdninách.

Alena a Iva pojedou o prázdninách na tábor. Bude to taneční tábor, protože obě rády tancují.

Dan pojedede k babičce a dědovi na Šumavu. Děda pracuje jako hajný, stará se o les. Dan má les také rád, až bude velký, chtěl by být hajným jako děda.

Petr pojedede s rodiči k moři do Chorvatska, těší se na pláž a vlny.

David pojedede na řeku Otavu. Bude ji s vodáckým oddílem sjíždět na lodích. Moc se těší.

I ostatní děti zažijí určitě krásné prázdniny. Hezky si odpočinou. A v září již budou druháci!

Odpověz na otázky:

1. Proč pojedou děvčata na taneční tábor? _____
2. Čím chce být Dan, až bude velký? _____
3. Do jaké třídy budou chodit děti po prázdninách? _____
4. Na jakou řeku pojedede David s vodáky? _____
5. Máš rád prázdniny? Proč? _____

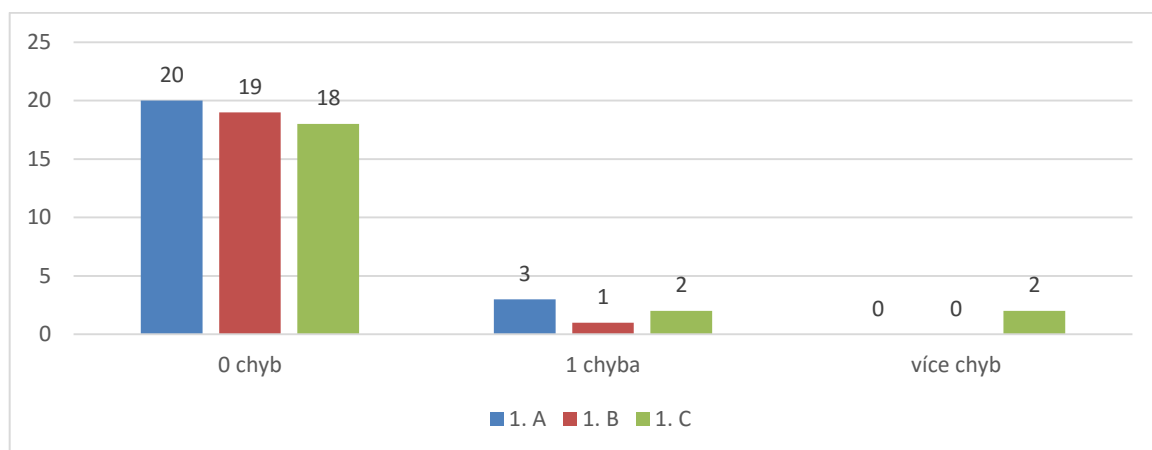
Krásné prázdniny!

Čas: _____ Chyby: _____

Tabulka 15: Květen, červen - počet chyb (listy 1. ročník)

Třída	1. A	1. B	1. C
Žáků celkem	23	20	22
0 chyb	20	19	18
1 chyba	3	1	2
více chyb	0	0	2

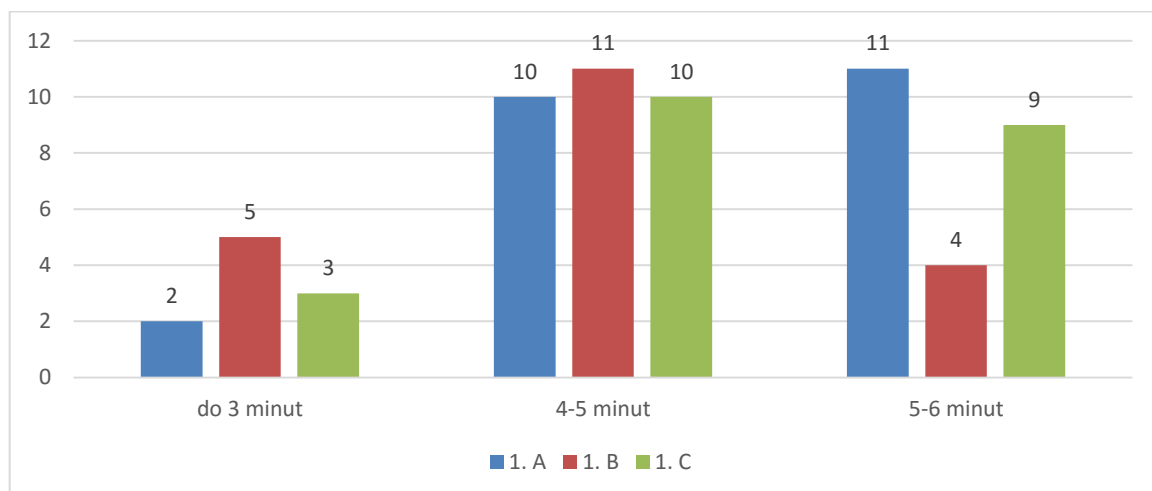
Graf 19: Květen, červen - počet chyb (listy 1. ročník)

Tabulka 16: Květen, červen - Čas vypracování (listy 1. ročník)

Třída	1. A	1. B	1. C
do 3 minut	2	5	3
4-5 minut	10	11	10
5-6 minut	11	4	9

Graf 20: Květen, červen - Čas vypracování (listy 1. ročník)

Metodický pokyn:

List je vhodný pro obě metody čtení. Navazuje na učivo prvouky – léto, prázdniny. List je již obsáhlejší. Otázek je zadáno pět. Čtyři otázky se ptají na porozumění textu a vyžadují pečlivé čtení. Pátá otázka je opět na volbě dítěte, zároveň už učí formulovat jednoduchý názor na věc. Opět můžeme navázat rozhovorem na dané téma.

Děti již pracují zcela samostatně. Učitel zapíše pouze čas a chyby.

Hodnocení:

List byl zadán žákům prvních ročníků ve stejný den (9. června, 2. hodinu). Ověřilo jej 65 žáků.

PL byl výjimečně zadán později, protože má již prázdninovou tematiku. Je opakovací. Obsahuje 5 otázek, čtyři jsou na text, poslední vyvolává úvahu dětí. Lze opět použít k učivu prvouky – léto, prázdniny.

Děti pracovaly s chutí, je vidět pokrok od začátku školního roku. Pracují samostatně s textem, na otázky odpovídají většinou bez chyb (59 dětí z 65).

Myslím si, že prvňáci udělali obrovský kus práce. Dokáží využít tiché čtení, zvládnou sami přečíst a provést zadání, orientují se v běžném, přiměřeném textu. Přikládám vypracovaný list pro ilustraci úrovně práce na konci 1. ročníku (viz. příloha VI.).

Závěr:

List jsem ponechala beze změny

Listy 2. ročník - Září

Obrázek 10: Pracovní listy (Čteme v září – 2. ročník)

Jméno: _____

Čteme v září

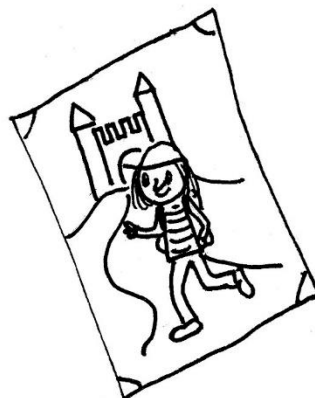
Alenka chodí po prázdninách do druhé třídy. V listopadu jí bude osm let. Už se do školy moc těšila. V lavici sedí s kamarádkou Emou. Ve škole má nejraději výtvarnou výchovu, ráda kreslí, maluje a modeluje. Alenku baví hodně věcí. V pondělí má odpoledne balet, v pátek chodí plavat do bazénu. V sobotu jezdí často s maminkou a tatínkem na výlety. Navštěvují hrady a zámky.

To se Alence moc líbí. Představuje si, jaké by to bylo, kdyby žila jako princezna.

Alenka má malého bratra Lukáška. Jsou mu tři roky. Večer před spaním mu Alenka ráda čte pohádky.

Pečlivě si přečti povídání o Alence. Odpověz na otázky:

1. Jak se jmenuje Alenčina kamarádka? _____
2. Kolik bude Alence v listopadu let? _____
3. Co dělá Alenka v pondělí odpoledne? _____
4. Jak se jmenuje Alenčin malý bratr? _____
5. Co mu čte Alenka před spaním? _____

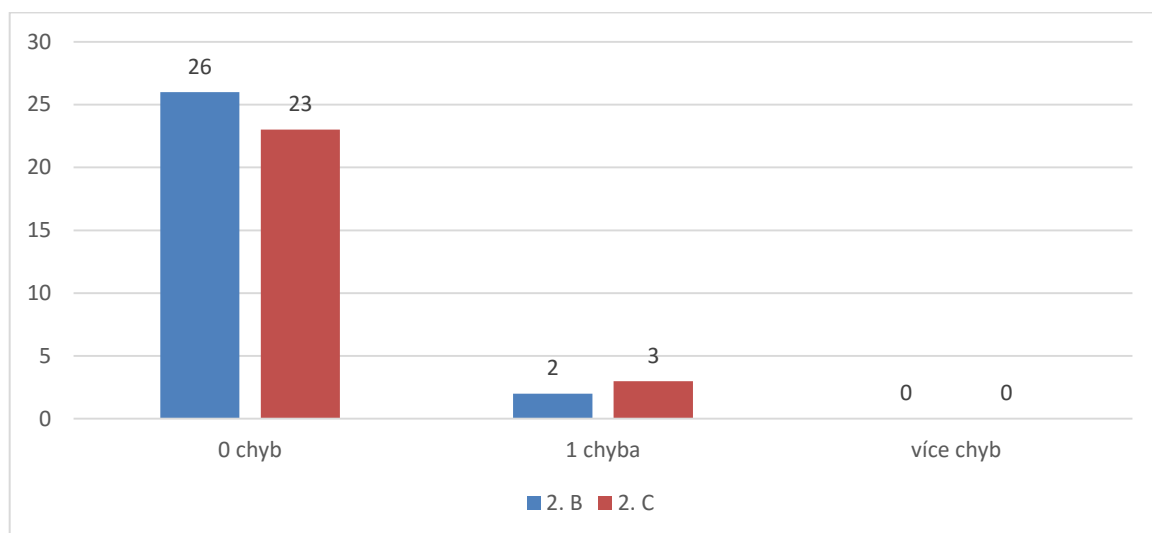

Čas vypracování: _____ Počet chyb: _____

Tabulka 17: Září - počet chyb (listy 2. ročník)

Třída	2. B	2. C
Žáků celkem	28	26
0 chyb	26	23
1 chyba	2	3
více chyb	0	0

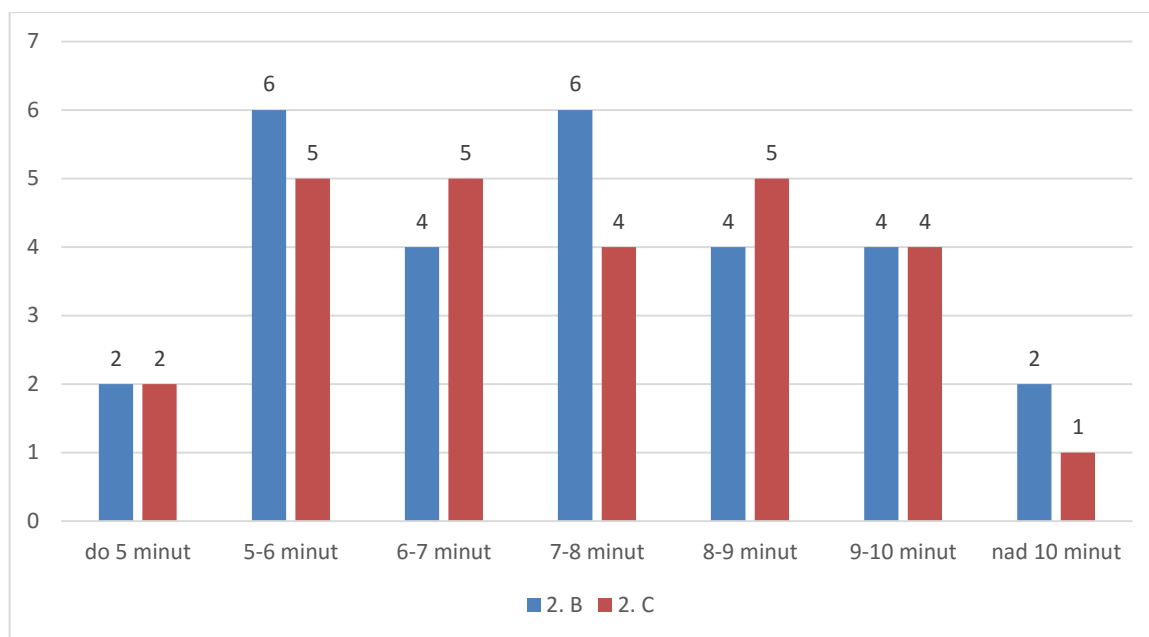
Graf 21: Září - počet chyb (listy 2. ročník)

Tabulka 18: Září - Čas vypracování (listy 2. ročník)

Třída	2. B	2. C
Žáků celkem	28	26
do 5 minut	2	2
5-6 minut	6	5
6-7 minut	4	5
7-8 minut	6	4
8-9 minut	4	5
9-10 minut	4	4
nad 10 minut	2	1

Graf 22 Září – Čas vypracování (listy 2. ročník)

Metodický pokyn:

List je jednoduchý, opakovací. Pět otázek mapuje text, ověřujeme úroveň čtení po prázdninách. Žáci pracují zcela sami. Učitel pouze zapíše čas a chyby.

List navazuje na téma rodina, čas (dny v týdnu, části dne).

Hodnocení:

List byl zadán žákům z druhých ročníků ve stejný den (30. září, 2. vyučovací hodinu).

Ve dvou druhých třídách pracovalo tento den 54 žáků.

List byl určen pro potvrzení zvládnutí učiva 1. ročníku. Žák by měl zvládnout text samostatně, potichu přečíst a odpovědět na jednoduché otázky z tohoto textu. Otázek bylo zadáno pět.

Podle předpokladu bylo čtení a následné odpovědi na otázky zvládnuty výborně. 49 žáků (z 54) odpovědělo na všechny otázky z textu zcela správně. U 5 žáků se objevila chyba ve stejné otázce č. 3. *Co dělá Alenka v pondělí odpoledne?* Všech 5 žáků zaměnilo aktivitu Alenky – balet a plavání. Jednalo se podle mého názoru spíše o chybu z nepozornosti, než o nepochopení textu. Při kontrole četby následující den všichni chybuující žáci po pozorném přečtení věty chybu ústně opravili.

Velmi mne ale překvapilo, jak rozdílný čas potřebovaly děti k vypracování pracovního listu. Nejrychlejší čtenáři v obou třídách měli čas 4,5 minuty. Nejslabší čtenáři potřebovali na vypracování více než 10 minut, konkrétně dva 12 minut a jeden dokonce 15 minut.

Co se týče souvislosti času vypracování a počtu chyb, chybu ve své práci měli všichni tři nejpomalejší žáci, jeden žák s časem 7 minut a jeden žák s časem 9 minut. Jeví se tedy, že chyby se objevily spíše u delšího času pro čtení, souvisí s tím, že děti neudržely tak dlouho soustředění a pozornost. Nejrychlejší žáci měli naopak všechny odpovědi dobře.

Výsledky v obou třídách byly srovnatelné.

Přikládám list, na kterém již je vidět pokrok dítěte, uvědomění si vlastního jména v textu (viz. příloha VII.).

Závěr:

List jsem ponechala beze změny.

Listy 2. ročník - Říjen

Obrázek 11: Pracovní listy (Čteme v říjnu – 2. ročník)

Jméno: _____

Čteme v říjnu

Jak kluci pouštěli draky

Kamil, Honzík a Kuba jsou dobří kamarádi. Domluvili se, že v pátek odpoledne půjdou pouštět draky.

Kamil měl velkého draka s nejdelším ocasem. Drak se vesele usmíval. Honzík si svého draka vyrobil s tatínkem. Byl malý, lehký, vypadal jako dopis. Kubovi přivezl tatínek draka z pracovní cesty z Japonska. Vypadal jako skutečný drak a když se vznesl, byl jako živý.

Kamarádi se sešli odpoledne na louce za městem. Foukal mírný vítr a draci krásně, vysoko létali. Pak se ale stala hrozná věc. Vítr zesílil, v jednu chvíli zafoukal hodně silně, draci přestali kluky poslouchat. Kamil s Honzíkem své draky vši silou udrželi, ale Kubův drak byl hodně veliký. Silný vítr se do něj opřel a drak přistál v koruně stromu na kraji louky. Kluci ke stromu hned běželi a draka se snažili sundat. Drak se ale zachytil o větev na kterou nemohli dosáhnout. Skoro půl hodiny zkoušeli draka osvobodit. Kubovi už bylo do pláče...

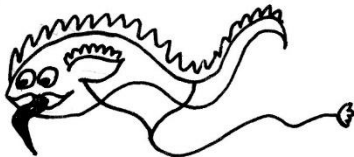
Najednou se cestou blížil pán se psem. Uviděl, co se stalo, a hned přispěchal chlapcům na pomoc. Vylezl na strom a draka zachránil. Kluci skákali radostí, děkovali, smáli se. Pak se podíval Kamil na hodinky a museli honem domů.

Domluvili se, že se na pouštění draků sejdou zase v sobotu, ale musí dávat dobrý pozor na stromy!

Úkoly:

1. Prohlédni si pečlivě obrázky draků. Napiš ke každému obrázku jméno chlapce, kterému drak patří.

2. Odpověz na otázky:

Odkud přivezl tatínek Kubovi draka? _____

Jakou povahu měl pán, který pomohl? ' _____

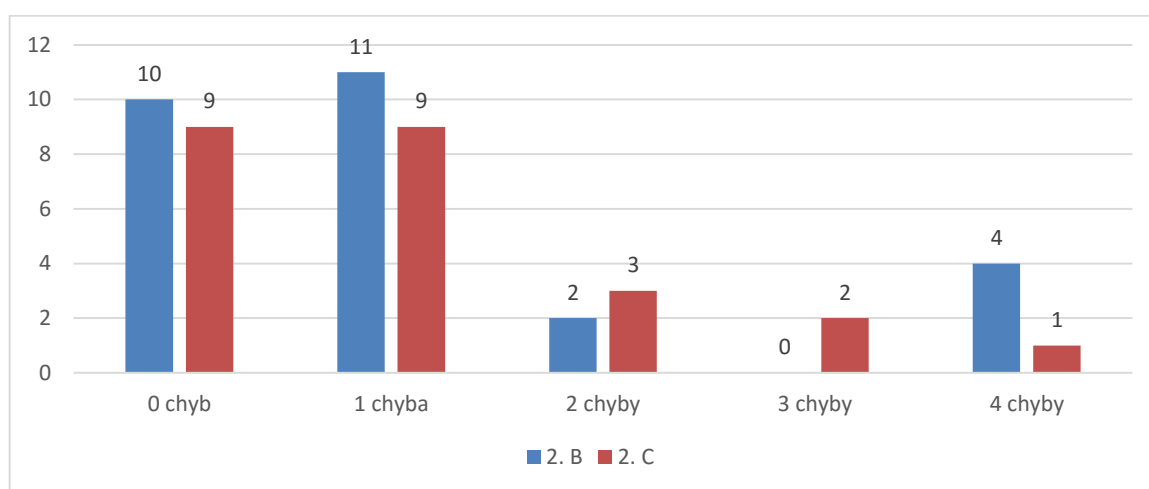
Pouštěl(a) jsi někdy draka? _____

Čas: _____ Počet chyb: _____

Tabulka 19: Říjen - počet chyb (listy 2. ročník)

Třída	2. B	2. C
Žáků celkem	27	24
0 chyb	10	9
1 chyba	11	9
2 chyby	2	3
3 chyby	0	2
4 chyby	4	1

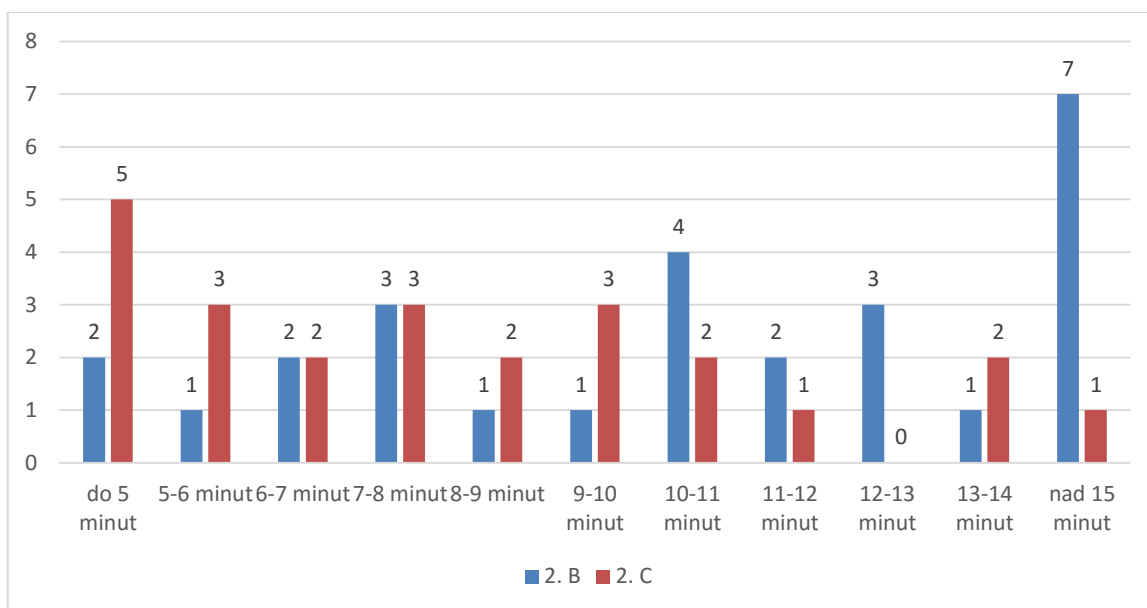
Graf 23: Říjen - počet chyb (listy 2. ročník)

Tabulka 20: Říjen – Čas vypracování (listy 2. ročník)

Třída	2. B	2. C
Žáků celkem	27	24
do 5 minut	2	5
5-6 minut	1	3
6-7 minut	2	2
7-8 minut	3	3
8-9 minut	1	2
9-10 minut	1	3
10-11 minut	4	2
11-12 minut	2	1
12-13 minut	3	0
13-14 minut	1	2
nad 15 minut	7	1

Graf 24: Říjen – Čas vypracování (listy 2. ročník)

Metodický pokyn:

List je poměrně náročný na pozorné čtení, žáky na to upozorníme předem. Pak již pracují samostatně, slabším čtenářům můžeme pomoci s orientací v textu (mohou si podtrhnout, označit, co potřebují). Žáci se zde setkávají s úkolem přiřazování, který je již ovšem náročný v tom, že obrázky souvisí s popisem v textu. Další otázky jsou jednak na text, jednak hodnotící. Děti by měly na základě přečteného ohodnotit chování jedné z postav. Dbáme, aby žáci nespěchali, četli pozorně. Zapisujeme chyby a čas. Tento list lze dobře využít v mezipředmětových vztazích: prvouka – mapa (poloha Japonska), pomoc druhým

- čtení – příběhy o vzájemné pomoci
- výtvarné a pracovní činnosti – výroba draka
- akce s rodiči – Drakiáda apod.

Hodnocení:

List byl zadán žákům z druhých ročníků ve stejný den (26. října, 1. vyučovací hodinu).

Ve dvou druhých třídách pracovalo tento den 51 žáků.

List je již obtížnější než úvodní list v září. Klade důraz na orientaci v textu a třídění informací žáky. Žák by měl zvládnout text samostatně, potichu přečíst a odpovědět samostatně na otázky z textu. Otázky byly zadány čtyři. První otázka byla určena k přiřazování informace k obrázku. Zde nepozorní čtenáři chybovali (8 žáků). U druhé

otázky - *Odkud přivezl tatínek Kubovi draka?*, děti v pěti případech nenapsaly správně název země nebo ji vůbec neurčily správně.

Nejvíce chyb bylo ve třetí otázce – *Jaký byl pán, který draka zachránil?*. Zde někteří žáci popisovali vzhled pána a situaci. Proto jsem otázku upravila, ve finální podobě listu – *Jakou povahu měl pán, který pomohl?*

Text byl náročný na soustředění i orientaci v textu. Osm žáků potřebovalo na vypracování čas více než 15 minut. Dva žáci z 2. B pracovali 30 minut.

Co se týče souvislosti času vypracování a počtu chyb, chyby ve své práci měli nejpomalejší žáci. Pět žáků mělo všechny odpovědi špatně.

Při tomto ověřování byly děti z 2. B mírně horší.

Závěr:

U listu byla upravena otázka č. 3., která byla podle ověření původně nejednoznačná. Jinak byl ponechán beze změny.

Listy 2. ročník - Listopad

Obrázek 12: Pracovní listy (Čteme v listopadu – 2. ročník)

2/3

Čteme v listopadu

Jméno: _____

Jak si skřítkci hráli na schovávanou

V malé chaloupce vedle staré borovice bydlelo pět lesních skřítků. Jmenovali se Kája, Pája, Míša, Ríša a Vítek. Byli to bráškové.
 Víte, co takový lesní skřítek dělá? Má zodpovědnou práci. Musí hlídat, aby v lese bylo uklizeno, leští hříbkům hlavičky, češe mech, aby byl krásně heboučký...
 Někdy musí chudák uklízet odpadky, které v lese nechávají lidé. A to se každý skřítek moc zlobí. Diví se: „Copak ti lidé neví, jak se mají v lese chovat?“
 Když mají skřítkci práci hotovou, moc rádi si hrají. A víte na co si hrají nejraději? Na schovávanou.
 Jednoho krásného podzimního dne měli skřítkci zase čas na hraní. „Hurá, zahrajeme si“, volal Vítek brášky. „Já budu u pikoly“, hlásil se Kája. A hra mohla začít.
 Pája se schoval za vysokou bedlu. Míša si zalezl pod hromadu listů pod velkým dubem, Ríša se ukryl pod kus kůry z borovice. A Vítek? Ten si vlezl do dutého stromu, kde bydlely jeho kamarádky lesní včelky. Hezky se u nich uvelebil a ulizoval med.
 Když Kája napočítal do dvaceti, začal brášky hledat. Nejdříve našel Páju, potom Ríšu, pak Vítku. Ale Míšu najít nemohl. Pomáhali hledat i bráškové, začalo se stmívat.
 „Míša se dočista ztratil!“
 Stáli u hromady listů a nevěděli si rady. Najednou Vítek uslyšel tenoučké skřítkčí chrápání. Míša totiž v hromadě listů usnul!
 Bráškové ho vzbudili, radovali se, že Míšu našli. Nakonec se tomu zasmáli.
 Ale od té doby, když hrají na schovávanou, pokaždé připomenou Míšovi, aby se neschovával do vyhrátého listů. Tam se totiž opravdu krásně spí!

Odpověz na otázky:

- Jmenoval se některý skřítek Mája? ANO NE
- Kdo byl u pikoly při hře Na schovávanou? _____
- Kam se schoval Pája? _____
- Proč nemohli bráškové Míšu najít? _____

- Jak se chováš v lese ty? Měli by z tebe skřítkové radost? ANO NE

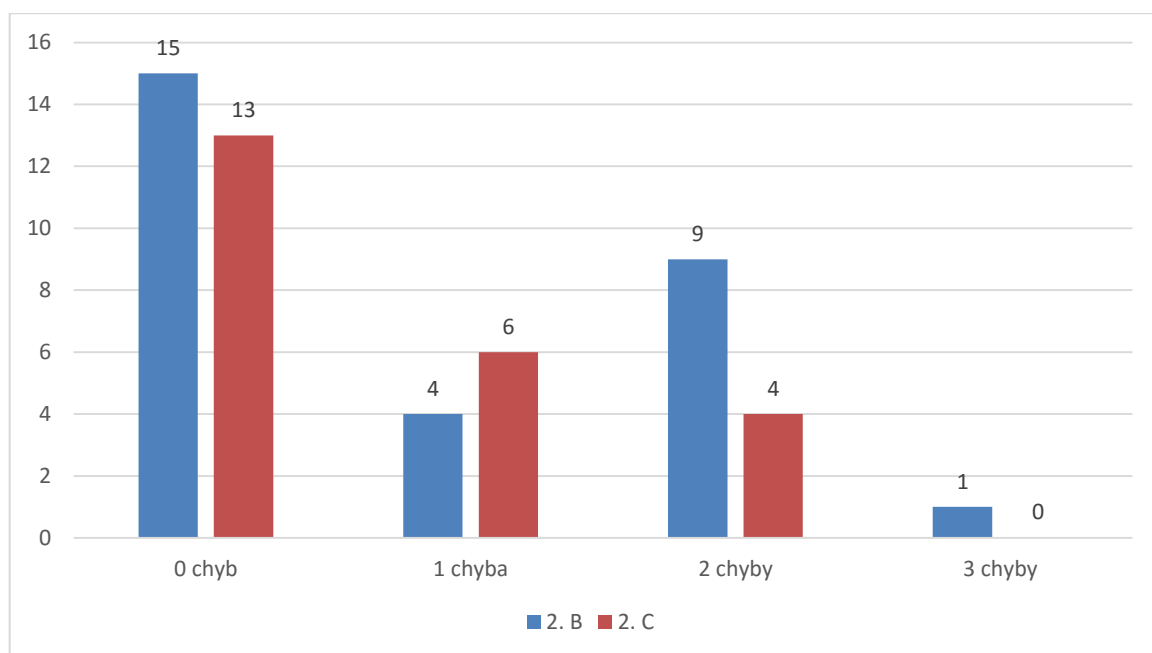
Čas: _____ Počet chyb: _____

Tabulka 21: Listopad - počet chyb (listy 2. ročník)

Třída	2. B	2. C
Žáků celkem	29	23
0 chyb	15	13
1 chyba	4	6
2 chyby	9	4
3 chyby	1	0

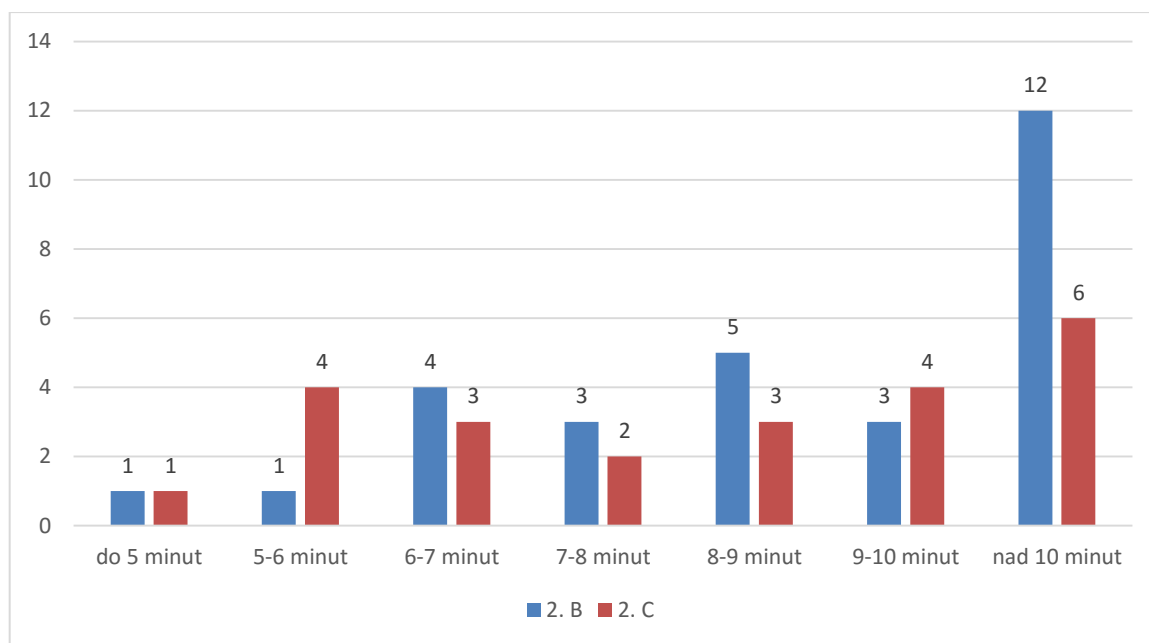
Graf 25: Listopad - počet chyb (listy 2. ročník)

Tabulka 22: Listopad – Čas vypracování (listy 2. ročník)

Třída	2. B	2. C
Žáků celkem	29	23
do 5 minut	1	1
5-6 minut	1	4
6-7 minut	4	3
7-8 minut	3	2
8-9 minut	5	3
9-10 minut	3	4
nad 10 minut	12	6

Graf 26: Listopad – Čas vypracování (listy 2. ročník)

Metodický pokyn:

List je opět náročný na pozorné čtení. Obsahuje pět otázek. Čtyři otázky se ptají na text. Pátý úkol je na zamyšlení. Můžeme jej propojit s ekologickou výchovou v rámci prvouky, využít pro vyprávění, volné psaní v rámci českého jazyka. Nabízí se možnost práce ve skupinách (diskuze, argumentace, prezentace).

Žáci pracují samostatně, slabí žáci si opět mohou vyžádat pomoc při orientaci v textu.

Hodnocení:

List byl zadán žákům z druhých ročníků ve stejný den (26. listopadu, 1. vyučovací hodinu).

Ve dvou druhých třídách pracovalo tento den 52 žáků.

List má pohádkovou tematiku a klade důraz na pozorné přečtení textu. Žák by měl zvládnout text samostatně, potichu přečíst a odpovědět na jednoduché otázky z tohoto textu, u poslední otázky hodnotil sám sebe. Otázek bylo zadáno pět.

Podle předpokladu bylo čtení a následné odpovědi na otázky zvládnuty dobře. 28 žáků (z 52) odpovědělo na všechny otázky z textu zcela správně. Nejvíce chyb bylo v otázce č. 3 – *Kam se schoval Pája?* Někteří žáci odpověděli zcela špatně, někteří zaměnili slovo bedla za bedna. Naopak u otázky č. 4. – *Proč nemohli bráškové Míšu najít?*, odpověděla většina správně, oproti mému předpokladu nejtěžší otázky.

Text byl náročnější na soustředění, děti si před odpovědí ověřovaly správnost, vypracování trvalo déle. 17 žáků potřebovalo pracovat déle než 15 minut. Všichni ovšem ukončili práci do 20 minut od zadání. Přikládám list se správnou formulací odpovědi (viz. příloha VIII.).

Co se týče souvislosti času vypracování a počtu chyb, chyby ve své práci měli nejpomalejší žáci. Jeví se tedy, že chyby se objevily spíše u delšího času pro čtení, souvisí s tím, že děti neudržely tak dlouho soustředění a pozornost, objevují se zde už rozvíjející se poruchy učení. Nejrychlejší žáci měli naopak všechny odpovědi dobře.

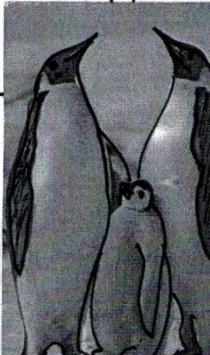
Výsledky v obou třídách byly srovnatelné.

Závěr:

List jsem ponechala beze změny.

Listy 2. ročník - Leden

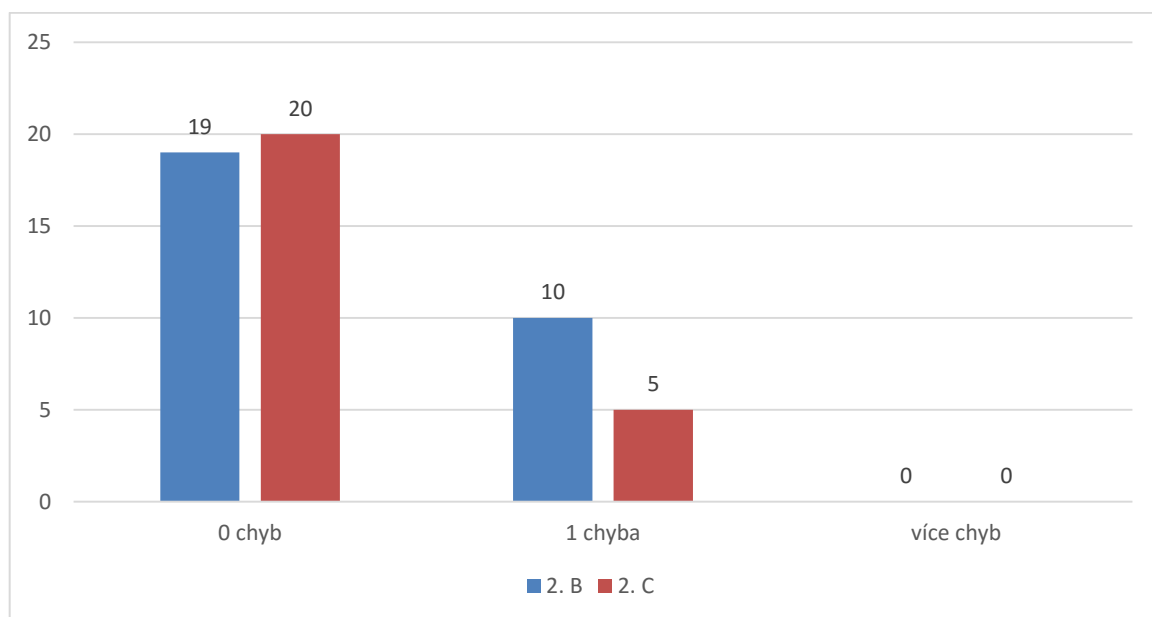
Obrázek 13: Pracovní listy (Tučňáci – 2. ročník)

<p>Čteme v lednu</p>	<p>2/5</p>
<p>Tučňáci</p>	
<p>Tučňáci jsou ptáci, kteří neumí létat. Proč?</p>	
<p>Jejich tělo je přizpůsobené plavání ve velmi chladné vodě. Mají na sobě hodně tuku a mají pevné kosti, takže jsou velmi těžcí. Takovou váhu by křídla neunesla. Ale tučňáci létat nepotřebují. Jsou to výborní plavci a umí se potápět až do hloubky 20 metrů. Silná vrstva tuku je chrání před prochladnutím.</p>	
<p>Určitě jste si všimli, že tučňáci mají bílá bříška a na zádech jsou černí. Bílá barva jim pomáhá při lovu ryb, není na hladině vidět. Černá barva na zádech naopak přitahuje sluníčko a tučňáka ohřívá.</p>	
<p>A poslední zajímavost. Tučňák pije slanou vodu. Přebytečné soli se dokáže zbavit.</p>	
<p>Odpověz na otázky:</p>	
<p>1. Umí tučňáci létat? _____</p>	
<p>2. Do jaké hloubky se tučňáci potápí? _____</p>	
<p>3. Proč mají tučňáci na zádech černou barvu? _____</p> <p>_____</p>	
<p>4. Jakou vodu pije tučňák? _____</p>	
<p>5. Věděl bys sám něco zajímavého o tučňácích?</p> <p>_____</p>	
	

Tabulka 23: Leden - počet chyb (listy 2. ročník)

Třída	2. B	2. C
Žáků celkem	29	25
0 chyb	19	20
1 chyba	10	5
více chyb	0	0

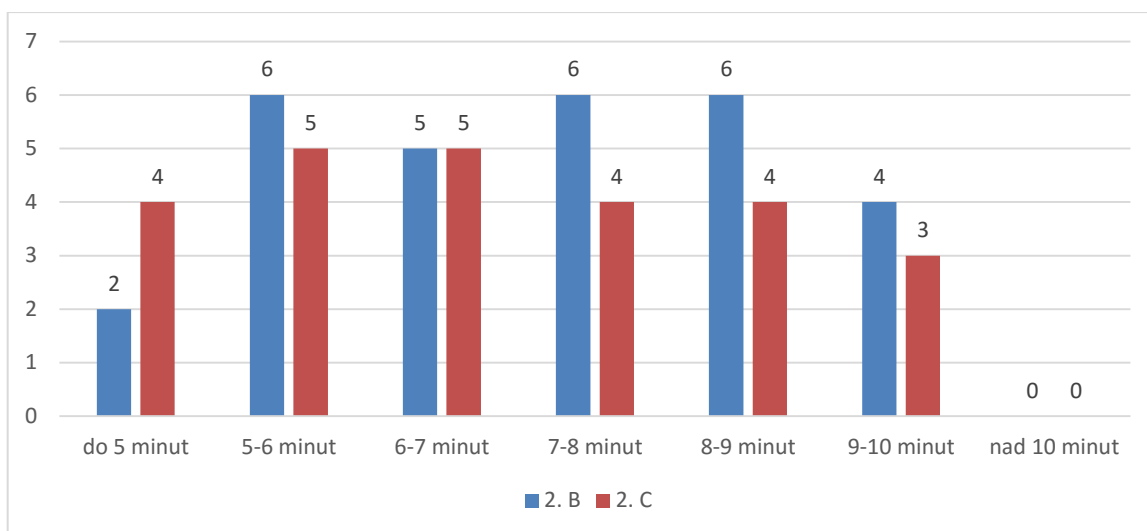
Graf 27: Leden - počet chyb (listy 2. ročník)

Tabulka 24: Leden – Čas vypracování (listy 2. ročník)

Třída	2. B	2. C
Žáků celkem	29	25
do 5 minut	2	4
5-6 minut	6	5
6-7 minut	5	5
7-8 minut	6	4
8-9 minut	6	4
9-10 minut	4	3
nad 10 minut	0	0

Graf 28: Leden – Čas vypracování (listy 2. ročník)

Metodický pokyn:

List je opět možné propojit s prvoukou a ekologickou výchovou, jedná se o popis. Následně můžeme popisovat další živočichy, nacvičovat vyhledávání a zpracování informací z encyklopedie apod. List je jednoduchý, prověřuje orientaci v textu a vyzovování. Poslední úkol není hodnocen, pokud není otázka zodpovězena. Mapuje jen pro učitele individuální znalost a schopnost se zamyslet.

Žáci pracují sami, učitel zapisuje čas a chyby.

Hodnocení:

List byl zadán žákům z druhých ročníků ve stejný den (28. ledna, 2. vyučovací hodinu).

Ve dvou druhých třídách pracovalo tento den 54 žáků.

List popisuje tučňáka, jeho způsob života a zvláštnosti. Zvolila jsem čtyři otázky na text a jednu volnou otázku, kterou jsem nepočítala jako chybnou, pokud žák neodpověděl. Chtěl jsem vyzkoušet, jestli si žáci dokáží vybavit vlastní poznatek (z četby, televize...). Překvapilo mne, jak málo dětí na otázku odpovědělo. Byli to pouze 4 žáci. Jejich odpovědi byly správné a zajímavé:

- Malí tučňáci mají jinou barvu než dospělí.
- Tučňáci se k sobě tisknou, aby jim nebyla zima, střídají se, kdo bude na okraji, aby to bylo spravedlivé.
- Tučňáků je hodně druhů.
- Když je vánice, utvoří kruh a všichni se dohromady hřejí.

Jednu z nich přikládám v příloze (viz. příloha IX.).

Tento PL žáci vypracovali dobře, 39 z nich mělo úkoly zcela správně, 15 žáků mělo pouze jednu chybu.

Všichni byli hotovi do 10 minut.

Výsledky v obou třídách byly srovnatelné.

Závěr:

List jsem ponechala beze změny.

Listy 2. ročník - Únor

Obrázek 14: Pracovní listy (Jak vyrobit karnevalové brýle – 2. ročník)

Jak vyrobit karnevalové brýle

Čteme v únoru

Návod na výrobu karnevalových brýlí:

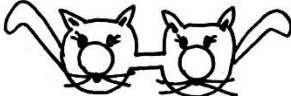
1. Co budeme potřebovat? Nachystáme si nůžky, čtvrtku, barevné papíry a lepidlo. Paní učitelka přinese šablony brýlí.
2. Jak budeme postupovat? Od paní učitelky máme na výběr několik tvarů brýlí. Vybereme si, které se nám líbí. Vezmeme šablonu a brýle překreslíme na čtvrtku. Poté je opatrně a pečlivě vystříhneme. Z barevného papíru si vystříhneme tvary na ozdobu brýlí (srdíčka, kolečka, kytičky, proužky...). Barevné tvary na brýle nalepíme. Když použijete veselé barvy, i vaše brýle budou veselé. Až budeme hotoví se zdobením, zahneme nožičky brýlí tak, aby nám hezky seděly. Musíme si je vyzkoušet.
3. A nakonec? Všichni si brýle nasadí a prohlédneme si, jak se nám práce povedla. Můžeme si třeba zahrát hru, že jsou brýle kouzelné a vidí samé hezké věci – usměvavé děti i paní učitelku, kteří se k sobě hezky chovají, pomáhají si a mají krásné nápady. Nikdo nikoho nezlobí a všichni si společně rádi učí a hrají si. To je ale paráda, co?

Úkoly:

1. Potřebujeme na výrobu brýlí barevné papíry a lepidlo?
ANO NE
2. Můžeme si sami zvolit, jakou šablonu použijeme?
ANO NE
3. Jaké barvy bys použil na brýle ty, aby byly veselé?

4. Líbilo by se ti, kdyby tvoje brýle byly kouzelné? Co bys chtěl přes ně vidět?

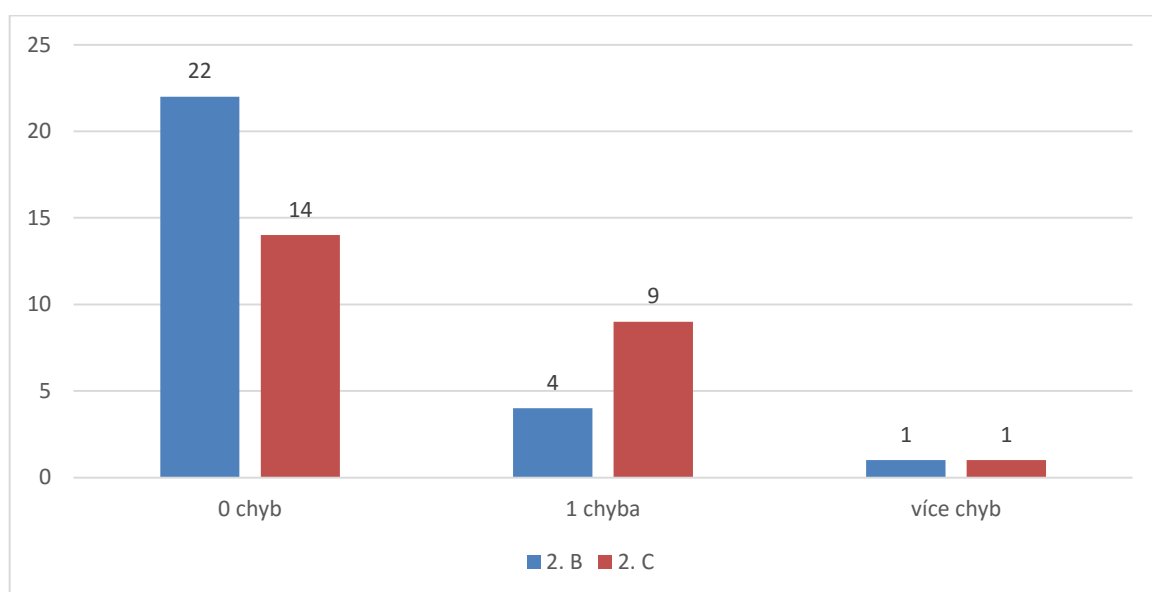
Čas: _____ Počet chyb: _____

Tabulka 25: Únor - počet chyb (listy 2. ročník)

Třída	2. B	2. C
Žáků celkem	27	24
0 chyb	22	14
1 chyba	4	9
více chyb	1	1

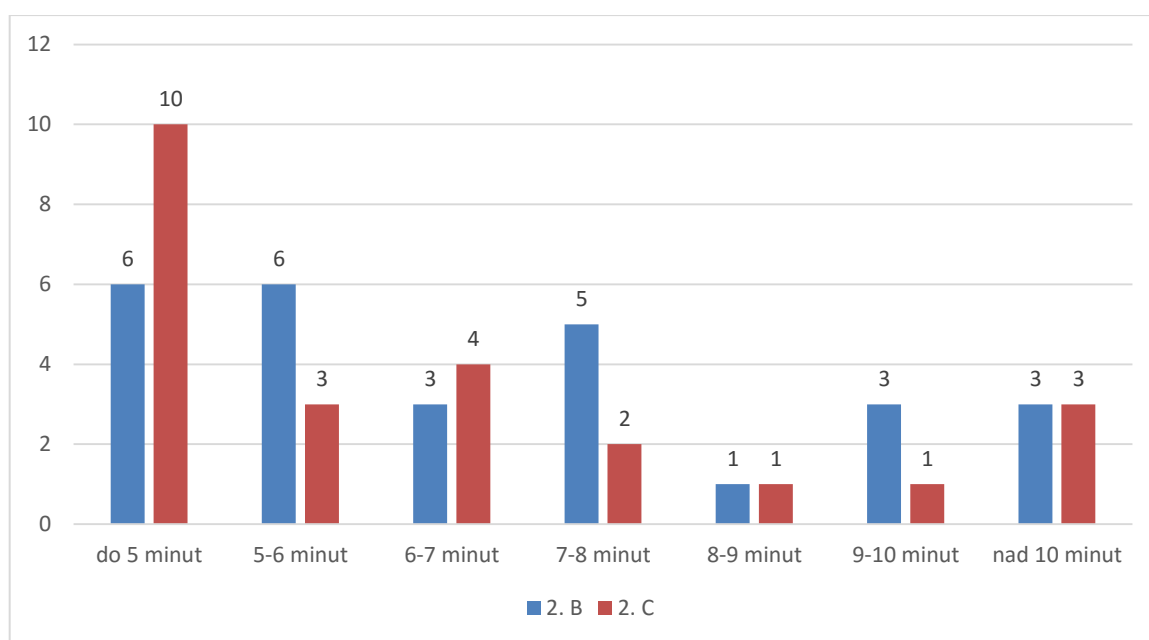
Graf 29: Únor - počet chyb (listy 2. ročník)

Tabulka 26: Únor – Čas vypracování (listy 2. ročník)

Třída	2. B	2. C
Žáků celkem	27	24
do 5 minut	6	10
5-6 minut	6	3
6-7 minut	3	4
7-8 minut	5	2
8-9 minut	1	1
9-10 minut	3	1
nad 10 minut	3	3

Graf 30: Únor – Čas vypracování (listy 2. ročník)

Metodický pokyn:

Učitel zadá dětem práci, pak již žáci pracují samostatně. List je tematicky zaměřen na období karnevalu, jedná se o popis. Lze tematicky propojit s výtvarnou výchovou a českým jazykem. Při ověřování listů jsme si s dětmi brýle zkusili vyrobit. Myslím si, že list lze využít nejen ve výtvarné výchově, ale i např. v českém jazyce (popis). Ve třídě je možné udělat si vlastní karneval, zapojit rodiče apod.

Učitel u listu zapisuje čas a počet chyb.

Hodnocení:

List byl zadán žákům z druhých ročníků ve stejný den (22. února, 2. vyučovací hodinu).

Ve dvou druhých třídách pracovalo tento den 51 žáků.

Tento list obsahuje popis na výrobu karnevalových brýlí, žáci si jej přečtou samostatně, pak odpovídají na čtyři otázky. Dvě jsou otázky na text, třetí a čtvrtá již prověřuje schopnost uvažování, aplikace poznatků ze života. Objevuje se tu mezipředmětový vztah z VV – děti vybírají veselé, zářivé barvy na své brýle. Poslední otázka dává možnost k vyjádření vlastního přání, názoru. Zde bych ráda uvedla několik zajímavých, vyspělých odpovědí na čtvrtou otázku – *Líbilo by se ti, kdyby tvoje brýle byly kouzelné? Co bys přes ně chtěl vidět?* Přikládám list v příloze (viz. příloha X.).

Odpovědi:

- Mou babičku, kterou mám rád. Loni umřela.
- Krásný celý svět, kamarády, všichni by se smáli.
- Aby byli všichni veselí a měli se rádi.
- Říší divů.
- Svět, kde jsou všichni hodní, veselé děti a veselou paní učitelku.
- Budoucnost.
- Líbilo by se mi, kdybych s nimi viděl skrz zeď.
- Svět, kde na sebe nikdo nekřičí.

Děti často chtěly vidět své oblíbené věci – psi, dinosaury, oblíbené hračky.

U tohoto listu bych nebrala příliš na zřetel čas vypracování. Bylo vidět, že některé děti se nad otázkou č. 4 zamýšlely, zaujala je.

Myslím si, že by bylo dobré se k listu vrátit, popovídat si o čtvrté otázce. Proč děti zvolily své odpovědi, co je k tomu vedlo.

Výsledky v obou třídách byly srovnatelné. Pouze u druhé otázky chybovalo více žáků ze třídy 2. C.

Závěr:

List jsem ponechala beze změny, myslím si, že se dětem hodně líbil a zaujal je.

Listy 2. ročník - Březen

Obrázek 15: Pracovní listy (Zajíček Březňáček – 2. ročník)

Zajíček Březňáček

Na jaře se narodilo zaječí mamince pět malých zajíčků. Za tři týdny už si troufli sami vylézt z vyhřátého pelíšku. Pásli se na zelené trávě, s chutí okusovali čerstvé jarní lístečky. Maminka stála opodál a dávala na ně pozor. Večer zavolala: „Březňáčci, honem do pelíšku, brzy bude tma!“ A zajíci poslušně hopkali domů.

Nejmenší zajíček byl ze všech nejzvědavější, musel vždycky všechno očichat a ochutnat, zajímala ho každá kytička, každý kamínek. Také mu vrtalo hlavou, proč na něho a všechny brášky maminka volá stejným jménem. A co to zvláštní jméno Březňáček znamená?

Jednou uviděl na poli starého hraboše, vylezl se chvilku ohřát na sluníčko a odpočinout si. „Dobrý den“, řekl nesměle zajíček. „Kdo jsi?“ Hraboš zvedl hlavu, podíval se na zajíčka a odpověděl: „Já jsem pan Hraboš, zajíčku Březňáčku.“ „Jak víš, jak se jmenuji?“ Zajíček byl moc překvapený. „To je přece jasné, ty i tví bráškové jste se narodili v březnu, proto jste Březňáčci.“ Zajíček začal radostně poskakovat: „Hurá, už to vím!“ A běžel se pochlubit bratříčkům.

Přečetl sis příběh pozorně? Zkus odpovědět na otázky:

1. Kolik měl zajíček bratříčků? _____
2. Proč se jmenoval Březňáček?

3. Jaké jsou další dva jarní měsíce? _____ a _____
4. Jaké květiny mohl zajíček venku vidět v březnu?

Zkus nakreslit, jak Březňáček vypadal.

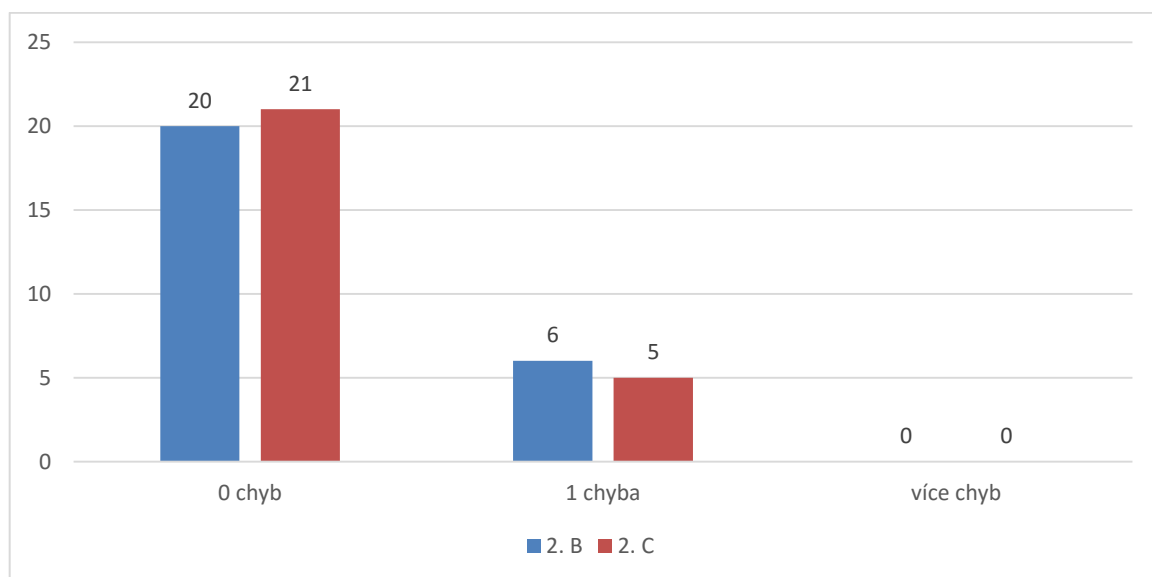

Čas vypracování: _____ Počet chyb: _____

Tabulka 27: Březen - počet chyb (listy 2. ročník)

Třída	2. B	2. C
Žáků celkem	26	26
0 chyb	20	21
1 chyba	6	5
více chyb	0	0

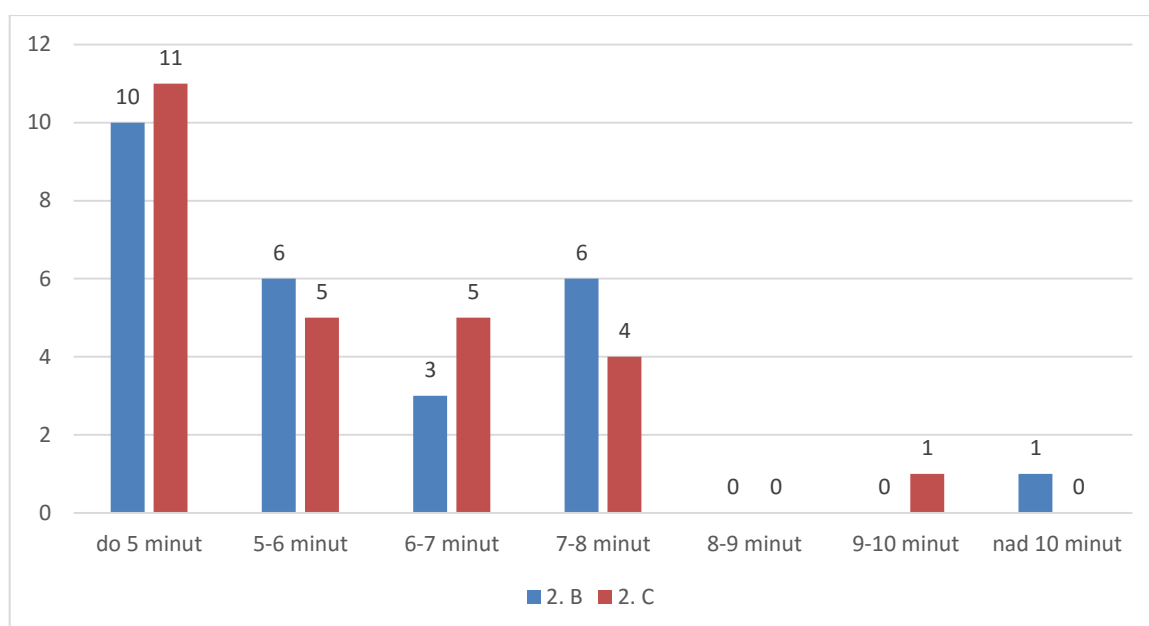
Graf 31: Březen - počet chyb (listy 2. ročník)

Tabulka 28: Březen - Čas vypracování (listy 2. ročník)

Třída	2. B	2. C
Žáků celkem	26	26
do 5 minut	10	11
5-6 minut	6	5
6-7 minut	3	5
7-8 minut	6	4
8-9 minut	0	0
9-10 minut	0	1
nad 10 minut	1	0

Graf 32: Březen – Čas vypracování (listy 2. ročník)

Metodický pokyn:

Jedná se jednoduchý text, navazuje na učivo prvouky – jaro, mláďata. Samozřejmě ale je nutné číst pozorně a o textu přemýšlet. Tento list žáci zvládnou bez problémů samostatně, zapisujeme čas a chyby.

Hodnocení:

List byl zadán žákům z druhých ročníků ve stejný den (30. března, 2. vyučovací hodinu).

Ve dvou druhých třídách pracovalo tento den 52 žáků.

List byl původně určen pro 1. ročník, ale ukázal se jako příliš náročný. Použila jsem ho proto ve 2. ročníku. Chtěla jsem vyzkoušet, jak bude práce vypadat v porovnání 1. a 2. ročníku. Dle mého předpokladu tady již nečinil PL žádné potíže. 41 žáků mělo list zcela správně. Nad 10 minut potřeboval k vypracování pouze jeden slabý žák (11 minut).

Protože příběh se týká jara a mláďat, je dobře použitelný i ve 2. třídě. Myslím si, že lze použít v 1. i 2. ročníku, protože zadání otázek je po úpravě prvního listu jiné. Vypracování příkládám (viz. příloha XIII.).

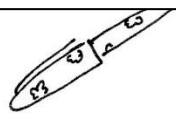
Výsledky v obou třídách byly srovnatelné.

Závěr:

List jsem ponechala beze změny.

Listy 2. ročník - Duben

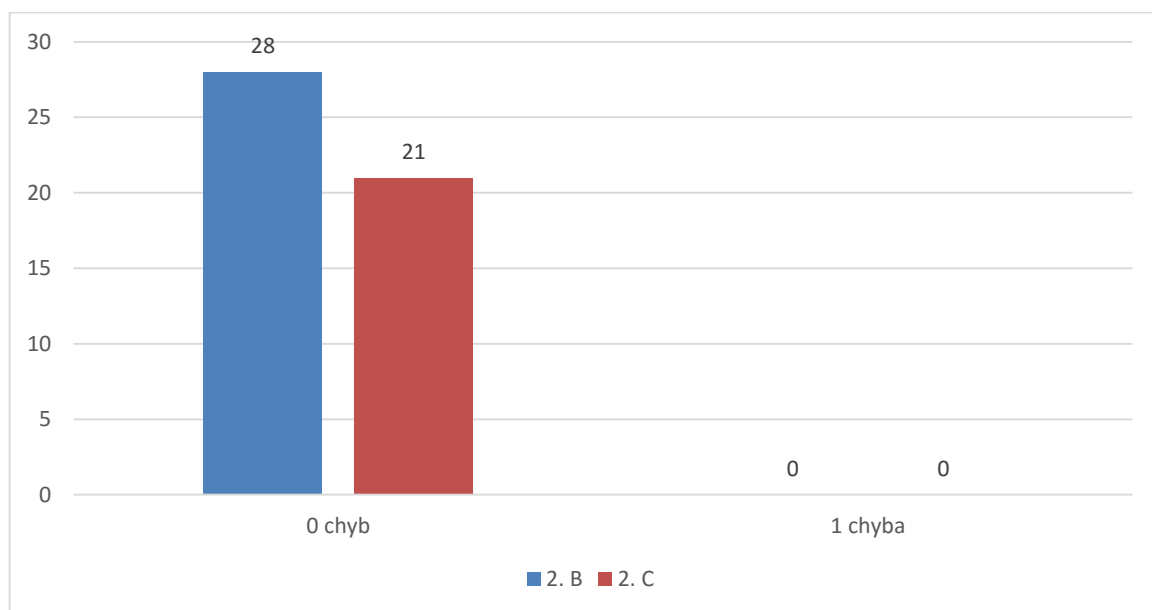
Obrázek 16: Pracovní listy (Duhové pero – 2. ročník)

<p>Duhové pero</p> <p>2/7</p>
<p>Simonka měla osmé narozeniny. Na oslavu přijela i babička z Prahy. Přivezla vnučce nové pero. Takové Simonka ještě neviděla, vypadalo, jako by bylo vykoupané v duze. A jak psalo! Písmenka byla jako malovaná. Simonka se moc těšila na druhý den, až si ho vezme do školy.</p>
<p>Druhý den bylo pondělí. Hned ráno ve školní družině Simonka pero ukázala kamarádkám Ivě a Zuzce. Oběma se také moc líbilo. Zkoušely si s ním psát, obdivovaly duhové barvy. Také by si takové pero moc a moc přály.</p>
<p>Den ve škole rychle uběhl. Nové pero psalo tak krásně, že Simonka dostala tři jedničky. Stále si pero prohlížela, o přestávce ho ukazovala dětem...Zazvonilo na poslední hodinu, děti měly tělocvik. Simonka pero rychle dala do penálu, ale pero sklouzlo a vykutálelo se na zem. Schovalo se až pod knihovničku v rohu třídy. Po návratu z tělocviku Simonka pero nenašla. Všichni pomáhali hledat, ale pod knihovnu se nikdo nepodíval. Simonka smutně odešla domů.</p>
<p>Druhý den ráno přišla první do třídy kamarádka Iva. Sehnula se k aktovce a uviděla duhové pero pod knihovnou. Běžela ho sebrat. „To bude mít Simonka radost!“ pomyslela si. Dívala se na pero, bylo tak krásně duhové. V hlavě jí začal hlodat zlomyslný červík: „Nikdo neví, že jsi ho našla, můžeš si ho nechat, nikdo na nic nepřijde.“ Iva honem strčila pero do přední kapsy aktovky. Do třídy začaly přicházet děti. Pomáhaly ještě hledat ztracené pero, ale nenašly ho. Jak by také mohly, když bylo dobře ukryté v kapse aktovky.</p>
<p>Simonka pero každou přestávku hledala a stále byla smutná. Ivě bylo kamarádky líto a moc ji mrzelo, co ráno udělala. Nevěděla jak chybu napravit. Nakonec se odhodlala a Simonce řekla, že ráno pero našla a schovala ho do své tašky. Rozplakala se a moc se omlouvala. Simonka viděla, jak Ivu celá věc mrzí. Měla velikou radost, že se duhové pero našlo. Ale mrzelo ji, co Iva udělala. Vzala si pero a sedla si do lavice. Má Ivě odpustit?</p>
<p>Myslíš si, že by měla Simonka Ivě odpustit?</p>
<p>Proč Iva pero dala do své tašky?</p>
<p>Ztratil(a) jsi někdy něco, co jsi měl rád(a)? Jaký jsi měl(a) pocit?</p>
<p>Čas: _____ Počet chyb: _____</p>

Tabulka 29: Duben - počet chyb (listy 2. ročník)

Třída	2. B	2. C
Žáků celkem	28	21
0 chyb	28	21
1 chyba	0	0

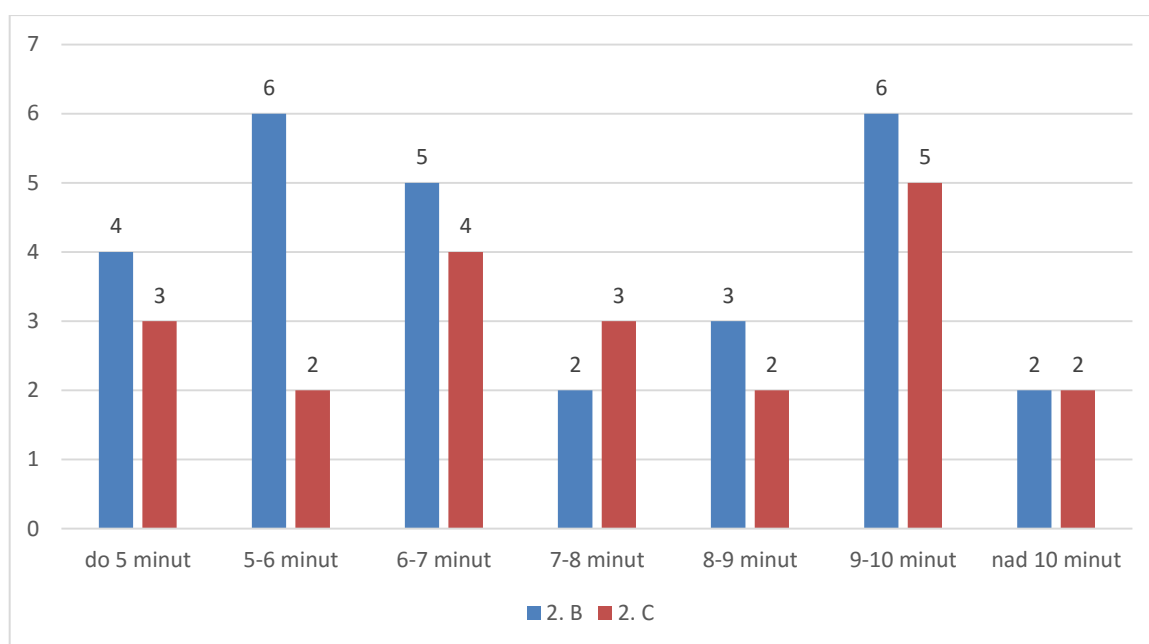
Graf 33: Duben - počet chyb (listy 2. ročník)

Tabulka 30: Duben – Čas vypracování (listy 2. ročník)

Třída	2. B	2. C
Žáků celkem	28	21
do 5 minut	4	3
5-6 minut	6	2
6-7 minut	5	4
7-8 minut	2	3
8-9 minut	3	2
9-10 minut	6	5
nad 10 minut	2	2

Graf 34: Duben – Čas vypracování (listy 2. ročník)

Metodický pokyn:

List je hodně náročný, otázky za text, děti musí přemýšlet, vyjádřit vlastní názor. Na to je předem upozorníme. Čas vypracování je zde pouze orientační, důležité jsou odpovědi. K listu je dobré se vrátit, probrat ho s dětmi, nechat je vyjádřit názor. Lze využít v rámci prvouky, může pomoci ke schopnosti tvorby vlastního názoru, hodnocení chování. Děti mohou zapojit osobní zkušenost, mohou přemýšlet o tom, že chyba se dá napravit...

Hodnocení:

List byl zadán žákům z druhých ročníků ve stejný den (27. dubna, 2. vyučovací hodinu).

Ve dvou druhých třídách pracovalo tento den 49 žáků.

Tento list jsem záměrně zadala složitější, již se blíží konec 2. třídy. Text byl již delší, použité písmo menší. Zvolila jsem otázky za text. Děti se musely zamyslet nad tím, jak odpoví, kriticky zhodnotit chování postav v příběhu a zaujmout stanovisko. Všechny odpovědi, které odpovídaly otázce, byly brány jako správné. Ověřila jsem si, že žáci již jsou většinou schopni samostatného uvažování a reflexe. Překvapilo mne, že přes počáteční negativní chování postavy Ivy v příběhu, děti odpovídaly na otázku – *Myslíš si, že by měla Simonka Ivě odpustit?*, kladně (45 ze 49). Zajímavé bylo, že záporně odpověděl žák, který sám dopustil drobné krádeže ve třídě. Děti také velmi hezky vyjadřovaly pocity u otázky - *Ztratil(a) jsi někdy něco, co jsi měl rád(a)? - Jaký jsi měl pocit?* Zde děti popisovaly

většinou konkrétní ztrátu a negativní pocity. Pouze 6 žáků uvedlo v odpovědi „ne“. Já i kolegyně z 2. B jsme se shodly, že je dobré se k pracovnímu listu vrátit, popovídat si s dětmi o chování postav z příběhu. List přesáhl čtení a využili jsme jej v hodině prvouky, kdy jsme si povídali o vzájemných vztazích ve třídě.

Děti zvládly čtení delšího textu bez problémů, na všechny otázky odpověděly. Samozřejmě, že odpovědi dobrých čtenářů byly delší a obsáhlejší (viz. příloha XI.).

Výsledky v obou třídách byly srovnatelné. Domnívám se, že žáci již si zvykli na tento styl práce, umí pracovat s textem a chápou, že mohou samostatně přemýšlet. Nevyplnil se můj počáteční předpoklad, že jej slabí žáci nezvládnou. Mile mne překvapili.

Co se týče souvislosti času vypracování a počtu chyb, chybu ve své práci měli všichni tři nejpomalejší žáci, jeden žák s časem 7 minut a jeden žák s časem 9 minut. Jeví se tedy, že chyby se objevily spíše u delšího času pro čtení, souvisí s tím, že děti neudržely tak dlouho soustředění a pozornost. Nejrychlejší žáci měli naopak všechny odpovědi dobře.

Výsledky v obou třídách byly srovnatelné.

Závěr: List jsem ponechala beze změny.

Listy 2. ročník - Květen

Obrázek 17: Pracovní listy (Od fazole k fazoli – 2. ročník)

Od fazole k fazoli

Jednou ráno přinesla paní učitelka do třídy sáček fazolí. Některé byly bílé, jiné hnědé. Byly mezi nimi i barevné fazole. Každý si mohl vybrat. Já jsem si vybral žíhanou fazoli, hnědou s fialovými skvrnkami.

Potom jsme si nachystali květináče s hlínou a fazole zasadili. Důkladně jsme ji zalili a postavili květináče na okno. Paní učitelka nám vysvětlila, že když fazole roste, potřebuje světlo. Každý den jsme fazole zalévali.

Několik dní se nic nedělo, ale potom se začaly objevovat malé výhonky. Každá fazole rostla trochu jinak. Některé měly brzy lístečky, jiné si daly na čas a vykoukly z hlíny později. Ale nakonec začaly růst všem dětem. Samozřejmě jsme se o ně museli starat, zalévat je, dát jim špejli jako oporu, aby se rostlinka měla čeho chytit. Fazole rostly a rostly. Pak se objevily květy. Když opadaly, začaly se tvořit malinké lusky. Za pár týdnů už byly rostliny hodně vysoké a silné a na každé bylo lusků několik.

Když lusky dozrály (byly dlouhé a bachraté), otrhali jsme je. Každý se těšil na svou sklizeň.

Já jsem měl v lusku několik krásných žíhaných fazolí. Ostatní měli různé barvy, podle fazolí, které původně zasadili.

Až přijde zase jaro, zasadíme si fazoli znovu.

Odpověz na otázky:

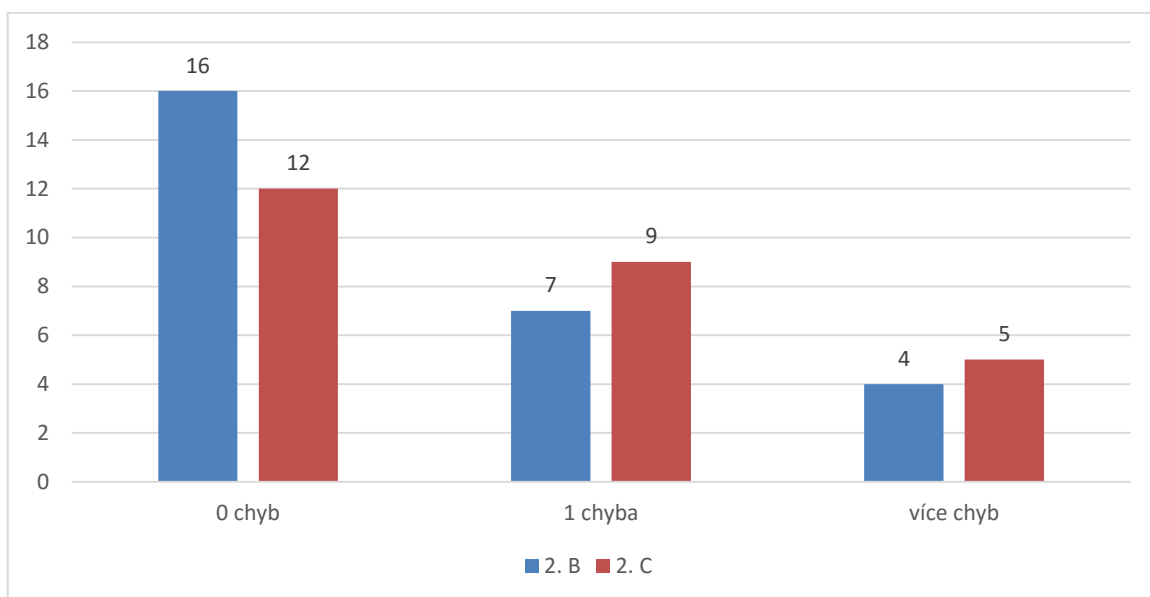
1. Byly všechny fazole, které přinesla paní učitelka stejné? _____
2. Proč jsme dali květináče na okno? _____
3. Co jsem měl v mém lusku? _____
4. V jakém ročním období jsme fazole sázeli? _____
5. Co potřebuje fazole, aby mohla růst? _____

Čas: _____ Počet chyb: _____

Tabulka 31: Květen - počet chyb (listy 2. ročník)

Třída	2. B	2. C
Žáků celkem	27	26
0 chyb	16	12
1 chyba	7	9
2 chyby	4	5

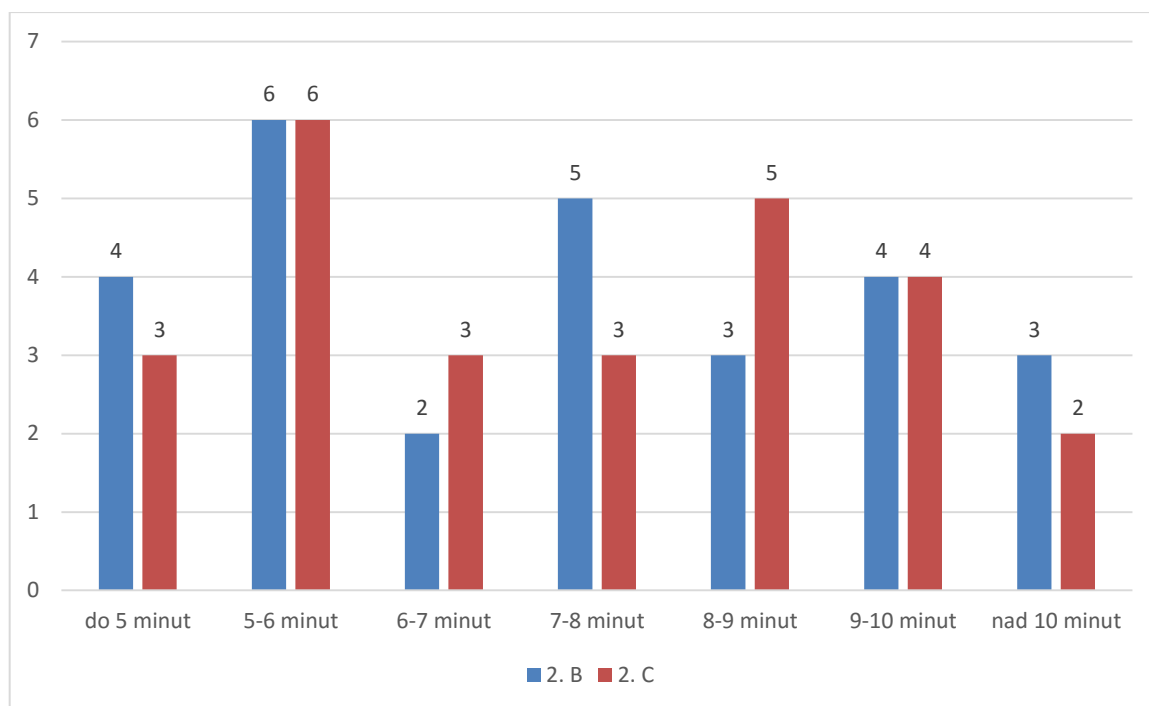
Graf 35: Květen - počet chyb (listy 2. ročník)

Tabulka 32: Květen - Čas vypracování (listy 2. ročník)

Třída	2. B	2. C
Žáků celkem	27	26
do 5 minut	4	3
5-6 minut	6	6
6-7 minut	2	3
7-8 minut	5	3
8-9 minut	3	5
9-10 minut	4	4
nad 10 minut	3	2

Graf 36: Květen – Čas vypracování (listy 2. ročník)

Metodický pokyn:

List navazuje na učivo prvouky – jaro, pěstování a růst rostlin. Na list můžeme navázat a vypěstovat si fazole ve třídě. Otázky navazují na znalosti z prvouky a života dětí. Otázky z textu nejsou pro děti problém, musí ale přemýšlet o otázce na roční období. List děti zvládnou vypracovat samostatně, učitel zapisuje čas a chyby.

Hodnocení:

List byl zadán žákům z druhých ročníků ve stejný den (25. května, 2. vyučovací hodinu).

Ve dvou druhých třídách pracovalo tento den 53 žáků.

List navazuje na probrané učivo prvouky – jaro, růst rostlin. Vypráví dětem o pěstování fazolí ve třídě. V mé třídě si děti v tomto období fazole skutečně pěstovaly, mohly porovnat skutečnost s příběhem.

Děti pracovaly samostatně, otázek bylo zvoleno pět. Jednalo se o těžší otázky z textu. Třetí otázka vyžadovala zkušenost ze života nebo probraného učivo z prvouky – *V jakém ročním období jsme fazole sázeli?* Pouze dva žáci si nevěděli s touto otázkou rady, jinak všichni odpověděli správně. Náповědou mohla být i poslední řádka textu.

Zcela správně mělo úkoly 28 žáků. Opět zde platilo, že nejrychlejší žáci nejméně chybovali, nejvíce chyb měli pomalejší děti.

Ve třídách byly výkony srovnatelné, mírně horší byla tentokrát 2. C. ve vypracování úkolů bez chyb.

Závěr:

S listem se dětem dobře pracovalo, nechávám jej beze změny.

Listy 2. ročník - Červen

Obrázek 18: Pracovní listy (Na strašidelném hradě – 2. ročník)

Na strašidelném hradě

Na hradě Bubákově bydlela rodinka strašidel. Maminka byla Bílá paní, tatínek Strašidelný rytíř, syn Hejkal a malá dceruška. Ta byla ještě takové malinké rozčepýřené strašidýlko, které se teprve učilo strašit. Měli také domácího mazlíčka – tříhlavého dráčka Ferdu.

Maminka strašila každý večer na cimbuří, chodila dokola nejvyšší věže. Tatínek chrastil celé noci v hradním sklepení svým brněním. Hejkal běhal po chodbách a hejkal a hejkal, až běhal mráz po zádech.

Malá dceruška - Ája se jmenovala, zatím nestrašila. Hrála si na nádvoří s dráčkem, učila ho aportovat tři klacíky najednou, v každé tlamičce jeden. Problém byl, že když otevřel dráček tlamu, občas mu vyšlehl plamínek a muselo se honem hasit. Přesto si spolu Ája s dráčkem spolu pěkně vyhráli.

Když přišlo pondělí (to mívají hrady zavřeno), strašidla se převlékla za obyčejné lidi. Bílá paní za obyčejnou maminku, rytíř za obyčejného tatínka a Hejkal přestal hejkat, učesal si vlasy a vypadal jako normální kluk. Áje maminka z neposedných vlásků udělala culíčky a Ferdu převlékli za pejska. Byl to trochu zvláštní pejsk – měl totiž tři hlavy.

Chodili vždycky do města do cukrárny k panu cukráři Kremličkovi, ten rád viděl každého hosta a tříhlavý pejsk mu nevadil. Dali si vždycky jahody se šlehačkou, hezky si popovídali, prošli se po náměstí. Pak už museli honem domů, protože strašení nepočká, je to pěkně zodpovědná práce.

Jestli se chcete trochu bát, navštivte hrad Bubákov!

Odpověz na otázky:

1. Co si dávala strašidla v cukrárně? _____
2. Jmenoval se pan cukrář Laskonka? _____
3. Kolik měl dráček hlav? _____
4. Bojíš se rád(a)? _____

Zkus vymyslet otázky, které se týkají článku a začínají danými slovy:

Kde _____ ?

Proč _____ ?

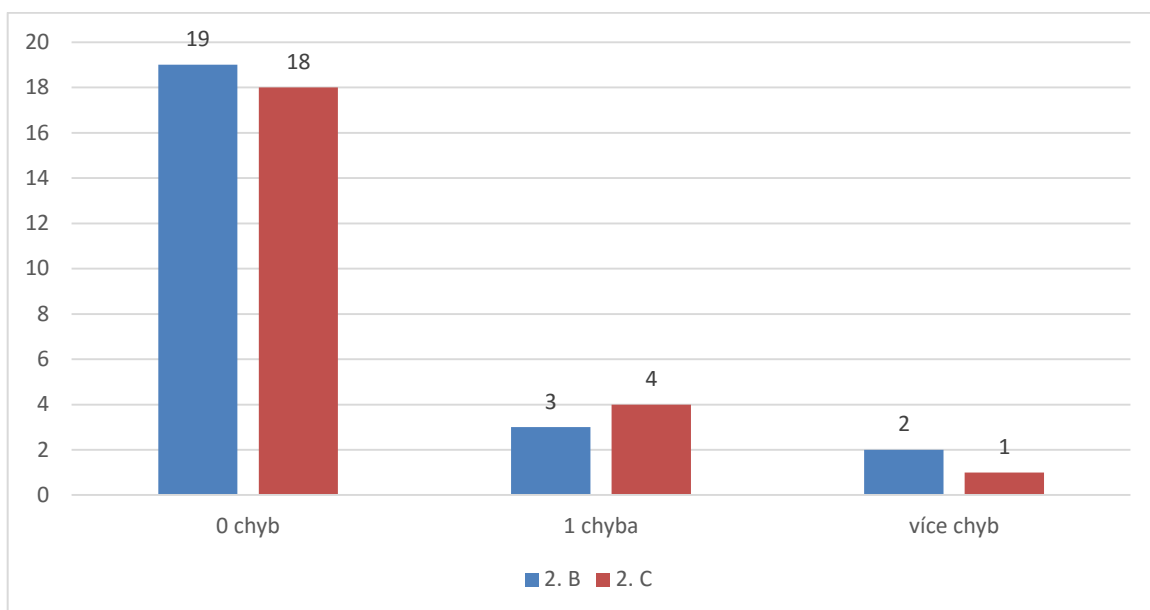
Čas: _____ Počet chyb: _____

Tabulka 33: Červen - počet chyb (listy 2. ročník)

Třída	2. B	2. C
Žáků celkem	24	23
0 chyb	19	18
1 chyba	3	4
více chyb	2	1

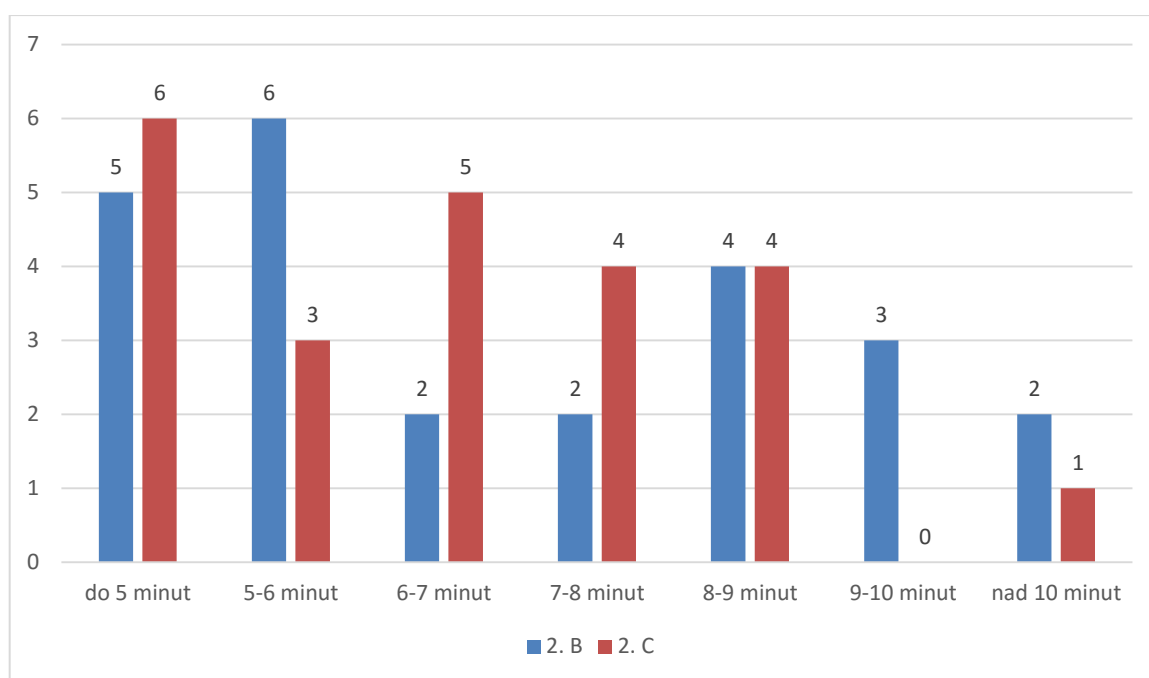
Graf 37: Červen - počet chyb (listy 2. ročník)

Tabulka 34: Červen – Čas vypracování (listy 2. ročník)

Třída	2. B	2. C
Žáků celkem	24	23
do 5 minut	5	6
5-6 minut	6	3
6-7 minut	2	5
7-8 minut	2	4
8-9 minut	4	4
9-10 minut	3	0
nad 10 minut	2	1

Graf 38: Červen – Čas vypracování (listy 2. ročník)

Metodický pokyn:

List slouží k diagnostice čtení, porozumění textu a práce s textem na konci 2. ročníku.

Cílem je zjištění úrovně a rychlosti čtení, schopnosti pracovat s textem. Poslední úkol je úkolem z oblasti kritického myšlení. Děti tvoří otázky, které začínají danými slovy. Musí tedy přemýšlet o textu a otázku samostatně sestavit. S posledním úkolem může učitel slabým žákům pomoci individuálním vysvětlením.

Učitel pouze zadá práci, poučí žáky o pozorném a pečlivém čtení, úkoly čtou žáci sami.

Na konci učitel zaznamená čas a počet chyb.

Hodnocení:

List byl zadán žákům z druhých ročníků ve stejný den (9. června, 2. vyučovací hodinu).

Ve dvou druhých třídách pracovalo tento den 47 žáků.

List byl určen pro potvrzení zvládnutí učiva 2. ročníku. Žáci samostatně přečetli text, zadání otázek a úkoly vypracovali. Úkolů bylo tentokrát již šest. Tři otázky byly na text, jedna otázka na vyjádření rozhodnutí dítěte. Poslední dvě otázky byly na principu kritického myšlení (rybí kost), kdy žák vymýšlí sám otázku vztahující se k textu. Pomocí jsou mu první slova otázky.

Podle předpokladu žáci zvládli úkoly velmi dobře. 37 žáků mělo vše správně, 7 žáků mělo pouze jednu chybu. Zvládli úkoly v krátkém čase.

Všichni žáci dokázali vymyslet otázky k textu. Některé byly velmi zajímavé:

- Proč se rodina převlékala, když šla do cukrárny?
- Proč měl pejsek tři hlavy?
- Proč chodili k cukráři Kremličkovi a ne jinam?
- Kde bych našel hrad Bubákov?

Žáci udělali od září velký pokrok, umí pracovat samostatně, svižně. Čtou pozorně, umí vyhledávat v textu informace, samostatně přemýšlet, odpovídat i tvořit otázky.

Závěr:

List ponechávám beze změny.

ZÁVĚR

Závěrem bych chtěla zhodnotit mou práci na tvorbě diagnostických listů.

Cílem mé práce byla tvorba pracovních listů pro diagnostiku čtení v prvním a druhém ročníku ZŠ a jejich ověření v praxi.

Má práce obsahuje teoretickou a praktickou část. V teoretické části jsem se zabývala prvopočátečním čtením z hlediska psychologie a pedagogiky. Krátce jsem se zastavila u historie výuky prvopočátečního čtení u nás. Porovnála jsem dvě nejvyužívanější metody pro výuku čtení. Stanovila jsem si způsob a metody výzkumu.

V praktické části jsem se již věnovala konkrétní tvorbě PL. Stanovila jsem hypotézu a zpracovala materiály pro výzkum. Ty jsem prozkoušela v praxi během jednoho školního roku. Listy jsem vyhodnotila a data zpracovala. Potvrdila jsem hypotézu.

Na závěr jsem dětem připravila krátký dotazník, který jsem rovněž vyhodnotila.

Jsem učitelka z praxe, je mi 51 let. Učím v praxi na 1. stupni základní školy dvacet sedm let, proto se mi lépe pracovalo na praktické části mé práce. Velkou měrou k tomu přispěl i fakt, že listy ověřovaly mé kolegyně, zkušené pedagožky. Při ověřování byla tedy možnost okamžité zpětné vazby a zpracování připomínek.

Domnívám se, že se mi podařilo vytvořit a ověřit dvě řady pracovních listů, které půjdou dobře použít k diagnostice čtení v 1. a 2. ročníku. Na pracovních listech jsem pracovala po celý školní rok 2015/16. Mohla jsem tedy posoudit pokrok dětí ve čtení a vytvořit diagnostické listy, které vychází z praxe, v praxi byly postupně ověřeny a dle mého názoru jsou pro běžnou praxi dobře použitelné. Myslím si, že jsem dokázala vypracovat a upravit listy přiměřené věku dítěte, s blízkými tématy. Při ověřování se objevila potřeba několika dílčích úprav, po kterých listy dostaly svou finální podobu. Testované děti pracovaly s chutí, beze stresu. Výborná spolupráce, jak jsem již uvedla, byla i s učiteli testovaných tříd. Přínosem byly diskuse po vypracování listů, kdy se objevovaly další nové nápady a náměty. Každý umí něco jiného, pracovní list byl inspirací pro tvorbu prezentace, výtvarné dílo, hry a soutěže apod.

Zároveň jsem mohla zmapovat práci jednotlivých tříd, porovnat výsledky, sledovat pokrok jednotlivých žáků.

Práce na diagnostických listech byla i přínosem pro mou práci učitele a věřím, že i pro práci mých kolegyň. Listy jsme začali na naší škole používat v praxi a již jsem je poskytla i kolegyním z jiných škol.

Myslím si, že i žáci ocení práci učitele, kterou věnuje přípravě pomůcek a materiálů pro výuku, velmi kladně.

Podle mého názoru by učitel měl být podle svých sil a schopností i tvůrcem nových věcí ve škole, nejen kvůli dětem a vedení školy, ale i kvůli sobě. Práce, kterou děláme s chutí a západem, u které vidíme pozitivní výsledek, nám může pomoci k osobnímu rozvoji a předcházet vyhoření.

Zároveň bych chtěla říci, že mne práce na tvorbě listů zaujala a s výsledkem jsem spokojena. Přála bych si, aby mé pracovní listy přispěly k usnadnění práce učitelů.

RESUMÉ

Má diplomová práce pojednává o problému diagnostiky čtenářských dovedností v prvním a druhém ročníku základní školy.

V první teoretické části se zabývá čtením z hlediska pedagogiky a psychologie, stručně seznamuje s používanými metodami výuky čtení a diagnostikou čtenářských dovedností. Druhá praktická část popisuje tvorbu dvou sad pracovních listů. První řada je určena pro diagnostiku v prvním ročníku, druhá řada pak ve druhém ročníku ZŠ.

Každý list byl ověřen v praxi a upraven pro potřeby učitelů. Práce obsahuje metodický pokyn a hodnocení jednotlivých listů na základě jejich ověření respondenty.

Výsledkem mé práce jsou ucelené, ověřené řady pracovních listů, které mohou být použity v praxi.

RESUMÉ

My diploma work treats of the readers' skills diagnostic problems in the first and the second school terms.

The first, theoretical part deals with the reading from the pedagogical and psychological views, acquaints shortly with the generally used methods of the reading lessons, and the diagnostics of the readers' skills.

The second, practical part describes creating of two work sheets sets. The first set is dedicated for diagnostics in the first school year, the other one for the second year of the Elementary School.

Each sheet has been proved through the educational process and amended according to the teachers needs. It contains methodical instruction and evaluation of each individual work sheet based on the pupils' verification.

The result of my work are the coherent, proved sets of work sheets that can be practically used for teaching.

SEZNAM LITERATURY

KOCUROVÁ, Marie, 2012. *Analyticko – syntetická a genetická metoda ve výuce čtení*. 1. vydání. Praha: Universita Karlova. 259 stran. ISBN 978-80-7290-578-2.

MAŇOUROVÁ, Zuzana, VYKOUKALOVÁ, Věra, BÁRTOVÁ, Marie a ŠVRČKOVÁ, Marie, 2012. *Diagnostické portfolio pracovních listů k hodnocení čtenářské gramotnosti*. 1. vydání. Universita Karlova. 74 stran. ISBN 978-80-7290-561-4.

VALIŠOVÁ, Alena a KASÍKOVÁ, Alena, 2010. *Pedagogika pro učitele*. 2. vydání. Praha: Grada Publishing a.s. 256 stran. ISBN 978-80-247-3357-9.

WAGNEROVÁ, Jarmila, 2015. *Učíme se číst*. 2. vydání. Praha: SPN. 128 stran.

WILDOVÁ, Radka, 2005. *Rozvíjení počáteční čtenářské gramotnosti*. 1. vydání. Praha: Universita Karlova. 213 stran. ISBN 80-7290-228-8.

WILDOVÁ, Radka a KŘIVÁNEK, Vladimír, 1998. *Didaktika prvopočátečního čtení a psaní*. 1. vydání. Praha: Universita Karlova. ISBN 80-86039-55-2.

WILDOVÁ, Radka, 2002. *Aktuální problémy didaktiky prvopočátečního čtení a psaní*. 1. vydání. Praha: Universita Karlova. 106 stran. ISBN 80-72-90-228-8.

FABIÁNKOVÁ, Bohumíra, NOVOTNÁ, Miroslava a HAVEL, Jiří, 1990. *Výuka čtení a psaní na prvním stupni ZŠ*. 1. vydání. Brno: Paido. 81 stran. ISBN 80-85931-64-8.

MATEJOVÁ, Miloslava a ROHOVÁ, Jana, 2013. *Moje první čtení*. 1. vydání. Praha: Fortuna. 72 stran. ISBN 978-80-7373-118-2.

MATEJOVÁ, Miloslava a ROHOVÁ, Jana, 2014. *Moje druhé čtení*. 1. vydání. Praha: Fortuna. 80 stran. ISBN 978-80-7373-125-0.

ŠIMÍČKOVÁ, Helena, 1996. *Dovedeš už číst*. 1. vydání. Ostrava: Grafie spol.s.r.o. 80 stran. ISBN nevedeno.

CARDELLA, Karen a ŠAFRÁNKOVÁ, Kateřina, 2013. *Čteme s porozuměním každý den*. Dobříš: Šafrán. ISBN 978-80-905605-0-5.

WAGNEROVÁ, Jana, 2015. *Učíme se číst*. metodická příručka, 1. vydání. Praha: SPN, 56 stran. ISBN 80-7235-001-3.

ČÍŽKOVÁ, Miroslava, 2011. *Čtení pro prvňáčky 1.* 2. vydání. Praha: Fortuna. 104 stran. ISBN 978-80-7073-110-6.

ČÍŽKOVÁ, Miroslava, 2011. *Čtení pro prvňáčky 2.* 2. vydání. Praha: Fortuna. 128 stran. ISBN 978-80-7373-008-6.

WAGNEROVÁ, Jana a VÁCLAVOVIČOVÁ, Jaroslava, 2015. *Učíme se číst.* pracovní sešit, 2. vydání. Praha: SPN. 80 stran. ISBN 978-80-7235-583-9.

WAGNEROVÁ, Jana, 2015. *Čítanka pro prvňáčky.* 2. vydání. Praha: Fortuna. 48 stran. ISBN 80-7235-221-0.

ČÍŽKOVÁ, Miroslava a BRUKNER, Josef, 2012. *Čtení pro malé školáky.* 3. vydání. Praha: SPN. 64 stran. ISBN 80-7168-975-8.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Vzor dotazníku.....	20
Obrázek 2: Pracovní listy (Čteme v září)	28
Obrázek 3: Pracovní listy (Čteme v říjnu).....	31
Obrázek 4: Pracovní listy (Čteme v listopadu).....	35
Obrázek 5: Pracovní listy (Čteme v lednu)	38
Obrázek 6: Pracovní listy (Čteme v únoru)	42
Obrázek 7: Pracovní listy (Zajíček Březňáček).....	45
Obrázek 8: Pracovní listy (O hodné čarodějnici)	49
Obrázek 9: : Pracovní listy (Těšíme se na prázdniny).....	53
Obrázek 10: Pracovní listy (Čteme v září – 2. ročník)	56
Obrázek 11: Pracovní listy (Čteme v říjnu – 2. ročník).....	60
Obrázek 12: Pracovní listy (Čteme v listopadu – 2. ročník)	64
Obrázek 13: Pracovní listy (Tučňáci – 2. ročník).....	68
Obrázek 14: Pracovní listy (Jak vyrobit karnevalové brýle – 2. ročník).....	72
Obrázek 15: Pracovní listy (Zajíček Březňáček – 2. ročník).....	76
Obrázek 16: Pracovní listy (Duhové pero – 2. ročník).....	79
Obrázek 17: Pracovní listy (Od fazole k fazoli – 2. ročník).....	83
Obrázek 18: Pracovní listy (Na strašidelném hradě – 2. ročník).....	87

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Čteš rád?.....	21
Graf 2: Čteš pěkně a plynule?	22
Graf 3: Čteš raději nahlas nebo potichu?.....	23
Graf 4: S kým si doma čteš?.....	24
Graf 5: Září - počet chyb (listy 1. ročník).....	29
Graf 6: Září – Čas vypracování (listy 1. ročník).....	29
Graf 7: Říjen - počet chyb (listy 1. ročník).....	32
Graf 8: Říjen – Čas vypracování (listy 1. ročník).....	33
Graf 9: Listopad - počet chyb (listy 1. ročník)	36
Graf 10: Listopad – Čas vypracování (listy 1. ročník)	37
Graf 11: Leden - počet chyb (listy 1. ročník)	39
Graf 12: Leden – Čas vypracování (listy 1. ročník)	40
Graf 13: Únor - počet chyb (listy 1. ročník)	43
Graf 14: Únor – Čas vypracování (listy 1. ročník)	44
Graf 15: Březen - počet chyb (listy 1. ročník)	46
Graf 16: Březen – Čas vypracování (listy 1. ročník).....	47
Graf 17: Duben - počet chyb (listy 1. ročník).....	50
Graf 18: Duben – Čas vypracování (listy 1. ročník).....	51
Graf 19: Květen, červen - počet chyb (listy 1. ročník).....	54
Graf 20: Květen, červen – Čas vypracování (listy 1. ročník)	54
Graf 21: Září - počet chyb (listy 2. ročník).....	57
Graf 22 Září – Čas vypracování (listy 2. ročník).....	58
Graf 23: Říjen - počet chyb (listy 2. ročník).....	61
Graf 24: Říjen – Čas vypracování (listy 2. ročník)	62
Graf 25: Listopad - počet chyb (listy 2. ročník)	65
Graf 26: Listopad – Čas vypracování (listy 2. ročník)	66
Graf 27: Leden - počet chyb (listy 2. ročník)	69
Graf 28: Leden – Čas vypracování (listy 2. ročník)	70
Graf 29: Únor - počet chyb (listy 2. ročník).....	73
Graf 30: Únor – Čas vypracování (listy 2. ročník).....	74
Graf 31: Březen - počet chyb (listy 2. ročník).....	77
Graf 32: Březen – Čas vypracování (listy 2. ročník).....	78
Graf 33: Duben - počet chyb (listy 2. ročník).....	80
Graf 34: Duben – Čas vypracování (listy 2. ročník).....	81
Graf 35: Květen - počet chyb (listy 2. ročník).....	84
Graf 36: Květen – Čas vypracování (listy 2. ročník).....	85
Graf 37: Červen - počet chyb (listy 2. ročník).....	88
Graf 38: Červen – Čas vypracování (listy 2. ročník).....	89

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Září - počet chyb (listy 1. ročník).....	29
Tabulka 2: Září – Čas vypracování (listy 1. ročník).....	29
Tabulka 3: Říjen - počet chyb (listy 1. ročník).....	32
Tabulka 4: Říjen – Čas vypracování (listy 1. ročník).....	33
Tabulka 5: Listopad - počet chyb (listy 1. ročník)	36
Tabulka 6: Listopad – Čas vypracování (listy 1. ročník)	36
Tabulka 7: Leden - počet chyb (listy 1. ročník)	39
Tabulka 8: Leden – Čas vypracování (listy 1. ročník)	39
Tabulka 9: Únor - počet chyb (listy 1. ročník)	43
Tabulka 10: Únor – Čas vypracování (listy 1. ročník)	43
Tabulka 11: Březen - počet chyb (listy 1. ročník)	46
Tabulka 12: Březen – Čas vypracování (listy 1. ročník)	46
Tabulka 13: Duben - počet chyb (listy 1. ročník).....	50
Tabulka 14: Duben – Čas vypracování (listy 1. ročník).....	50
Tabulka 15: Květen, červen - počet chyb (listy 1. ročník)	54
Tabulka 16: Květen, červen – Čas vypracování (listy 1. ročník)	54
Tabulka 17: Září - počet chyb (listy 2. ročník).....	57
Tabulka 18: Září – Čas vypracování (listy 2. ročník).....	57
Tabulka 19: Říjen - počet chyb (listy 2. ročník).....	61
Tabulka 20: Říjen – Čas vypracování (listy 2. ročník).....	61
Tabulka 21: Listopad - počet chyb (listy 2. ročník)	65
Tabulka 22: Listopad – Čas vypracování (listy 2. ročník)	65
Tabulka 23: Leden - počet chyb (listy 2. ročník)	69
Tabulka 24: Leden – Čas vypracování (listy 2. ročník)	69
Tabulka 25: Únor - počet chyb (listy 2. ročník)	73
Tabulka 26: Únor – Čas vypracování (listy 2. ročník)	73
Tabulka 27: Březen - počet chyb (listy 2. ročník)	77
Tabulka 28: Březen – Čas vypracování (listy 2. ročník)	77
Tabulka 29: Duben - počet chyb (listy 2. ročník).....	80
Tabulka 30: Duben – Čas vypracování (listy 2. ročník).....	80
Tabulka 31: Květen - počet chyb (listy 2. ročník).....	84
Tabulka 32: Květen – Čas vypracování (listy 2. ročník).....	84
Tabulka 33: Červen - počet chyb (listy 2. ročník).....	88
Tabulka 34: Červen – Čas vypracování (listy 2. ročník).....	88

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Máme rádi čtení I.....	I
Příloha 2: Máme rádi čtení II.....	II
Příloha 3: Čteme v září (Adélka).....	III
Příloha 4: Čteme v září (Lukáš).....	IV
Příloha 5: Čteme v listopadu (Aleš)	V
Příloha 6: Těšíme se na prázdniny.....	VI
Příloha 7: Čteme v září (Teri).....	VII
Příloha 8: Čteme v listopadu (Máťa K.)	VIII
Příloha 9: Tučňáci (Eliška).....	IX
Příloha 10: Jak vyrobit karnevalové brýle (Nikolka)	X
Příloha 11: Duhové pero.....	XI
Příloha 12: Od fazole k fazoli (Ivanka)	XII

Příloha 1: Máme rádi čtení I

Máme rádi čtení?

Čteš rád? ano

Čteš pěkně, plynule? ano

Čteš raději nahlas nebo potichu? nahlas

Co rád čteš? pohádky

Jakou knížku máš nejraději? všechny

S kým si doma čteš? sám

KNIŽKA

A	 KANADA	 ŠVÉDSKO	 ČESKO	 FRANCIE	 SLOVENSKO
1 2	 NORSKO	 DÁNSKO	 ITÁLIE		
B	 RUSKO	 USA	 BĚLO RUSKO	 FINSKO	 ŠVÝCARSKO
1 2	 LOTYŠSKO	 NĚMECKO	 KAZACHSTÁN		
	KNIŽKA VŠECH STÁTNÍCH VLAJEK				

Máme rádi čtení?

Čteš rád? ano

Čteš pěkně, plynule? ano

Čteš raději nahlas nebo potichu? čtu ráda nahlas

Co rád čteš? barbie a kouzelná dvířka

Jakou knížku máš nejraději? barbie a kouzelná dvířka

S kým si doma čteš? s bráčkou

Jméno: ADÉLKA

1/1

Čteme v září

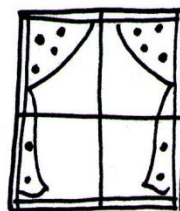
1. Přečti písmena. Zakroužkuj dlouhé hlásky.

A O Ú Í E Á Y É Ý Ó I

2. Prohlédni si obrázky, napiš, jakým písmenem začínají slova.

E

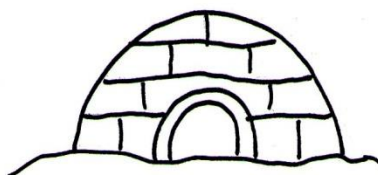
O

A

U

I

I

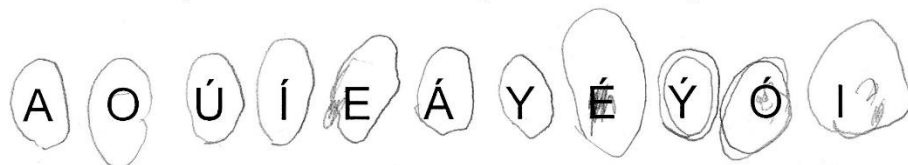
Počet chyb: 0

Jméno: LUKÁŠ¹⁰ DOŽN (IVP)

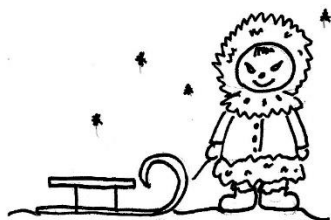
1/1

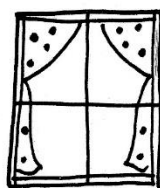
Čteme v září

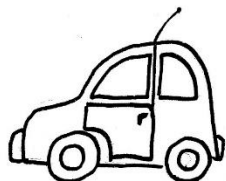
1. přečti písmena. Zakroužkuj dlouhé hlásky.

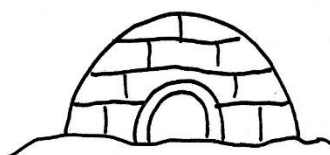
2. Prohlédni si obrázky, napiš, jakým písmenem začínají slova.

Počet chyb: 11

Jméno : ALEŠ

1. Spoj čarou rybičky se stejnými slovy:

2. Odpověz na otázky ANO – NE. Správnou odpověď zakroužkuj.

Má slon chobot? ANO NE

Je sníh červený? ANO NE

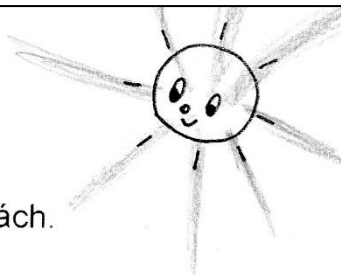
Umí ryba plavat? ANO NE

Chodíš rád (ráda) do školy? ANO NE

Čas: 3:37 Počet chyb: _____

Těšíme se na prázdniny

Děti z 1. A si povídaly s paní učitelkou o prázdninách.

Alena a Iva pojedou o prázdninách na tábor. Bude to taneční tábor, protože obě rády tancují.

Dan pojedede k babičce a dědovi na Šumavu. Děda pracuje jako hajný, stará se o les. Dan má les také rád, až bude velký, chtěl by být hajným jako děda.

Petr pojedede s rodiči k moři do Chorvatska, těší se na pláž a vlny.

David pojedede na řeku Otavu. Bude ji s vodáckým oddílem sjíždět na lodích. Moc se těší.

I ostatní děti zažijí určitě krásné prázdniny. Hezky si odpočinou. A v září již budou druháci!

Odpověz na otázky:

1. Proč pojedou děvčata na taneční tábor? PROTOŽE RÁDI TANCEJÍ
2. Čím chce být Dan, až bude velký? HAINÝM
3. Do jaké třídy budou chodit děti po prázdninách? DO DRUHÉ
4. Na jakou řeku pojedede David s vodáky? OTAVU
5. Máš rád prázdniny? Proč? PROTOŽE SI UŽÍVU
DOBRODRUŽSTVÍ

Čas: 10 min. Chyby: 0

Krásné prázdniny!

Jméno: TERI

Čteme v září

Alenka chodí po prázdninách do druhé třídy. V listopadu jí bude osm let. Už se do školy moc těšila. V lavici sedí s kamarádkou Emou. Ve škole má nejraději výtvarnou výchovu, ráda kreslí, maluje a modeluje. Alenku baví hodně věcí. V pondělí má odpoledne balet, v pátek chodí plavat do bazénu. V sobotu jezdí často s maminkou a tatínkem na výlety.

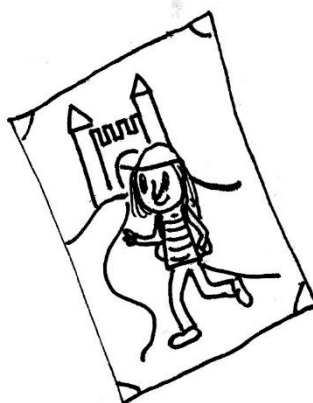
Navštěvují hrady a zámky.

To se Alence moc líbí. Představuje si, jaké by to bylo, kdyby žila jako princezna.

Alenka má malého bratra Lukáška. Jsou mu tři roky. Večer před spaním mu Alenka ráda čte pohádky.

Pečlivě si přečti povídání o Alence. Odpověz na otázky:

1. Jak se jmenuje Alenčina kamarádka? Emou
2. Kolik bude Alence v listopadu let? 8
3. Co dělá Alenka v pondělí odpoledne? chodí na balet
4. Jak se jmenuje Alenčin malý bratr? Lukáš
5. Co mu čte Alenka před spaním? Pohádku

Čas vypracování: 4,5 min Počet chyb: 0

Čteme v listopadu

Jméno: Máťa K.**Jak si skřítkci hráli na schovávanou**

V malé chaloupce vedle staré borovice bydlelo pět lesních skřítků. Jmenovali se Kája, Pája, Míša, Ríša a Vítek. Byli to bráškové.

Víte, co takový lesní skřítek dělá? Má zodpovědnou práci. Musí hlídat, aby v lese bylo uklizeno, leští hříbkům hlavičky, češe mech, aby byl krásně heboučký...

Někdy musí chudák uklízet odpadky, které v lese nechávají lidé. A to se každý skřítek moc zlobí. Diví se: „Copak ti lidé neví, jak se mají v lese chovat?“

Když mají skřítkci práci hotovou, moc rádi si hrají. A víte na co si hrají nejraději? Na schovávanou.

Jednoho krásného podzimního dne měli skřítkci zase čas na hraní. „Hurá, zahrajeme si“, volal Vítek brášky. „Já budu u pikoly“, hlásil se Kája. A hra mohla začít.

Pája se schoval za vysokou bedlu. Míša si zalezl pod hromadu listů pod velkým dubem, Ríša se ukryl pod kus kůry z borovice. A Vítek? Ten si vlezl do dutého stromu, kde bydlely jeho kamarádky lesní včelky. Hezky se u nich uvelebil a ulizoval med.

Když Kája napočítal do dvaceti, začal brášky hledat. Nejdříve našel Páju, potom Ríšu, pak Vítku. Ale Míšu najít nemohl. Pomáhali hledat i bráškové, začalo se stmívat.

„Míša se dočista ztratil!“

Stáli u hromady listů a nevěděli si rady. Najednou Vítek uslyšel tenoučké skřítkčí chrápání.

Míša totiž v hromadě listů usnul!

Bráškové ho vzbudili, radovali se, že Míšu našli. Nakonec se tomu zasmáli.

Ale od té doby, když hrají na schovávanou, pokaždé připomenou Míšovi, aby se neschoval do vyhrátého listů. Tam se totiž opravdu krásně spí!

Odpověz na otázky:

1. Jmenoval se některý skřítek Mája? ANO NE

2. Kdo byl u pikoly při hře Na schovávanou? Kája

3. Kam se schoval Pája? za vysokou bedlu

4. Proč nemohli bráškové Míšu najít? usnul v listě

5. Jak se chováš v lese ty? Měli by z tebe skřítkové radost? ANO NE

Čas: 9 Počet chyb: 0

Eliška

Čteme v lednu

2/5

Tučňáci

Tučňáci jsou ptáci, kteří neumí létat. Proč?

Jejich tělo je přizpůsobené plavání ve velmi chladné vodě. Mají na sobě hodně tuku a mají pevné kosti, takže jsou velmi těžcí. Takovou váhu by křídla neunesla. Ale tučňáci létat nepotřebují. Jsou to výborní plavci a umí se potápět až do hloubky 20 metrů. Silná vrstva tuku je chrání před prochlazením.

Určitě jste si všimli, že tučňáci mají bílá bříška a na zádech jsou černí. Bílá barva jim pomáhá při lovu ryb, není na hladině vidět. Černá barva na zádech naopak přitahuje sluníčko a tučňáka ohřívá.

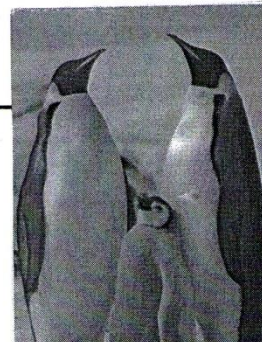
A poslední zajímavost. Tučňák pije slanou vodu. Přebytečné soli se dokáže zbavit.

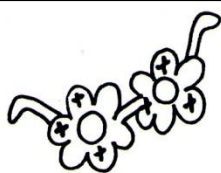
Odpověz na otázky:

1. Umí tučňáci létat? neumí
2. Do jaké hloubky se tučňáci potápí? dvacet metrů
3. Proč mají tučňáci na zádech černou barvu? aby přitahovala sluníčko aby tučňáka ohřívá
4. Jakou vodu pije tučňák? slanou
5. Věděl bys sám něco zajímavého o tučňácích?

Když je vánice tak usvoří krovk a má zahřívá.

- 6, 20

Nikolka

Jak vyrobit karnevalové brýle

Čteme v únoru 2/6

Návod na výrobu karnevalových brýlí:

1. Co budeme potřebovat? Nachystáme si nůžky, čtvrtku, barevné papíry a lepidlo. Paní učitelka přinese šablony brýlí.
2. Jak budeme postupovat? Od paní učitelky máme na výběr několik tvarů brýlí. Vybereme si, které se nám líbí. Vezmeme šablonu a brýle překreslíme na čtvrtku. Poté je opatrně a pečlivě vystříhneme. Z barevného papíru si vystříhneme tvary na ozdobu brýlí (srdíčka, kolečka, kytičky, proužky...). Barevné tvary na brýle nalepíme. Když použijete veselé barvy, i vaše brýle budou veselé. Až budeme hotoví se zdobením, zahneme nožičky brýlí tak, aby nám hezky seděly. Musíme si je vyzkoušet.
3. A nakonec? Všichni si brýle nasadí a prohlédneme si, jak se nám práce povedla. Můžeme si třeba zahrát hru, že jsou brýle kouzelné a vidí samé hezké věci – usměvavé děti i paní učitelku, kteří se k sobě hezky chovají, pomáhají si a mají krásné nápady. Nikdo nikoho nezlobí a všichni si společně rádi učí a hrají si. To je ale paráda, co?

Úkoly:

1. Potřebujeme na výrobu brýlí barevné papíry a lepidlo?

ANO NE

2. Můžeme si sami zvolit, jakou šablonu použijeme?

ANO NE

3. Jaké barvy bys použil na brýle ty, aby byly veselé?

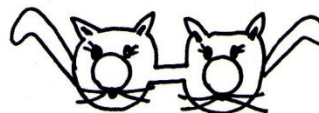
Já bych použila žlutou a zelenou.

4. Líbilo by se ti, kdyby tvoje brýle byly kouzelné? Co bys chtěl přes ně vidět?

Mě by se líbilo kdyby byly kouzelné.

Chtěla bych vidět hodné a usměvavé lidi.

Čas: 7,5 Počet chyb: 5

Duhové pero

2/7

Simonka měla osmé narozeniny. Na oslavu přijela i babička z Prahy. Přivezla vnučce nové pero. Takové Simonka ještě neviděla, vypadalo, jako by bylo vykoupané v duze. A jak psalo! Písmenka byla jako malovaná. Simonka se moc těšila na druhý den, až si ho vezme do školy.

Druhý den bylo pondělí. Hned ráno ve školní družině Simonka pero ukázala kamarádkám Ivě a Zuzce. Oběma se také moc líbilo. Zkoušely si s ním psát, obdivovaly duhové barvy. Také by si takové pero moc a moc přály.

Den ve škole rychle uběhl. Nové pero psalo tak krásně, že Simonka dostala tři jedničky. Stále si pero prohlížela, o přestávce ho ukazovala dětem...Zazvonilo na poslední hodinu, děti měly tělocvik. Simonka pero rychle dala do penálu, ale pero sklouzlo a vykutálelo se na zem. Schovalo se až pod knihovničku v rohu třídy. Po návratu z tělocviku Simonka pero nenašla. Všichni pomáhali hledat, ale pod knihovnu se nikdo nepodíval. Simonka smutně odešla domů.

Druhý den ráno přišla první do třídy kamarádka Iva. Sehnula se k aktovce a uviděla duhové pero pod knihovnou. Běžela ho sebrat. „To bude mít Simonka radost!“ pomyslela si. Dívala se na pero, bylo tak krásně duhové. V hlavě jí začal hlodat zlomyslný červík: „Nikdo neví, že jsi ho našla, můžeš si ho nechat, nikdo na nic nepřijde.“ Iva honem strčila pero do přední kapsy aktovky. Do třídy začaly přicházet děti. Pomáhaly ještě hledat ztracené pero, ale nenašly ho. Jak by také mohly, když bylo dobře ukryté v kapse aktovky.

Simonka pero každou přestávku hledala a stále byla smutná. Ivě bylo kamarádka líto a moc ji mrzelo, co ráno udělala. Nevěděla jak chybu napravit. Nakonec se odhodlala a Simonce řekla, že ráno pero našla a schovala ho do své tašky. Rozplakala se a moc se omlouvala. Simonka viděla, jak Ivu celá věc mrzí. Měla velikou radost, že se duhové pero našlo. Ale mrzelo ji, co Iva udělala. Vzala si pero a sedla si do lavice. Má Ivě odpustit?

Myslíš si, že by měla Simonka Ivě odpustit?

ano

Proč Iva pero dala do své tašky?

Protože si ho chtěla nechat.

Ztratil(a) jsi někdy něco, co jsi měl rád(a)? Jaký jsi měl(a) pocit?

Ztránila a měla jsem špatný pocit

Čas: 5,20 Hodnocení: 0

IVANKA

7/2

Od fazole k fazoli

Jednou ráno přinesla paní učitelka do třídy sáček fazolí. Některé byly bílé, jiné hnědé. Byly mezi nimi i barevné fazole. Každý si mohl vybrat. Já jsem si vybral žíhanou fazoli, hnědou s fialovými skvrnkami.

Potom jsme si nachystali květináče s hlínou a fazole zasadili. Důkladně jsme ji zalili a postavili květináče na okno. Paní učitelka nám vysvětlila, že když fazole roste, potřebuje světlo. Každý den jsme fazole zalévali.

Několik dní se nic nedělo, ale potom se začaly objevovat malé výhonky. Každá fazole rostla trochu jinak. Některé měly brzy lístečky, jiné si daly na čas a vykoukly z hlíny později. Ale nakonec začaly růst všem dětem. Samozřejmě jsme se o ně museli starat, zalévat je, dát jim špejli jako oporu, aby se rostlinka měla čeho chytit. Fazole rostly a rostly. Pak se objevily květy. Když opadaly, začaly se tvořit malinké lusky. Za pár týdnů už byly rostliny hodně vysoké a silné a na každé bylo lusků několik.

Když lusky dozrály (byly dlouhé a bachraté), otrhali jsme je. Každý se těšil na svou sklizeň.

Já jsem měl v lusku několik krásných žíhaných fazolí. Ostatní měli různé barvy, podle fazolí, které původně zasadili.

Až přijde zase jaro, zasadíme si fazoli znovu.

Odpověz na otázky:

1. Byly všechny fazole, které přinesla paní učitelka stejné? ne
2. Proč jsme dali květináče na okno? protože fazole potřebují světlo
3. Co jsem měl v mém lusku? několik žíhaných fazolí
4. V jakém ročním období jsme fazole sázeli? na jaře
5. Co potřebuje fazole, aby mohla růst? světlo, vodu

Čas: 4, 10 Počet chyb: 0